Crna Gora
AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Broj: 03-UPI-2397/5
Podgorica, 11.12.2024.godine

Agencija za zaštitu životne sredine, na osnovu člana 14 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG", broj 75/18), u postupku sprovedenom po zahtjevu Nosioca projekta, Ratko Bogetić iz Nikšića (03-UPI-2397/1 od 25.11.2024.godine), za odlučivanje o potrebi izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju poslovnog objekta - samouslužne perionice na katastraskoj parceli 547 KO Nikšić u obuhvatu izmjena i dopuna PUP-GUR-a Opštine Nikšić u III građevinskoj zoni, Opština Nikšić („Službeni List Crne Gore", br.56/14, 20/15, 40/16, 37/17) i člana 40 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list Crne Gore", br. 098/23, 102/23, 113/23 i 071/24), donosi:

R J E Š E N J E

I – UTVRĐUJE SE da nije potrebna izrada Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za projekat za izgradnju poslovnog objekta - samouslužne perionice na katastraskoj parceli 547 KO Nikšić u obuhvatu izmjena i dopuna PUP-GUR-a Opštine Nikšić u III građevinskoj zoni, Opština Nikšić.

II – Ratko Bogetić iz Nikšića, može pristupiti izvođenju projekta iz tačke I ovog rješenja, u skladu sa važećim tehničkim normativima i standardima propisanim za tu vrstu projekata, **uz obavezu da pri izvođenju projekta primjeni potrebne mjere predložene u Dokumentaciji za odlučivanje o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu, i to:**

Mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokovi za njihovo sprovođenje

Bez obzira što se radi o privremenim uticajima na životnu sredinu, neophodno je preduzeti sve zakonske mjere kako bi se svi privremeni uticaji na životnu sredinu minimizirali. U ovu kategoriju spadaju sve one mjere zaštite koje treba preduzeti u sklopu planskog i projektnog koncepta, a čija primjena je preduslov za minimiziranje mogućih uticaja na životnu sredinu. U toku realizacije predmetnog sistema Nosilac projekta mora primjenjivati odgovarajuće mjere zaštite životne sredine. Sprječavanje, smanjenje i otklanjanje štetnih uticaja može se sagledati preko mjera zaštite predviđenih zakonima i drugim propisima, mjera zaštite predviđenih prilikom izgradnje objekta, mjera zaštite u toku eksploatacije objekta i mjera zaštite u incidentu. Tokom funkcionisanja projekta je neophodno pridržavati se važećih zakona u Crnoj Gori (navodimo osnovne zakone: *Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG", br. 34/2024), Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG", br. 64/17, 44/18, 63/18 i 82/20), Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG" br. 52/16, 73/19, 73/19), Zakon o zaštiti i zdravlju na radu („Sl. list CG", br. 34/14, 44/18), Zakon o zaštiti vazduha („Sl. list CG" br. 25/10, 40/11, 043/15), Zakon o vodama („Sl. List CG", br. 27/07, 73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 055/16, 02/17, 80/17, 84/18), Zakon o upravljanju komunalnim vodama („Sl. list CG", br. 2/17).* Pomenuti zakonski akti, kao i podzakonski dokumenti specificiraju mjere kojih se treba pridržavati u smjeru zaštite ljudi i životne sredine. Mjere zaštite životne sredine predviđene zakonima i drugim propisima proizilaze iz normi koje je neophodno ispoštovati pri izgradnji objekta. Osnovne mjere su:

-S obzirom na značaj objekta, kako u pogledu njegove sigurnosti tako i u pogledu zaštite ljudi i imovine, prilikom projektovanja i izgradnje potrebno je pridržavati se svih važećih zakona i propisa koji regulišu funkcionisanje.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

AGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

– Ispoštovati sve regulative (domaće i Evropske) koje su vezane za granične vrijednosti intenziteta određenih faktora kao što su zagađenje vazduha, voda i nivoa buke, i dr.
– Obezbijediti instrumente o neophodnosti poštovanja i sprovođenja propisanih mjera zaštite.
– Implementirati sve uslove i zahtjeve koje utvrđuju nadležni organi države Crne Gore
– pri izdavanju odobrenja i saglasnosti za rad predmetnog objekta i njegovu namjenu
– Sprovesti sve zakonske procedure za aktivnosti za koje se traže dozvole, odobrenja i saglasnosti.

Planovi i tehnička rješenja za zaštitu životne sredine
Tokom procesa izgradnje objekta centralne djelatnosti izvođač se mora strogo pridržavati tehnološkog procesa rada, kao i dinamičkog plana izvođenja radova, što će omogućiti smanjenje mogućih negativnih uticaja na životnu sredinu na najmanju moguću mjeru.

Mjere za zaštitu vazduha
Usled angažovanja građevinske operative koja izvodi radove, procjenjujemo da ne može doći do značajnijeg povećanja imisione koncentracije zagađujućih materija na lokaciji, s obzirom na to da su u okruženju projekta veoma frekventne saobraćajnice. Realizacija projekta ne može imati značajnije uticaje na vazduh, odnosno ti uticaji su praktično zanemarivi. Tokom realizacije na lokaciji projekta će se uvesti odgovarajuće mjere kontrole i upravljanja kako bi se kontrolisala emisija prašine. Građevinske operacije će se tako definisati da nema nepotrebnih kretanja materijala i opreme koji su potencijalni izvori stvaranja prašine (radi se o veoma malim količinama prašine usled radova na iskopu). Uopšteno, mjere ublažavanja će se sprovoditi gdje je to god moguće praktično izvesti:
– Tokom vjetrovitih i sušnih perioda, redovno vlažiti područje i materijal za iskopavanje kako biste smanjili prašinu.
– Vozila i mašine koje se koriste treba tako izabrati da podliježu najnovijim standardima emisije zagađivača. Takođe tokom građevinskih radova, ova vozila i mašine treba stalno održavati u najboljem stanju Bilo koji problem sa vozilima i mašinama, koji se može vizuelno uočiti, treba odmah razriješiti, na način da se odmah isključe iz rada i ponovo aktiviraju nakon dovođenja u ispravno stanje
– Tokom izvođenja projekta sve pogonske mašine moraju zadovoljavati norme standard graničnih emisija EU Direktivom 2004-26 FC.
Funkcionisanje projekta ne može imati značajnije uticaje na vazduh, odnosno ti uticaji su zanemarljivi.

Mjere za zaštitu voda
U toku izvođenja projekta stvaraće se otpad (građevinski, ambalažni, čvrsti komunalni i opasni). Uopšte posmatrano, u koliko se ovaj otpad ne sakuplja u skladu sa propisima i na predviđenim mjestima, može doći do uticaja na kvalitet voda. Sav višak iskopanog zemljanog materijala koji je preostao nakon iskopa ili nakon drugih radova treba vozilima odvesti sa lokacije na odobrenu lokaciju. Za ovo je odgovoran Nosilac projekta i izvođač radova. Sve građevinske mašine i sredstva za rad potrebno je postaviti na bezbjedno – odgovarajuće mjesto s obzirom na vrstu posla koji se obavlja na gradilištu i za sva korišćena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa iz oblasti zaštite I zdravlja na radu od ovlašćene organizacije
Obzirom da u blizini predmetne lokacije nema površinskih voda, projekta ne može imati značajnije uticaje na vodu, odnosno ti uticaji su zanemarljivi. Visinu mulja u taložniku je potrebno kontrolisati jednom mjesečno. Pri kontroli je potrebno izmjeriti visinu mulja u taložniku. Mjerenje se vrši pomoću dovoljno dugačke mjerne letvice od aluminijuma koja je na kraju premazana sa posebnom pastom za vodu. Vanrednu kontrolu taložnika i izmjere mulja je potrebno izvršiti nakon većih naliva, dugotrajnih kiša i drugih vanrednih događaja itd. Rezultate mjerenja potrebno je upisati u zapisnik kontrole. Mulj je potrebno odstraniti iz taložnika prije nego što je debljina mulja veća od 350 mm.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crne Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

Čišćenje vrši serviser za održavanje, koji je ovlašćen za servisiranje i održavanje separatora ulja. Mulj iz taložnika se ne smije odlagati na komunalne deponije. Količinu izdvojenoga ulja je potrebno kontrolisati jedanput mjesečno, pomoću mjerne letve od aluminijuma, premazane s pastom za vodu. Ulje, koje se skuplja u separatoru je potrebno odstraniti prije nego što debljina sloja postane veća od 400 mm.

Prije svakog ulaska u separator ulja je potrebno odstraniti izdvojene lake tečnosti. Za sve radove u unutrašnjosti separatora moraju biti prisutna dva radnika tako, da se međusobno čuvaju. U toku rada se separator neprestano provjetrava. Koalescentni filter je potrebno pregledati i kontrolisati jedanput godišnje ili prilikom svakog vanrednog čišćenja kompletnog uređaja. Logična je veza čišćenja koalescentnoga filtera sa odstranjivanjem mulja i ulja. Pranje izvodi lice određeno za održavanje naprave, koje je ovlašćeno za servisiranje i održavanje separatora ulja. Pravilan rad ventila kontroliše se na osnovu položaja plovka u tečnosti. Kada je u separatoru ulja čista voda, gornja ivica plovka je cca. 5 mm iznad nivoa vode. Kada je debljina sloja izdvojenih
lakih tečnosti blizu 400 mm, to je znak, da je potrebno odstraniti izdvojene lake tečnosti, jer bi u suprotnom slučaju došlo do zatvaranja automatskoga ventila. Suvišno ulje je potrebno usisati, skinuti i odstraniti, a to treba da izvede preduzeće, koje je ovlašćeno za servisiranje i održavanje separatora ulja. Nosilac projekta je dužan da sklopi ugovor sa ovlašćenom institucijom o redovnom servisiranju, čišćenju separatora i zbrinjavanje otpadnog mulja. Kvalitet prečišćenih otpadnih voda, biće u skladu sa Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl.list CG" br.56/19). Prečišćena otpadna voda odvodiće se upojni bunar.

Mjere za zaštitu zemljište

Za zaštitu zemljišta od negativnih uticaja realizacije projekta neophodne su sljedeće mjere:

- Prilikom privremenog odlaganja iskopa, voditi računa da se sitan materijal i zemlja ne rasipaju okolo kretanjem vozila i da se ne miješa sa podlogom;
- U periodu suvog vremena vršiti kvašenje materijala ili zemlje kako bi se izbegla eolska erozija, tj. raznošenje sitnih čestica vjetrom i deponovanje na okolno zemljište;
- Prilikom transporta sirovina ili gotovih proizvoda, odrediti granične brzine kretanja kamiona da ne dolazi do emisija čestica prašine i/ili prosipanja materijala na puteve;
- Tačno utvrditi mjesta kretanja i parkiranja radnog voznog parka. Ovo se čini radi sprječavanja dodatnog zbijanja tla. Uz to, mjesta na kojima je došlo do izlivanja nafte ili sličnih materija se moraju odmah fizički otkloniti, privremeno odložiti u skladište opasnog otpada i predate kompaniji koja ima dozvolu za prihvatanje ovakve vrste otpada-opasan otpad ili izvršiti remedijaciju in situ. Na mjesto ovoga nakon uklanjanja zamijeniti novim slojem zemlje.
- Pranje mašina i ostale radove (sipanje goriva, servisiranje građevinskih mašina) izvršiti na tačno određenim mjestima izvan područja građenja;
- Zabraniti otvaranje nekontrolisanih pristupnih puteva gradilištu. Sve redove vršiti samo u mjeri u kojoj je to neophodno;
- Da bi se izbjegli efekti sabijanja zemljišta, potrebno je racionalizovati kretanje svih vozila. Iskopavanje zemljišta treba vršiti pri optimalnim uslovima vlage u zemljištu. Kako bi se izbjeglo zbijanje podzemnih slojeva zemljišta, potrebno je izvršiti istovremeno uklanjanje humusnog materijala;
- Opasni otpad skladištiti posebno, u propisno opremljenom skladištu do trenutka preuzmimanja od strane ovlašćene kompanije.

Mjere zaštite od buke

Mjere ublažavanja će se sprovoditi gdje je to god moguće praktično izvesti:

- Građevinske mašine i druga oprema treba da zadovoljavaju standarde vezane za emisiju buke.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

AGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crne Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

Korišćenjem dobro održavane opreme i korišćenjem opreme sa prigušivačima zvuka, u skladu sa postojećim regulativama za kontrolu buke i ograničavanjem radnih aktivnosti na dnevno radno vrijeme
– Izvođač radova je obavezan da izvrši pravilan izbor građevinskih mašina sa emisijom buke koje ne prelaze dozvoljene vrijednosti u životnoj sredini pri radu
– Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju, građevinske mašine i prevozna sredstva u ispravnom stanju, sa ciljem maksimalnog smanjenja buke, kao i eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivata i mašinskog ulja.
– Izbjegavati simultan rad velikog broja bučnih mašina.

Mjere zaštite stanovništva

Mjere koje su saopštene u prethodnim poglavljima, a odnose se na zaštitu vazduha, voda, zemljišta i zaštitu od buke, su praktično mjere koje treba sprovoditi i u cilju zaštite stanovništva. Svakako, usled izvođenja radova doći će do povećanja buke na mikrolokaciji projekta. Povećanje nivoa buke je prouzrokovano radom građevinskih mašina. Da bi se minimizirao uticaj buke tokom izvođenja radova, izvršiće se izbor građevinske opreme sa dobrim akustičnim karakteristikama. Svi radovi će se izvoditi u dnevnim uslovima. Zabranjeno je izvođenje građevinskih aktivnosti tokom noći. Sve radne aktivnosti tokom izgradnje objekata treba sprovoditi u dnevnim časovima
Tokom funkcionisanja projekta ne očekuju se uticaji na lokalno stanovništvo, s obzirom na vrstu projekta, te nije potrebno sprovoditi posebne mjere zaštite.
Buka na granicama predmetne lokacije ne smije prelaziti propisane granične vrijednosti nivoe buke u zoni sa kojom se graniči (Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke (Sl. List Crne Gore, br. 60/11).
Radnici zaposleni u samouslužnoj auto-perionici, usmjeravanjem vozila na odgovarajuće mjesto za pranje ili usmjeravanjem vozila za brže uključenje u saobraćaj, mogu doprinijeti redukciji buke. Adekvatan odabir i dispozicija biljnog materijala oko predmetne lokacije, može dovesti do redukcije buke.

Mjere za zaštitu ekosistema i geološke sredina

Radove na izgradnji objekta za centralnu djelatnost treba pažljivo planirati i izvesti, kako bi se što manje nanijelo štete biodiverzitetu, te smanjio svaki mogući negativan uticaj kao što je izlivanje goriva, nafte, razbacivanje materijala, različitog otpada, prije svega prilikom postavljanja objekta u prirodno okruženje.

Mjere zbrinjavanja otpada

Građevinski otpad se mora tretirati (prerada građevinskog otpada) u skladu sa *Zakonom o upravljanju otpadom ("Službeni list Cme Gore", br. 34/2024) i Pravilnikom o bližem sadržaju I načinu sačinjavanja plana upravljanja otpadom proizvođača otpada ("Sl. list Cme Gore", br. 05/13).* Prema ovom Pravilniku, građevinski otpad se skladišti odvojeno po vrstama građevinskog otpada i odvojeno od drugog otpada na način da se na zagađuje životna sredina Nosilac projekta mora obezbijediti da se sa gradilišta izdvoji opasan građevinski materijal radisprječavanja miješanja opasnog sa neopasnim građevinskim materijalom. Građevinski otpad se prema ovom Pravilniku može privremeno skladištiti na gradilištu do završetka građevinskih radova, a najduže godinu dana. Sav drugi otpad uključujući i inertan otpad biće tretiran i preuzet od preduzeća za sakupljanje otpada i odvezen sa lokacije izvođenja radova u skladu sa zakonom. Opasni otpad koji može nastati usled izgradnje projekta će se redovno
sakupljati u nepropusne kontejnere i predati ovlaštenom sakupljaču otpada. U toku eksploatacije vodovoda ne očekuju se nikakve opasnosti te se i ne predvidja njihovo otklanjanje sem redovnog održavanja i povremenog pregleda armatura. Kod kanalizacije u toku eksploatacije mora se posebna

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crne Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

pažnja obratiti na šaht poklopce jer je to u eksploataciji jedino opasno mesto. Rukovanje šaht poklopcima može se odobriti jedino ovlašćenim licima za održavanje koje može otvoriti i zatvoriti poklopce na revizionim oknima.

Mjere za zaštitu pejzaža

Za očuvanje pejzaža neophodno je pridržavati se sledećih mjera:

- Očuvati karakteristike prirodnog pejzaža (morfologiju, autentičnu samoniklu vegetaciju, i dr.)
- Izraditi procjenu prirodnih vrijednosti područja u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode,
- Održavati postojeće puteve i staze u skladu sa principima očuvanja
- Ne planirajte izgradnju novih objekata na vrhovima i grebenima brda, tj. sačuvajte horizontalnu liniju
- Uređenje vidikovaca, pješačkih staza i odmorišta treba izvršiti uz minimalne zahvate u prostoru i minimalne građevinske zahvate prilagođene prirodnim uslovima terena.

Mjere zaštite na radu

Zakonom o zaštiti na radu propisana je obaveza izrade normativa i uputstava za zaštitu na radu pri izvođenju svih radova koji mogu imati rizik po život i zdravlje radnika. Pri izgradnji objekta moraju se strogo primjenjivati odredbe Pravilnika o tehničkim normativima za ovu vrstu posla i mjerama zaštite na radu. Precizni opis ličnih zaštitnih sredstava će se definisati Elaboratom zaštite na radu.

Mjere zaštite u toku eksploatacije

U analizi mogućih uticaja konstatovano je da u toku eksploatacije objekata neće biti većih uticaja na životnu sredinu, tako da nema potrebe za preduzimanjem većeg broja mjera zaštite.
U tom smislu potrebno je:

- Redovna kontrola svih instalacija u objektu.
- Investitor treba da sklopi ugovor sa pravnim licem koje upravlja javnom kanalizacijom ili licem koje je registrovano za obavljanje ovih poslova za pražnjenje biološkog prečistača.
- Nosioc projekta je obavezan da sklopi Ugovor sa ovlašćenom organizacijom koja ima dozvolu za upravljanje opasnim otpadom.
- Obezbijediti dovoljan broj korpi i kontejnera za prikupljanje čvrstog komunalnog otpada i obezbijediti sakupljanje i odnošenje otpada u dogovoru sa nadležnom komunalnom službom grada.
- Obaveza je vlasnika opasnog otpada da vodi evidenciju sakupljanja i odvoza opasnog otpada.
- Prevozna sredstva i oprema, kojima se sakuplja, odnosno transportuje opasni otpad moraju obezbjediti sprječavanje njegovog rasipanja ili prelivanja, odnosno moraju ispuniti uslove utvrđene Zakonom o prevozu opasnih materija („Sl. list CG", br. 33/14).
- Redovno održavanje biljnih vrsta i travnatih površina koje će biti postavljene shodno projektu o uređenju terena, a što obuhvata:

- okopavanje sadnica zimzelenog, listopadnog i četinarskog drveća, šiblja, perena;
- prihranjivanje travnjaka mineralnim đubrivom (NPK) tri puta godišnje (u martu, krajem aprila i krajem maja);
- redovno orezivanje drveća i žbunja radi podmlađivanja • tretiranje travnjaka od korovskih biljaka;
- zalivanje travnjaka i sadnica;
- njega perena, plijevljenje, okopavanje, zalivanje i dr.

Mjere zaštite od požara

Stepen otpornosti objekta na požar biće određen u skladu sa standardima i biće prikazan u Elaboratu zaštite od požara.
Radi zaštite od požara potrebno je:

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crne Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

Svi materijali koji se koriste za izgradnju objekta moraju biti testirani u odgovarajućim nadležnim institucijama po važećem Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata i Propisima koji regulišu protivpožarnu zaštitu.
– Pravilnim izborom opreme i elemenata električnih instalacija, treba biti u svemu prema Projektu, odnosno treba obezbijediti da instalacije u toku izvođenja radova, eksploatacije i održavanje ne bude uzrok izbijanju požara i nesreće na radu.
– Za zaštitu od požara neophodno je obezbijediti dovoljan broj mobilnih vatrogasnih aparata, koji treba postaviti na pristupačnim mjestima, uz napomenu da se način korišćenja daje uz uputstvo proizvođača
– Građevinska mehanizacija treba da bude opremljena protivpožarnim aparatima.
– Održavati vatrogasnu opremu u ispravnom stanju.
– Pristupne saobraćajnice treba da omoguće nesmetan pristup vatrogasnim jedinicama do objekta.

Mjere zaštite od prosipanja goriva, ulja i opasnog sadržaja
Mjere zaštite životne sredine u toku akcidenta - prosipanja goriva, ulja i opasnog sadržaja pri izgradnji i eksploatacije objekta, takođe obuhvataju sve mjere koje je neophodno preduzeti da se akcident ne desi, kao i preduzimanje mjera kako bi se uticaji u toku akcidenta ublažio.
U mjere zaštite spadaju:
– Izvođač radova je obavezan da izvrši pravilan izbor građevinskih mašina u pogledu njihovog kvaliteta - ispravnosti.
– Za sva korišćena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa tehničke ispravnosti vozila.
– Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju (građevinske mašine i vozila) u ispravnom stanju, sa ciljem eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivata i mašinskog ulja u toku rada.
– Ukoliko dođe do prosipanje goriva i ulja iz mehanizacije, ili drugih opasnih sadržaja u toku izgradnje objekta, neophodno je zagađeno zemljište skinuti, privremeno ga skladištiti u skladište opasnog otpada, shodno Zakonom o upravljanju otpadom („Sl. list CG" br. 34/2024.) i zamijeniti novim slojem. Uklonjeno zemljište predati kompaniji koja je ovlašćena za preuzimanje opasnog otpada.

Rizik od neadekvatnih mjera zaštite
Loše propisane i izvedene mjere zaštite takođe mogu dovesti do određenih nepoželjnih posljedica. Da bi se ovi slučajevi izbjegli neophodno je pratiti stanje životne sredine, odrediti mjere održavanja planiranih rješenja, predvidjeti alternative koje treba sprovesti ukoliko se izvedene mjere pokažu neefikasne.

Rizik od prirodnih katastrofa
Na stabilnost objekta veliki negativan uticaj može imati jak zemljotres, čija se pojava, snaga i posljedice koje mogu nastati ne mogu predvidjeti. Stoga se pri projektovanju i izgradnji objekata mora pridržavati propisa o temeljenju u trusnim terenima, uz uvažavanje mikroseizmičkih parametara.

Druge mjere koje mogu uticati na sprječavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu
Nosilac projekta je obavezan da u fazi dalje eksploatacije zadrži karakteristike koje su bile prezentovane u fazi projektovanja, u domenu parametara koji su bili mjerodavni za analize izvršene u ovom dokumentu. Takođe eventualno povećanje obima ove djelatnosti na predmetnoj lokaciji (promjena snage, promjena opreme i sl.), ne može se izvršiti prije nego što se odgovarajućim analizama dokaže da takve izmjene neće imati negativnih uticaja na životnu sredinu. Pored navedenog sve akcidentne situacije koje se pojave rješavaće se u okviru Plana zaštite i spašavanja - Preduzetnog plana.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

III - Nosilac projekta je dužan da ovo rješenje da na uvid obrađivaču tehničke dokumentacije kako bi se navedene mjere ispoštovale pri izradi tehničke dokumentacije i iste provjerile u postupku tehničke kontrole projekta i tehničkog pregleda objekta.

IV – Nalaže se Ratku Bogetiću iz Nikšića da u slučaju proširenja kapaciteta izvedenog projekta, podnese zahtjev nadležnom organu za odlučivanje o potrebi izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu.

V – Ratko Bogetić iz Nikšića, je dužan da u roku od dvije godine, od dana dostavljanja Rješenja da nije potrebna izrada Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za projekat za izgradnju poslovnog objekta - samouslužne perionice na katastraskoj parceli 547 KO Nikšić u obuhvatu izmjena i dopuna PUP-GUR-a Opštine Nikšić u III građevinskoj zoni, Opština Nikšić, pribavi odobrenje za izvođenje projekta od strane nadležnog organa.

O b r a z l o ž e n j e

Ratko Bogetić iz Nikšića, obratio se dana 25.11.2024.godine, Agenciji za zaštitu životne sredine, kao nadležnom organu, zahtjevom za izgradnju poslovnog objekta - samouslužne perionice na katastraskoj parceli 547 KO Nikšić u obuhvatu izmjena i dopuna PUP-GUR-a Opštine Nikšić u III građevinskoj zoni, Opština Nikšić, pribavi odobrenje za izvođenje projekta od strane nadležnog organa.

Uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade Elaborata procjene uticaja predmetnog projekta na životnu sredinu priložena je dokumentacija propisana Pravilnikom o sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu ("Službeni list Crne Gore", br. 19/19).

Uvidom u spisak projekata definisanih Uredbom o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu (»Sl. List RCG«, br. 20/07, "Službeni list CG", broj 47/13 i "Službeni list CG", broj 53/14 i 37/18), utvrđeno je da se planirani projekat nalazi u Listi II - redni broj redni broj 13. Drugi projekti, tačka (m), za koji se postupak procjene sprovodi po odluci nadležnog organa.

Postupajući po zahtjevu investitora, a shodno odredbama člana 13 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG", br.75/18), Agencija za zaštitu životne sredine obavijestila je zainteresovane organe, organizacije i javnost, organizovala javni uvid i obezbijedila dostupnost podataka i dokumentacije nosioca projekta. Obavještenje je objavljeno na sajtu Agencije za zaštitu životne sredine dana 02.12.2024. godine i u Dnevnom listu „Pobjeda" 01.12.2024. godine.

Uvid u dostavljenu dokumentaciju je omogućen da se obavi u prostorijama Agencije za zaštitu životne sredine, kancelarija broj 217, kao i u Sekretarijatu za uređenje prostora i zaštitu životne sredine, Opštine Nikšić radnim danima od 9 do 12 časova. Dokumentaciju je bilo moguće preuzeti sa sajta Agencije za zaštitu životne sredine www.epa.org.me.

Nakon razmatranja predmetnog zahtjeva Agencija za zaštitu životne sredine je konstatovala da predmetni zahtjev sadrži podatke relevantne za odlučivanje.

Postupajući po zahtjevu Nosioca projekta, a shodno odredbama člana 13 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG", broj 75/18), Agencija za zaštitu životne sredine obavijestila je zainteresovane organe, organizacije i javnost, organizovala javni uvid i obezbijedila dostupnost podataka i dokumentacije Nosioca projekta. Uvid u dokumentaciju je organizovan u Agenciji za zaštitu životne sredine. Takođe dokumentacija je bila postavljena na sajtu Agencije za zaštitu životne sredine, www.epa.org.me. U ostavljenom roku, uvid u predmetni zahtjev nije vršen.

Razmatranjem predmetnog zahtjeva Nosioca projekta i podataka o predmetnoj lokaciji, karakteristikama i mogućim uticajima navedenog projekta na životnu sredinu, Agencija za zaštitu životne sredine je utvrdila razloge za donošenje ovog rešenja:

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

AGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crne Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

- Predmetna lokacija nalazi se u Nikšiću, pripada KO Nikšić u zahvatu PUP-GUR-a Opštine Nikšiću III građevinskoj zoni, Opština Nikšić, na katastarskoj parceli br. 547. Površina predmetne katastarske parcele 547 koja je u vlasništvu iznosi 1.138,00 m².
- Projektom predvidjeti izgradnju poslovnog objekta – samouslužna perionica sa 4 zatvorena boksa za pranje vozila, kao i 4 parking mjesta opremljena uređajima za usisavanje. Pored osnovnog objekta – samouslužne perionice, predvidjeti pomoćni objekat za stražara.
- U biližoj i široj lokaciji premdetnog koncesionog područja ne nalaze se zaštićena prirodna dobra.
- Uzimajući u obzir raspoloživu dokumentaciju i podatke o karakteristikama planiranog projekta, važeće tehničke normative i standarde propisane za izgradnju, korišćenje i održavanje ove vrste objekata, kao i odgovarajuće mjere zaštite utvrđene u tački II dispozitiva ovog rješenja, to se ne očekuju negativni uticaji na segmente životne sredine u toku rekonstrukcije predmetnog projekta.

Imajući u vidu navedeno, Agencija za zaštitu životne sredine je na osnovu sprovedenog postupka, razmatranja zahtjeva Nosioca projekta i uvida u dostavljenu dokumentaciju, a primjenom odredaba člana 14 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG", broj 75/18) te članova 18 i 46 stav 1 Zakona o upravnom postupku („Službeni List Crne Gore", br.56/14, 20/15, 40/16, 37/17) i člana 40 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 098/23, 102/23, 113/23 i 071/24), odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Ovim rješenjem su utvrđene mjere za sprečavanje mogućih štetnih uticaja na životnu sredinu u toku izvođenja projekta i naloženo je Nosiocu projekta da ovo rješenje da na uvid obrađivaču tehničke dokumentacije kako bi se navedene mjere ispoštovale pri izradi tehničke dokumentacije i provjerile u postupku tehničke kontrole projekta i tehničkog pregleda objekta.

Takođe, rješenjem je utvrđena obaveza nosioca projekta da u slučaju proširenja kapaciteta izvedenog projekta, podnese zahtjev nadležnom organu za odlučivanje o potrebi izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu.

Rješenje prestaje da važi ukoliko nosilac projekta u roku od dvije godine, od dana dostavljanja Rješenja, ne pribavi dozvolu za izvođenje projekta od strane nadležnog organa.

Agencija za zaštitu životne sredine obavijestiće zainteresovane organe, organizacije i javnost o donijetoj odluci.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera u roku od 15 dana od dana njegovog prijema, a preko ovog organa.

dr Milan Gazdić
DIREKTOR

AGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crne Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

DOKUMENTACIJA ZA ODLUČIVANJE O POTREBI IZRADE ELABORATA O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA POSLOVNI OBJEKAT-SAMOSLUŽNE PERIONICE

Lokacija: Katastarska parcela 547, KO Nikšić u obuhvatu izmjena i dopuna PUP-GUR-a Opštine Nikšić u III građevinskoj zoni, Opštine Nikšić.

Investitor: BOGETIĆ RATKO

Projektant: A-TIM STUDIO d.o.o.

Podgorica,novembar 2024. godine

Sadržaj

1. OPŠTE INFORMACIJE 3

2. OPIS LOKACIJE 4

a) Postojeće i odobreno korišćenje zemljišta, potrebna površina zemljišta u m^2, za vrijeme izgradnje, sa opisom fizičkih karakteristika I kartografskim prikazom odgovarajuće razmjere, kao i površini koja će biti obuhvaćena kada projekat bude stavljen u funkciju, kopiju plana katastarskih parcela na kojima se planira izvođenje projekta sa ucrtanim rasporedom objekata 4
b) relativne zastupljenosti, dostupnosti, kvaliteta i regenerativnog kapaciteta prirodnih resursa (uključujući tlo, zemljište, vodu i biodiverzitet) tog područja i njegovog podzemnog dijela 7
c) Apsorpcioni kapacitet prirodne sredine 20
d) Zaštićena i klasifikovana područja (strogi rezervat prirode, nacionalni park, posebni rezervat prirode, park prirode, spomenik prirode, predio izuzetnih odlika) 21

3 KARAKTERISTIKE PROJEKTA 23

a) opis fizičkih karakteristika cjelokupnog projekta i po potrebi opis radova uklanjanja 23
b) zagađivanje, štetnim djelovanjima i izazivanje neprijatnih mirisa, uključujući emisije u vazduh, ispuštanje u vodotoke, odlaganje na zemljište, buku, vibracije, toplotu, jonizujuća i nejonizujuća zračenja 28
c) rizik nastanka udesa i/ili velikih katastrofa, koje su relevantne za projekat, uključujući one koje su uzrokovane promjenom klime, u skladu sa naučnim saznanjima 31
d) rizik za ljudsko zdravlje (zbog zagaćenja vode ili zagaćenja vazduha i drugo). 31

4) VRSTE I KARAKTERISTIKE MOGUĆEG UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU 33

a) veličina i prostornom obuhvatu uticaja projekta (kao što su geografsko područje i broj stanovnika na koje će projekat vjerovatno uticati) 33
b) priroda uticaja (nivo i koncentracija emisija zagaćujućih materija u vazduhu, površinskim i podzemnim vodama, zemljištu, gubitak i oštećenje biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa, gubitak zemljišta i drugo) 34
c) Prekogranična priroda uticaja 36
d) Jačina i složenost uticaja 36
e) Vjerovatnoća uticaja 37
f) Očekivani nastanak, trajanje, učestalosti i vjerovatnoća ponavljanja uticaja 37
g) Mogućnost efektivnog smanjivanja uticaja 37
h) Kumulativni uticaj sa uticajima drugih postojećih i/ili odobrenih projekata 37

5) OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU 38

Očekivane zagaćujuće materije i emisija i proizvodnje otpada, kada je to relevantno i uticaj korišćenja prirodnih resursa, posebno tla, zemljišta, vode i biodiverziteta 38
a) Uticaj emisije zagađujućih materija i buke na zdravlje ljudi 38
b) Uticaj na kvalitet vazduha 38
c) Uticaj buke 40

d) Uticaj na kvalitet voda ... 41
e) Uticaj na zemljište ... 42
f) Uticaj na kvalitet voda ... 42
g) Uticaj na lokalno stanovništvo ... 43
h) Uticaj na ekosisteme i geologiju ... 45
i) Namjena i korišćenje površina ... 45
j) Uticaj na komunalnu infrastrukturu ... 46
k) Uticaj na zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihovu okolinu ... 46
l) Akcidentne situacije ... 46
m) Opasnost od prosipanja goriva i ulja ... 47
n) Uticaj na karakteristike pejzaža ... 47

6) MJERE ZA SPREČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA ... 48

6.1. Mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokovi za njihovo sprovođenje ... 48
6.2. Planovi i tehnička rješenja za zaštitu životne sredine ... 49
6.3. Mjere koje se preduzimaju u slučaju udesa ili velikih nesreća ... 54
6.4. Druge mjere koje mogu uticati na sprječavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu ... 56

7) IZVORI PODATAKA ... 57

PRILOZI ... 59

1. OPŠTE INFORMACIJE

a) Podaci o nosiocu Projekta

Investitor:	**Bogetić Ratko**
Projektant:	A-TIM STUDIO d.o.o.
Adresa:	Nikšić
PIB:	-
Odgovorno lice: **Lice za kontakt:**	Bogetić Ratko
e-mail: **telefon:**	polaris13@t-com.me 067406404

b) Glavni podaci o Projektu

Naziv Projekta:	Samouslužna auto-perionica
Lokacija:	Katastarska parcela 547, KO Nikšić

2. OPIS LOKACIJE

a) Postojeće i odobreno korišćenje zemljišta, potrebna površina zemljišta u m^2, za vrijeme izgradnje, sa opisom fizičkih karakteristika I kartografskim prikazom odgovarajuće razmjere, kao i površini koja će biti obuhvaćena kada projekat bude stavljen u funkciju, kopiju plana katastarskih parcela na kojima se planira izvođenje projekta sa ucrtanim rasporedom objekata

Predmetna lokacija nalazi se u Nikšiću, pripada KO Nikšić u zahvatu PUP-GUR-a Opštine Nikšić u III građevinskoj zoni, Opština Nikšić, na katastarskoj parceli br. 547. Površina predmetne katastarske parcele 547 koja je u vlasništvu iznosi 1.138,00 m2. Na predviđenoj lokaciji trenutno postoje dva objekta koji će biti predmet izrade elaborata o rušenju, a nakon dobijanja saglasnosti na ovo Idejno rješenje. Sa saobraćajnice koja se nalazi na jugozapadnoj strani lokacije potrebno je predvidjeti kolski pristup parceli. Objekat projektovati tako da se ne naruši ambijentalna cjelina područja, predvidjeti kvalitetne, ekonomične i dugotrajne materijale.

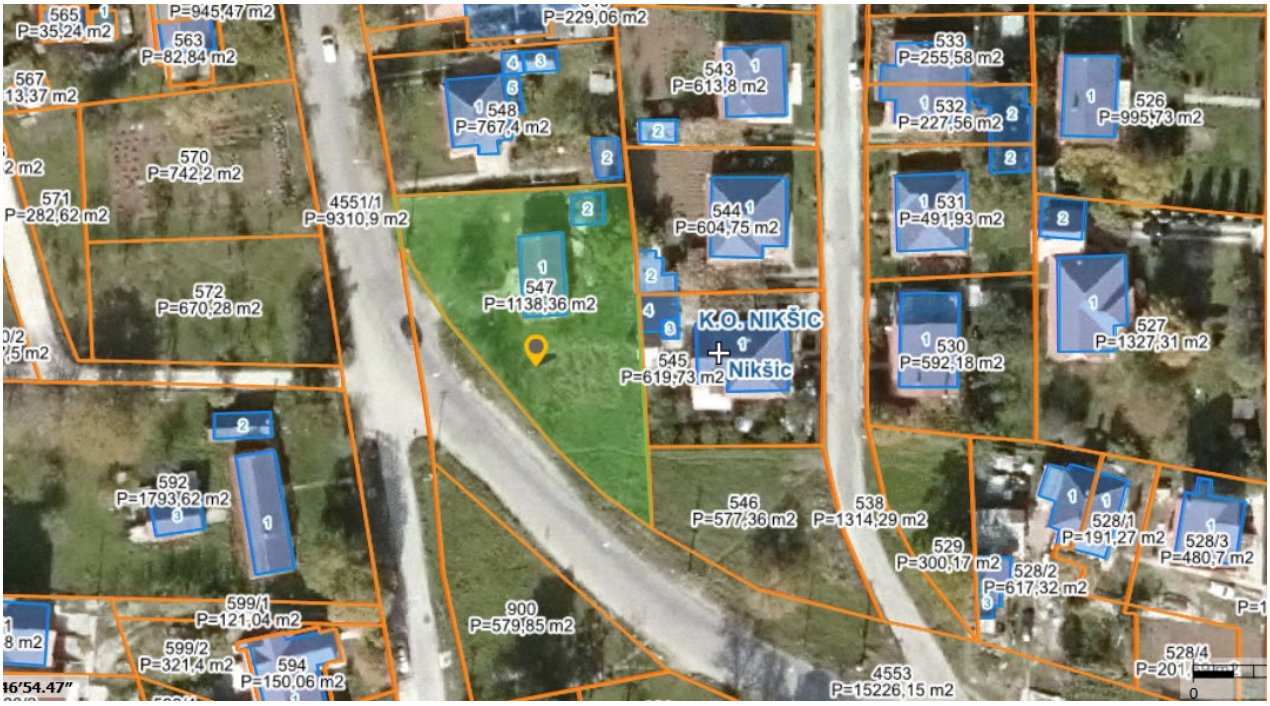

Tabela 2-1 Lokacija predviđena za izgradnju samouslužne perionice

Projektom predvidjeti izgradnju poslovnog objekta – samouslužna perionica sa 4 zatvorena boksa za pranje vozila, kao i 4 parking mjesta opremljena uređajima za usisavanje. Pored osnovnog objekta – samouslužne perionice, predvidjeti pomoćni objekat za stražara.

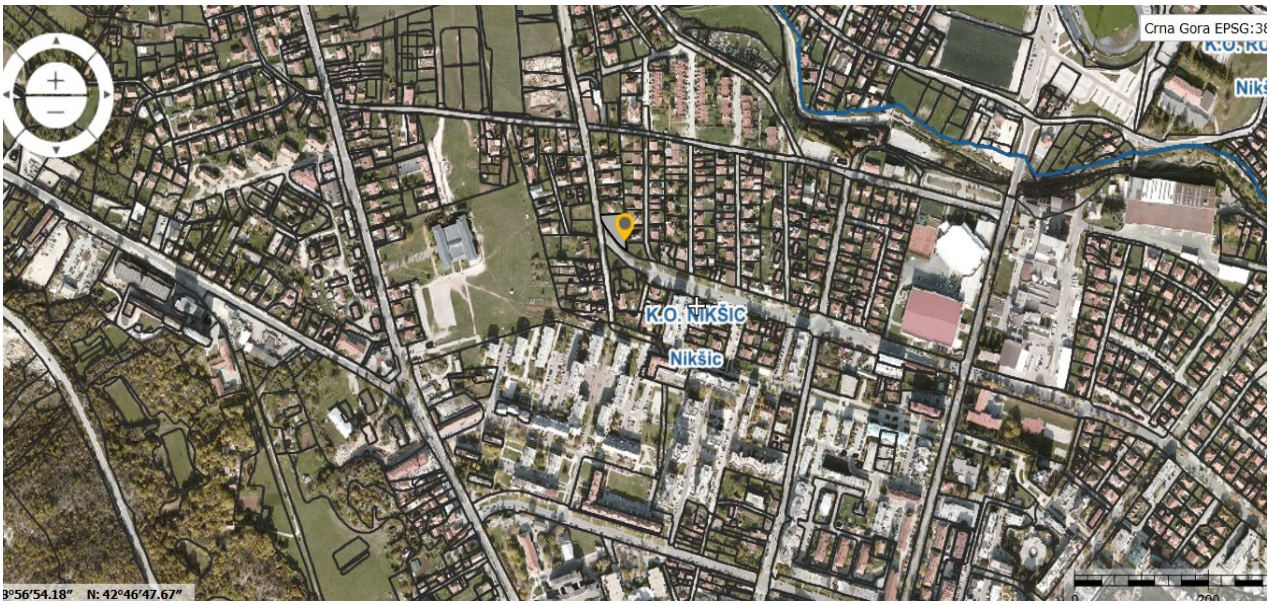

Slika 2-1 Širi prikaz lokacije predmetne auto-perionice na Geoportalu

Slika 2-2 Širi prikaz lokacije auto-perionice na Google Earth-u

Prema Listu nepokretnosti broj 1918, KO Nikšić u obuhvatu izmjena i dopuna PUP-GUR-a Opštine Nikšić, katastarska parcela 547 je svojina 1/1 Bogetić Ratka. Preklapanjem geodetske podloge sa

koordinatama granice katastarske parcele 547 dolazi se do zaključka da površina katastarske parcele 547 koja je u vlasništvu Bogetić Ratka iznosi 1.138,00 m2.

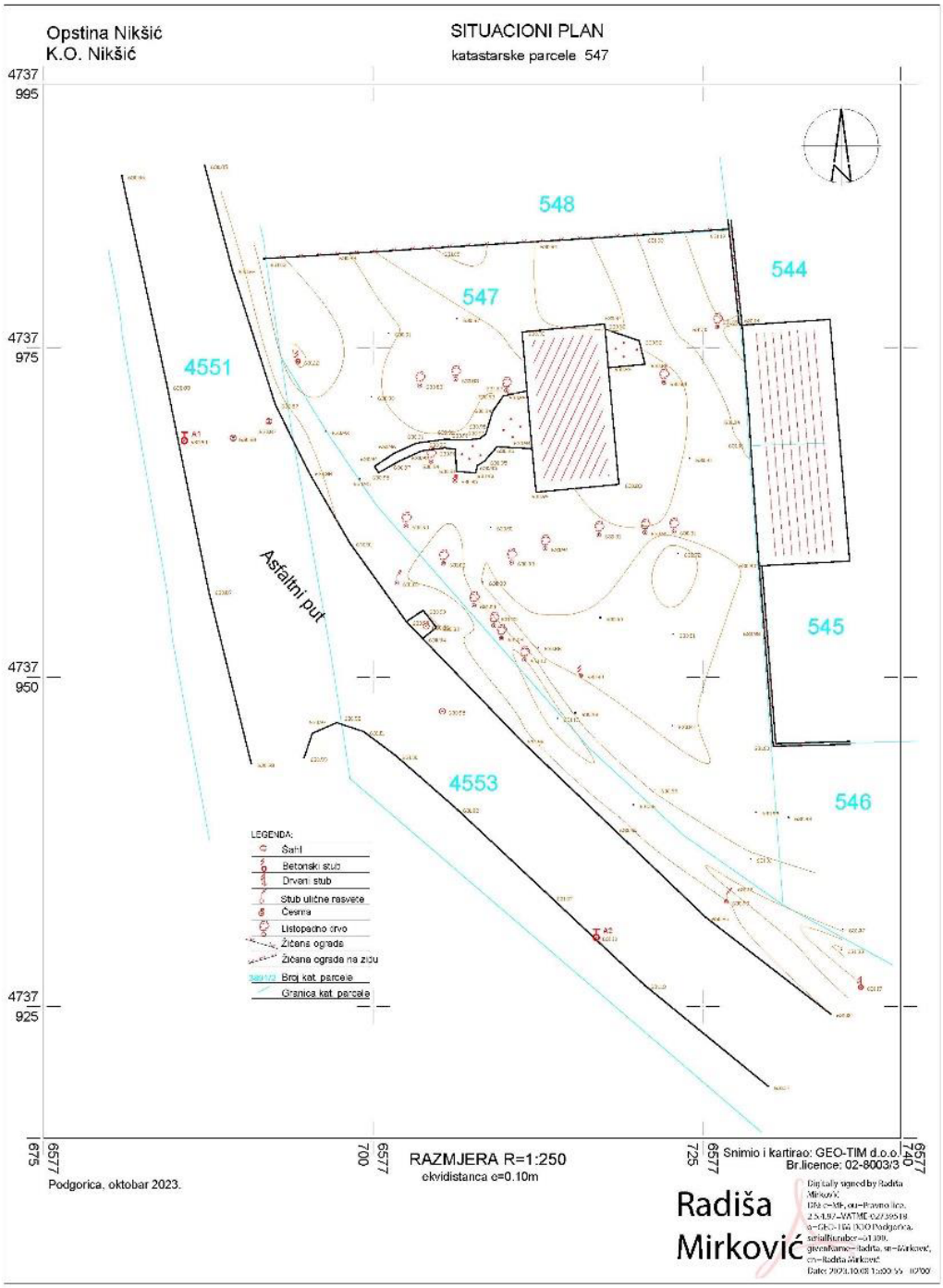

Slika 2-3 Kopija plana

b) relativne zastupljenosti, dostupnosti, kvaliteta i regenerativnog kapaciteta prirodnih resursa (uključujući tlo, zemljište, vodu i biodiverzitet) tog područja i njegovog podzemnog dijela

Geomorfološke karakteristike terena

Reljef Nikšićkog polja i hidrološke prilike karakterišu tri osnovne geotektonske jedinice i to: antiklinala Katunskog krša, čiji djelovi grade južni i jugozapadni obod polja, sinklinala Nikšićkog polja, kao dio sinklinale dolina Zete – klanac Duga i antiklinala Vojnik-Prekornica kojoj pripadaju predjeli istočnog i sjeveroistočnog oboda polja.

Antiklinala Katunskog krša, gdje preovladavaju krečnjaci gornje krede, dolomiti i laporoviti krečnjaci donje i srednje jure, smještena je u jugozapadnom obodu Nikšićkog polja.

Naslage sinklinalne oblasti doline Zete i klanca Duge čine rudisni krečnjaci, rjeđe sa dolomitima i mastrihitsko-paleogene flišne naslage i one su nabrane u sistem poleglih kraljuštasto-raskinutih bora. Sinklinala doline Zete i klanca Duge ima blagi nagib od sjeverozapada ka jugoistoku, pa su u tom pravcu orjentisane sve površinske i podzemne vode Nikšićkog polja.

Duž sjeveroistočnog oboda, kao podnožje antiklinale Vojnik-Prekornica, proteže se pojas srednjotrijasnih dolomita. U dolini Gračanice ova antiklinala je raspukla duž dvije tektonske linije. Upravo, ova litološka osnova ispod naslaga krečnjaka i dolomitičnih krečnjaka, gornjeg trijasa, jure i gornje krede, uslovila je pojavu velikog broja vrela koja hrane vodom rijeke Nikšićkog polja.

Rasjedi šireg područja polja mogu se svrstati u tri sistema. Uzdužni su pravca pružanja SZ-JI do I-Z. Većinom su reversni. Poprečni rasjedi su pravca pružanja SI-JZ. Izdvajaju se tri veća, koji se sastoje iz glavnog i pratećih ili sekundarnih rasjeda. Dijagonalni rasjedi pravca pruzanja S-J do SSZ-JJI vrlo su izraženi u reljefu, a na pojedinim dionicama zapaža se horizontalno smicanje susjednih tektonskih blokova. Tri su najvažnlja rasjeda koji moguće označavaju jednu široku rasjednu zonu: Kotorski rasjed, rasjed Njegoš-Risan i Milovički rasjed. Najstariji pokreti su po uzdužnim rasjedima. Najaktivnlji rasjedi su Njegoš–Risan, Kotorski rasjed i rasjed Gacko–Nikšić–Danilovgrad.

Rasjedi uokviruju Nikšićko polje (Budoški, Gornjepoljski, Miločansko-Krupački), a prisutan je i duboki gravimetrijski rasjed Nikšićko polje–Bjelopavlićka ravnica. Tektonska aktivnost i razlomljenost struktura povećava se prema moru.

Geološke karakteristike

Planine, zaravni i udoline koje čine okvir ravni Nikšićkog polja sagrađene su od stijena različite starosti i osobina. Na istoku i sjeveroistoku preovladavaju starije naslage mezozoika, dok su u dolini Gračanice paleozojski škriljci i eruptivi, dok se mlađe naslage iz mezozoika nalaze u višim djelovima planina. U južnom i zapadnom obodu polja dominiraju mlađe krečnjačke naslage mezozoika, pa u reljefnom i hidrološkom pogledu Nikšićko polje predstavlja tipičan predio dubokog krša. Ravan polja je sastavljena od najmlađih kvartarnih diluvijalnih i aluvijalnih naslaga.

Paleozoik - perm

Najstarije naslage otkrivene su u dolini rijeke Gračanice koju izgrađuju permski sedimenti, otkriveni u jezgru antiklinale, duž desne strane doline od sela Bjeloševina (Nikšićka Župa), preko Vasiljevića i Kuta do Liverovića. Ove naslage čine crni ugljeviti i glinoviti škriljci i glinci sa proslojcima uglja preko kojih se ređaju glinoviti i laporoviti škriljci. Najviši dio izgrađuju belerofonski jedri bituminozni i pjeskoviti krečnjaci, te debljina ovih slojeva iznosi oko 40 m, a prema bušotinama i do 268 m.

Mezozoik – trijas, jura, kreda

Naslage donjeg trijasa se dalje protežu od Jerininog grada u Gornjem Morakovu, preko Donjeg Morakova, Vasiljevića do Liverovića. Od Kuta se dižu visoko preko Čeline i Zagrada u selu Glušje sajski i kampilski slojevi. Sajski slojevi gornjeg perma predstavljeni su pjeskovitim, liskunovitim škriljcima i laporovitim bituminoznim krečnjacima tamnozelene ili pak sive boje, a njihova debljina iznosi i do 1000 m. Kampilski slojevi su otkriveni na mnogo većim prostranstvima i čine ih laporci i laporoviti krečnjaci kao i dolomiti. Krečnjaci, rožnaci i dolomiti srednjeg trijasa prostiru se od Blaca preko Morakova, desnom stranom doline Gračanice do Zagrada, a zatim prema zapadu u pravcu Liverovića. Za srednji trijas u dolini Gračanice vezana je i pojava vulkanskih stijena andezita, dacita i triolita, sive, smeđe i tamnozelene boje.

Naslage srednjeg trijasa u Nikšićkom polju otkrivene su još u Gornjem polju, iznad Gornjepoljskog vira i u Potoku koji od šuma teče prema rijeci Sušici. Sedimenti srednjeg trijasa, dolomiti i dolomitični krečnjaci sivo-žute, svijetlo-sive i sivo-pepeljaste boje koji se prostiru sjevernom stranom Kutskog brda, preko Miljevca, Štirnika, Smonika i Jastrebovih glava i do Bukovog vrha na istoku, javljaju se još oko Zagrada i Liverovića i predstavljaju prelaz između srednjeg i gornjeg trijasa.

Sedimenti gornjeg trijasa, dolomiti, dolomitčni krečnjaci, rijetko i čisti krečnjaci, izgrađuju zaravan Štitova, Konjsko, Kutsko brdo, Vučje, Studene, južno podnožje Vojnika, Prekornicu, Bršno, Kablenu glavicu i Žirovnicu, spuštaju se jugoistočnim obodom Nikšićkog polja, podnožjem Tovića, preko Brezovika i Gornjeg polja i nastavljaju se u Viroštak.

Dolomiti i dolomitični krečnjaci izgrađuju sjeveroistočne padine Nikšićkog polja i samim tim zahvataju veliko prostranstvo.

Donjo-jurske naslage javljaju se u sjevernom obodu Nikšićkog polja oko Javorka i u Vojniku, dok se u zapadnom obodu polja javljaju u predjelu Njegoša i Duge. Izgrađene su od sivih laporovitih krečnjaka, laporca, ploča krečnjaka i dolomita. Ove paleontološke slojeve karakteriše prisustvo fosila školjke Litihiotis.

Gornjekredne naslage leže diskordantno preko slojeva donje krede i u istočnom i sjeveroistočnom obodu polja nalaze se u predjelu Maganika i na planini Prekornici, gdje im debljina dostiže i preko 250 m. Od Prekornice ove se naslage protežu prema Ostroškim gredama i između Međeđeg i Nikšićkog polja javljaju se u pravcu sjeverozapad-jugoistok. Krečnjaci gornje krede u zapadnom dijelu polja zauzimaju dio Njegoša i Duge. U predjelu Zle gore ove naslage se strmo spuštaju cijelim jugozapadnim obodom polja. Što se tiče južnog oboda polja krečnjaci gornje krede izgrađuju

dio Budoša, Stubičkih dolova i Planinice. Gornjoj kredi pripadaju i naslage durmitorskog fliša, koje imaju veliki značaj za formiranje reljefa, a izgrađuju djelove Krnova, Lukavice i predjela oko Žurima i izgrađene su od škriljavih laporaca, konglomerata, pješčara, laporovitih krečnjaka, laporaca i škriljaca i često dostižu debljinu preko 50 m.

Kvartar

Kvartarne tvorevine zauzimaju znatno prostranstvo u Nikšićkom polju. Predstavljene su glaciofluvijalnim i limnoglacijalnim sedimentima, dok aluvijalni sedimenti imaju veoma ograničeno rasprostranjenje. Matrijal glaciofluvijalnih sedimenata ukazuje na to da je dijelom donešen sa većih daljina. Pored šljunkova, pijeskova i gline, pojavljuju fragmenti profirita. Debljine ovih naslaga dostižu 100 m. Limnglacijalni sedimenti su mahom zastupljeni u Nikšićkom polju. Predstavljeni su šljunkovima, pijeskovima i glinama. Debljina sedimenata je u proseku oko 100 m, dok u paleokarstnim vrtačama može biti i veća.

Slika 2-4 Prikaz geološke građe šireg područja lokacije

(Legenda: T – trijas: krečnjaci i dolomiti, sa povremenim proslojcima rožnaca i tufitima u okviru ladinskog kata; J – jura: krečnjaci sa povremenim proslojcima dolomita; J,K – neraščlanjena jura i kreda: fliš; K – kreda: krečnjaci i dolomiti; lgl – kvartarni limnoglacijalni sediment: šljunkovi, pijeskovi, gline; al – kvartarni aluvijalni sedimenti; fgl – fluvioglacijalni sediment: pijeskovi, šljunkovi i gline; Izvor: OGK list Nikšić)

Seizmološke karakteristike

Područje opštine Nikšić nalazi se uz sjeverni rub seizmički najaktivnijeg pojasa dubrovačkog i crnogorskog primorja. Unutar područja opštine zabilježeni su relativno slabiji potresi s maksimalnim magnitudama do 4,9 Rihterove ljestvice. Najčešće se potresi javljaju između Nikšića i Grahova, prema Gatačkom polju i uz sjeveroistočnu granicu opštine. Dio područja oko Grahova spada u pojas pojačane seizmičke aktivnosti. Najjači potresi iz tog pojasa dogodili su se u Boki Kotorskoj, što je neposredno uz južnu granicu opštine. Zabilježeni potresi intenziteta oko 9° MCS (magnituda M oko 6,5). U Gatačkom polju najjači potres bio je magnitude 5,6. Najveći maksimalni intenziteti potiču od velikog crnogorskog potresa u 1979. godini. Jugozapadni dio područja opštine (okolina Grahova) nalazi se u zoni 8° MCS. Najveći dio prostora opštine Nikšić pripada zonI 7° MCS, a samo sjeveroistočna granica zoni 6° MCS. Dubine žarišta (hipocentara) zabilježenih potresa kreću se između 4 i 47 km.

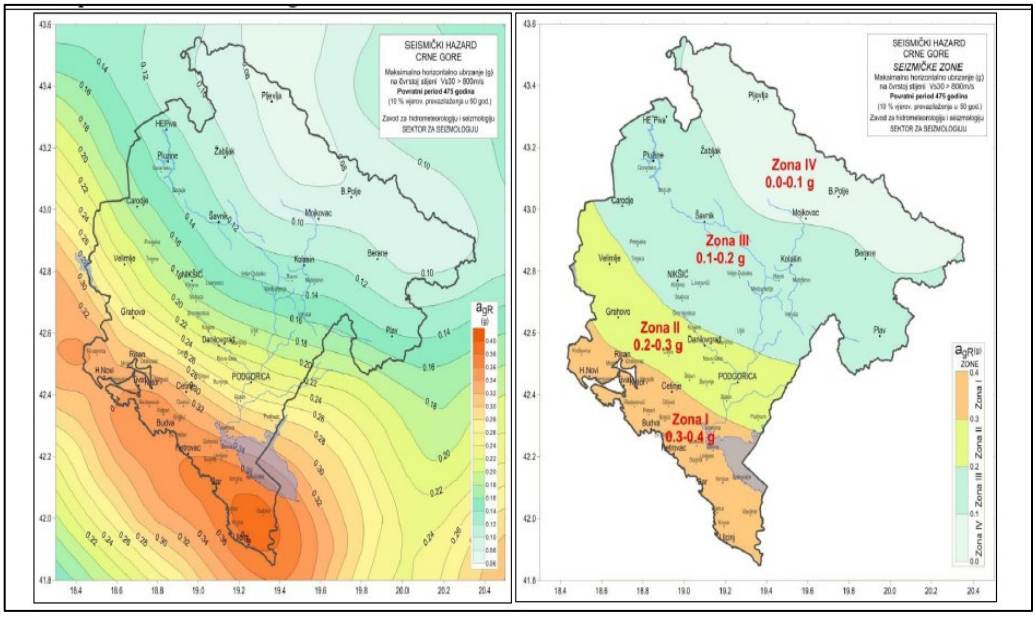

Slika 2-5 MEST EN 1998-1 Aneks A (normativ)

Za urbano područje Nikšića, koje je izgrađeno pretežno od kvartarnih sedimenata u površinskom dijelu, karbonatnih stijena (krečnjaka i dolomita) i flišnih sedimenata, u osnovi dejstvo zemljotresa na površini terena i na građevinske objekte zavisi od više faktora. Kao najvažniji mogu se istaći: veličina magnitude i udaljenost od žarišta geološka građa terena kao uticaj lokalne geotehičke sredine. Kako je na slici prikazano, područje Nikšića pripada III zoni.

Klimatske karakteristike

Osnovna klimatska obilježja su određena vezom sa Jadranskim morem (30 km vazdušnom linijom) i reljefom. Najkraće rastojanje od Jadranskog mora do Nikšićkog polja je u pravcu Boke Kotorske,

ali su u tom pravcu najveće prepreke mediteranskog uticaja, dok mediteranski uticaj od Skadarskog jezera do Nikšićkog polja, dolazi dolinom Zete gdje je nadmorska visina 55 m. Vazdušne mase ne nailaze na prepreku, te se uzdižu uz prijevoj Planinice i kao descendentne se spuštaju prema Nikšićkom polju. Maritimni uticaj od doline Trebišnjice malo se osjeća iako u tom pravcu postoji izvjesna reljefna otvorenost, jer vazdušne mase koje od mora prodiru dolinom Trebišnjice struje pravcem jug-sjever pa ne skreću prema istoku ka Nikšićkom polju.

Glavne karakteristike su umjereno topla ljeta sa niskom količinom padavina, blage zime sa mnogo kišnih padavina sa čestim promjenama strujanja vazduha i brzim smjenama vazdušnih masa.

Na području Nikšića prva meteorološka mjerenja i osmatranja potiču iz 1917.god. dok se sistematska mjerenja i osmatranja vrše od 1949.god. Mjerenja meteoroloških parametara i osmatranja, koja se danas vrše u Nikšiću 24 sata, su dio meteorološkog bdijenja u Crnoj Gori, a time i dio svjetskog meteorološkog bdienja.

U zavisnosti od geografskog položaja, nadmorske visine i reljefa, na području opštine Nikšić izražene su klimatske razlike - od modifikovane mediteranske, umjereno-kontinentalne do alpske, mada je najvećim dijelom zastupljena mediteransko-planinska. Nikšićki kraj je pod maritimnim uticajem dolinom Zete sa djelnicom prevoj Planinica.

Prosječne mjesečne i godišnje temperatura vazduha u °C kao i njihove maksimalne i minimalne mjesečne vrednosti, prikazane su u tabeli 6.16. Srednja godišnja temperatura za područje Nikšića iznosi 10,7 °C. Najveće vrijednosti temperature vazduha izmjerene su u letnjim mjesecima, julu i avgustu, a najniže u januaru i februaru.

	jan	feb	mart	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec	god.
sr.	1.3	2.5	5.5	9.5	14.2	17.5	20.5	20.0	16.2	11.4	6.6	2.9	10.7
max	4.2	5.9	8.9	12.4	16.7	19.6	24.2	23.6	20.1	13.5	9.3	4.9	24.2
min.	-2.3	-3.0	0.3	7.0	11.6	15.8	19.2	15.9	13.1	7.7	2.5	0.5	-3.0

Tabela 2-1 Prosječne mjesečne i godišnja temperatura vazduha i maksimalne i minimalne mjesečne vrijednosti (°C)

Analizom podataka o padavinama za period od 30 godina dobija se da prosječne godišnje padavine iznose 2021.3 mm.

Nikšićko polje je područje sa velikom količinom padavina tokom godine. Količine padavina su najmanje u toku letnjih mjeseci i to u julu 61,6 mm odnosno 55 mm, dok su tokom proletnjih i zimskih mjeseci (novembar i decembar) padavine najveće (u novembru 300,7 mm).

Zapadni dijelovi imaju manje padavina od istočnih, a količina raste od ravni polja ka najvišim sjeveroistočnim vrhovima.

Intezitet padavina na ovom području je vrlo izražen, što se manifestuje i naglim i izrazitim pojavama velikih voda na rijekama ovog područja, a i po brzim i velikim hidrogramima dotoka u jezero Krupac.

Najvjetrovitiji period je proljeće (73 %), dok je najmanja pojava vjetra u toku zime (57,6 %). Zimski vjetrovi prvenstveno su posljedica rashlađenosti planinskog zaleđa i toplijeg primorja, a ljeti bržeg zagrijavanja polja. Dominantni vjetrovi su pravca sjever-jug (kontinentalni i jug-sjever maritimni). Osnovna obilježja su vrlo topla i suva ljeta i relativno blage zime sa dosta padavina, pretežno kiša, česte izmjene strujanja vazduha.

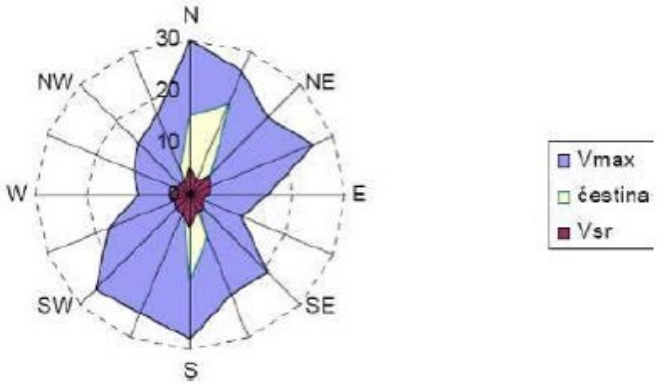

Slika 2-6 Ruža vjetrova za područje opštine NIkšić

Kvalitet voda

Poslednjih 60 godina, urbanizacijom, industrijalizacijom i izgradnjom hidroenergetskog sistema došlo je do velikih fizionomskih promjena u Nikšićkom polju, što je uticalo i na razne hidrološke promjene u njemu i uslovilo veliki broj ekoloških problema koji neposredno utiču na kvalitet vodnih resursa. Na prostoru opštine se nalazi veliki broj vodotoka, šest jezera, dosta specifičnih kraških vrela, kao i bogatstvo podzemnih voda. Od vodotoka su sa aspekta uticaja zeljezare najznačajniji Zeta i njene pritoke Gračanica i Bistrica.

Redovni monitoring kvaliteta vode u vodotocima na koje može uticati željezara sprovodio se do 2018. godine samo za rijeku Zetu, pri čemu su se pratili BPK5 - biološka potrošnja kiseonika i sadržaj fosfata i nitrata. Izmjerene vrijednosti u periodu 2009-2018. godina pokazuju da je BPK5 na mjernom mjestu na Duklovom mostu (mjesto gdje se uliva Bistrica u Zetu) bila iznad maksimalno dozvoljenih vrijednosti osim za A3 klasu voda. Izmjerene vrijednosti pokazuju da je sadržaj fosfata na ovom mjernom mjestu bio ispod maksimalno dozvoljenih vrijednosti za A3 i A2 klasu, kao i da je sadržaj nitrata u bio u granicama dozvoljenih koncentracija.

U 2019. godini urađen je po prvi put monitoring površinskih voda prema Okvirnoj direktivi o vodama (ODV). Sproveden je početni fokus ispitivanja, prvenstveno u zonama ili dijelovima riječnog sliva koje imaju primarni ili visoki prioritet (nizvodno od centara visoke ljudske aktivnosti tj. pod snažnim antropogenim pritiskom). Definisanje ekološkog statusa površinskih voda odredređeno je na osnovu bioloških, hidromorfoloških, hemijskih i fizičko-hemijskih elemenata. Ekološki status koji je određen na osnovu rezultata bioloških elemenata vodnih tijela površinskih voda, razvrstan je u kategorije: vrlo dobro, dobro, umjereno, lose i vrlo loše stanje. Zeta-Vranjske njive i Gračanica kod skladišta Boksita su lokacije na kojima je rađen monitoring površinskih voda, a koje su značajne

sa aspekta uticaja željezare. Rezultati monitoringa na pomenutim lokacijama su pokazali da Zeta ima veoma loš, a Gračanica umjeren ukupan ekološki status.

Ispitivanje kvaliteta površinskih voda u Crnoj Gori u 2021. godini, realizovano je u 2-4 serije mjerenja za osnovne fizičko-hemijske parametre, u periodu jun-decembar i obuhvaćena su tri godišnja doba, kao i period malih voda-kada je zagađenje voda najveće, kao i njihovo korišćenje.

Biološka potrošnja kiseonika (BPK_5) je količina kiseonika koja potrebna da se izvrši biološka oksidacija prisutnih, biološki razgradljivih, sastojaka vode. Stepen zagađenosti vode organskim jedinjenjima definisan je, pored ostalih, i ovim parametrom (BPK) i osnovni je parametar za ocjenu zagađenosti površinskih voda organskim materijama.

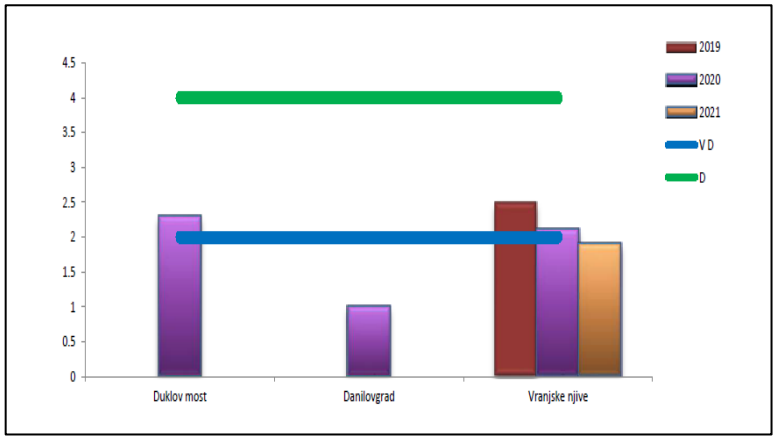

Grafik 2-1 BPK5 u rijeci Zeti (mg O2/l) [3]

Sadržaj fosfata - najznačajniji izvor zagađenja ortofosfata potiče iz komunalnih i industrijskih otpadnih voda i poljoprivrede. Fosfati mogu oštetiti vodenu okolinu i narušiti ekološku ravnotežu u vodama, te njihov povećan sadržaj može izazvati eutrofikaciju, što ima za posledicu ubrzano razmnožavanje algi i viših biljaka i stvaranje nepoželjne promjene ravnoteže organizama. Za lokaciju planirane perionice u Nikšiću, relevantni podaci odnose se na rijeku Zetu.

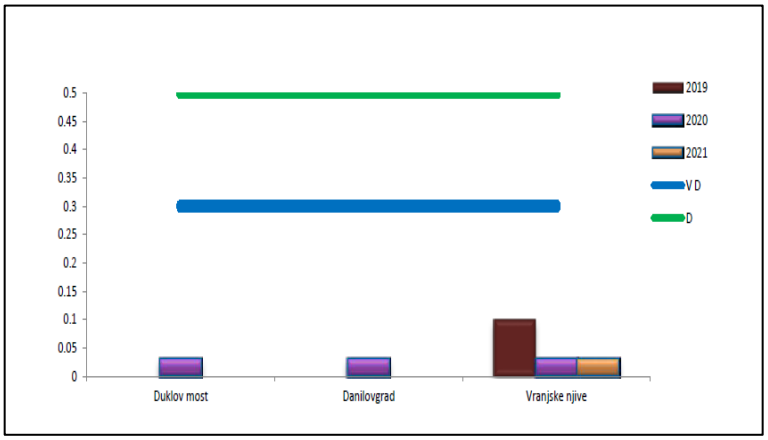

Grafik 2-2 Sadržaj ortofosfata (fosfata) u rijeci Zeti (mg/l) [3]

Sadržaj nitrata - Jedinjenja koja sadrže azot, u vodi se ponašaju kao nutrijenti i izazivaju nedostatak kiseonika,a time utiču na izumiranje živog svijeta. Glavni izvori zagađenja azotnim jedinjenjima su komunalne i industrijske otpadne vode, septičke jame, upotreba azotnih vještačkih đubriva upoljoprivredi i životinjski otpad. Bakterije u vodi veoma brzo prevode nitrate u nitrite. Na osnovu rezultata ispitivanja kvaliteta površinskih voda može se zaključiti da su izmjerene vrijednosti za nitrate u granicama dozvoljenih koncentracija.

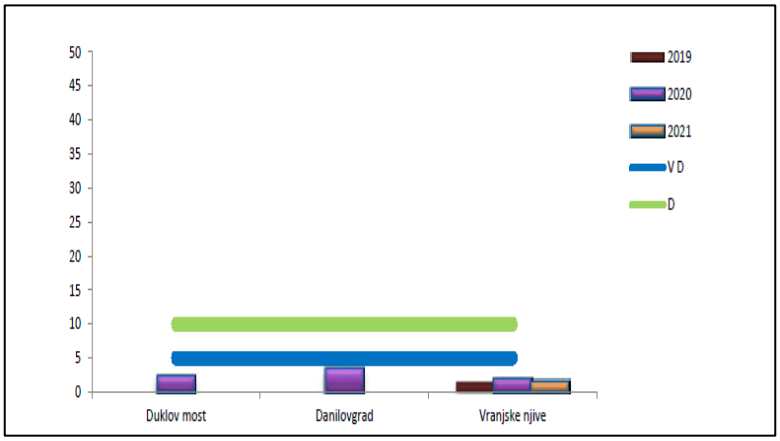

Grafik 2-3 Sadržaj nitrata u rijeci Zeti (mg/l) [3]

Podzemne vode

Podzemne vode na osnovu Pravilnika o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda ("Sl. list RCG", 52/2019) mogu imati dobar hemijski status i loš hemijski status. Prilikom ocjene statusa osim navedenog pravilnika u tumačenju rezultata korišten je i Pravilnik o parametrima, provjeri usaglašenosti, metodama, načinu, obimu analiza i sprovođenu monitoringa zdrastvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu ("Sl. list RCG", 64/2018, 101/2021).

Prema podacima iz *Informacije o stanju životne sredine za 2022.godinu*, status kvaliteta je određen na osnovu srednjih vrijednosti 12 osnovnih fizičko hemijskih parametara: BPK5, TOC, el. provodlj, alkalitet, pH, NH_4 +, NO_3-, NO_2-,TN, uk.P, o-PO4.3,SO_4 2+. Rađeni su još neki prateći parametri, ali njihove vrijednosti nijesu uzete za određivanje statusa, zbog specifičnosti kvaliteta podzemnih voda, ko što su: Tvode, sadržaj O_2, % O_2, i sus. materija, kao i tri mikrobiološka parametra. Od zagađujućih supstanci rađeni su metali: Pb, Cd i Hg, zatim As i pesticide (176 supstanci ove grupe).

U kontinentalnom dijelu prirodni kvalitet voda skoro na svim izvorištima podzemnih voda pogoršan je dominantno antropogenim uticajima i rezultat je neadekvatne sanitarne zaštite i neodgovarajuće sanitacije slivnog područija.

Izvorište Vidrovan se nalazi u okolini Nikšića i pripada GVTPV Vojnik. Voda se koristi zasnabdijevanje vodovoda Nikšić. Uzorak je uzet sa česme koja je povezana sa kaptažom. Voda je pokazala, sa aspekta osnovnih fizičko hemijskih elemenata, dobar status. Kvalitet vode u 100% određenih parametara je pokazalo odličan kvalitet, tj. dobar status. Što se tiče sadržaja zagajućih supstanci koncentracije su bile ispod LOQ (µg/l za As<0,20; Cd<0,10, Pb<0,20, Hg<0,05), a što

se tiče mikrobiološkog kvaliteta u vodi je bilo prisustvo koliformnih bakterija (7-51/100ml) i živih bakterija (0-2/100ml), a fekalnih bakterija nije bilo.

Riječani je nova bušotina koja se nalazi u okolini Nikšića i pripada GVTPV Trebišnjica. Voda je pokazala, sa aspekta osnovnih fizičko hemijskih elemenata, dobar status kvaliteta. Kvalitet vode u 100,0% određenih parametara je pokazalo odličan kvalitet, tj. dobar status. Što se tiče sadržaja zagajućih supstanci koncentracije su bile ispod LOQ (µg/l za As<0,20; Cd<0,10, Pb<0,20, Hg<0,05), što se tiče mikrobiološkog kvaliteta nađene su koliformne bakterije (69-268/100ml), fekalne (18-214/100ml) i žive (22-243/100ml). U oba uzorkovanja voda je imala žućkastu boju i dobru srednju providnost, dok je u prvom uzorkovanju imala malo suspendovanog nanosa.

Zaljutnica je nova bušotina koja se nalazi u okolini Nikšića- prostor Golije, i pripada VTPV Brezna-Maglić. Voda je pokazala, sa aspekta osnovnih fizičko hemijskih elemenata, loš status kvaliteta. Kvalitet vode u 83,3% određenih parametara je pokazalo odličan kvalitet, tj.dobar status, u 8,4% dobar status (BPK5) i 8,3% loš (umjeren) status (TOC). Što se tiče sadržaja zagajućih supstanci detektovani su As=0,27 i povišena koncentracija Pb=11,00µg/l, dok su kod ostale 2 ispitivane sapstance (Cd,Hg) koncentracije bile ispod LOQ (µg/l za Cd<0,10;Hg<0,05), što se tiče mikrobiološkog kvaliteta nađene su koliformne bakterije (335- 630/100ml), fekalne (16-43/100ml) i žive (40-166/100ml). U oba uzorkovanja voda je imala žućkastu boju i dobru –srednju providnost, dok je u prvom uzorkovanju imala malo suspendovanog nanosa.

Kvalitet vazduha

U Crnoj Gori izvršeno je zoniranje teritorije u odnosu na kvalitet vazduha na osnovu dostupnih podataka o kvalitetu ambijentalnog vazduha, emisijama u vazduh i rezultatima matematičkog modeliranja. Državna teritorija podijeljena je na tri zone: sjevernu, centralnu i južnu, pri čemu se Nikšić nalazi u centralnoj zoni.

Podaci dobijeni mjerenjem u periodu od 2009. do 2019. pokazuju sljedeće:

- ✓ Sve izmjerene vrijednosti sumpor dioksida posmatrane u odnosu na granične vrijednosti (jednočasovne srednje vrijednosti i dnevne srednje vrijednosti) za zaštitu zdravlja su tokom ovog perioda bile značajno ispod propisanih graničnih vrijednost od 350µg/m³, odnosno 125 µg/m³.
- ✓ Jednočasovne srednje koncentracije azot dioksida na mjernoj stanici su bile ispod propisanih graničnih vrijednosti (200 µg/m³). Srednja godišnja koncentracija azot dioksida je takođe bila ispod propisane granične vrijednosti.
- ✓ Maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti ugljen(II)oksida-CO su tokom ovog perioda bile ispod propisanih graničnih vrijednosti od 10 mg/m³, osim tokom 2010. godine kada su dva puta prelazile propisanu graničnu vrijednost, što je u okviru dozvoljenih normi.
- ✓ Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti ozona su bile iznad propisane ciljne vrijednosti od 120 µg/m³ kako slijedi: tokom 2010. i 2011. godine po jedan put; tokom 2012. godine dva puta; tokom 2013. trideset puta; tokom 2014. dvadeset devet puta; tokom 2015. deset puta; tokom 2017. dvadeset četiri puta i tokom 2019. godine šest puta. Dozvoljeni broj je 25 prekoračenja tokom kalendarske godine (Grafik 7.21).

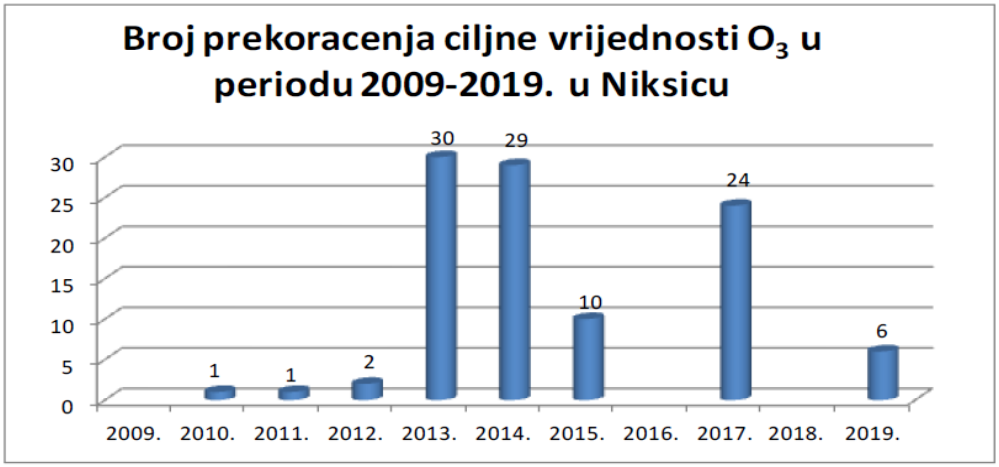

Grafik 2-4 Broj prekoračenja granične vrijednosti ozona za period 2009 – 2019

Tokom 2021.prema program monitoring vazduha čiji rezultati su prikazani u *Informaciji o stanju životne sredine za 2021*. godinu, mjerenje suspendovanih čestica PM2,5 na stacionarnoj stanici u Nikšiću i srednja godišnja koncentracija suspendovanih čestica PM2,5 bila je iznad propisane granične vrijednosti koja iznosi 20 µg/m3.

Na mjernoj stanici u Nikšiću, srednje dnevne vrijednosti suspendovanih čestica PM10 su 62 dana bile iznad propisane norme od 50 µg/m3. Godišnja srednja koncentracija PM10 čestica bila je ispod granične vrijednosti i iznosila je 32 µg/m3.

Na mjernoj stanici u Nikšiću, sve izmjerene vrijednosti sumpor(IV)oksida, izražene kao jednočasovne i srednje dnevne koncentracije, bile su značajno ispod propisanih graničnih vrijednosti za zaštitu zdravlja.

Buka

U skladu sa Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Sl. list Crne Gore", br. 28/11 od 10.06.2011, 28/12 od 05.06.2012, 01/14 od 09.01.2014), buka u životnoj sredini je nepoželjan ili štetan zvuk na otvorenom prostoru koji je izazvan ljudskom aktivnošću, uključujući buku koja potiče iz drumskog, željezničkog i vazdušnog saobraćaja i od industrijskih postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola. Iz Zakona je proistekao Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke ("Službeni list CG", br. 60/11).

Na osnovu gore navedene zakonske regulative, opštine su donijele rješenja o akustičkom zoniranju svojih teritorija, što je osnovni uslov za implementaciju Pravilnika o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke. Određivanjem akustičkih zona, propisane su granične vrijednosti za definisane djelove opštinske teritorije, što je od značaja za zaštitu od buke u životnoj sredini, a i za buduće planiranje izgradnje objekata i izdavanje dozvola za rad ugostiteljskim i

drugim objektima. U tabeli ispod, prikazane su granične vrijednosti nivoa buke koje su propisane Pravilnikom.

	Akustičke zone	Nivo buke u dB(A)		
		L_{day}	$L_{evening}$	L_{night}
1.	Tiha zona u prirodi	35	35	30
2.	Tiha zona u aglomeraciji	40	40	35
3.	Zona povišenog režima zaštite od buke	50	50	40
4.	Stambena zona	55	55	45
5.	Zona mješovite namjene	60	60	50
6.	Zone pod jakim uticajem buke koja potiče od saobraćaja	L_{day}	$L_{evening}$	L_{night}
6.a	Zona pod jakim uticajem buke koja potiče od vazdušnog saobraćaja	55	55	50
6.b	Zona pod jakim uticajem buke koja potiče od drumskog saobraćaja	60	60	55
6.c	Zona pod jakim uticajem buke koja potiče od željezničkog saobraćaja	65	65	60
7.	Industrijska zona	Na granici ove zone buka ne smije prelaziti granične vrijednosti nivoa buke u zoni sa kojom se graniči		
8.	Zona eksploatacije mineralnih sirovina	Na granici ove zone buka ne smije prelaziti granične vrijednosti nivoa buke u zoni sa kojom se graniči		

Tabela 2-2 Granične vrijednosti buke u akustičkim zonama

Vrijednosti navedene u ovoj tabeli odnose se na ukupni nivo buke iz svih izvora u akustičkoj zoni. U područjima razgraničenja akustičkih zona, nivo buke u svakoj akustičkoj zoni ne smije prelaziti najnižu graničnu vrijednost propisanu za zonu sa kojom se graniči. Vrijednosti indikatora navedenih u ovoj tabeli (L_{day},$L_{evening}$,L_{night}) predstavljaju prosječne dnevne vrijednosti.

Na teritoriji opštine Nikšić mjerenje nivoa buke vršeno je na lokaciji tokom 2019 godine, u okviru Programa monitoringa životne sredine koji sprovodi Agencija za zaštitu životne sredine, plato iznad prijemnog odeljenja JZU Opšta bolnica, u intervalu dnevnog (L_{day}) 7-19 h, večernjeg ($L_{evening}$) 19-23 h i noćnog perioda (L_{night}) 23-7 h.

Mjerno mjesto u Nikšiću, JZU Opšta bolnica, plato iznad prijemnog odeljenja prikazano je na slici ispod.

Tabela 2-3 Satelitski snimak lokacije i mjerno mjesto pozicije

Nivo buke u prvom ciklusu mjeren je u periodu od 26. 8. do 2. 9. 2019, dok je nivo buke u drugom ciklusu mjeren u periodu od 30. 12. 2019. do 8. 1. 2020.

Rezultati mjerenja prikazani su u tabeli 6.18 kao srednje vrijednosti za: L_{day} – indikator dnevnog nivoa buke i odnosi se na vrijeme od 7 do 19 h, $L_{evening}$ – indikator nivoa buke tokom večernjih časova i odnosi se na vrijeme od 19 do 23 h, L_{night} – indikator noćnog nivoa buke i odnosi se na vrijeme od 23 do 7 h i L_{den} – ukupni indikator nivoa buke tokom dana, večeri i noći.

	L_{day} (dB)	$L_{evening}$ (dB)	L_{night}(dB)	L_{den} (dB)
I ciklus	**57.9**	**54.2**	**55.2**	**62.1**
II ciklus	**60.6**	**63.8**	**61.4**	**68.1**
Srednja godišnja vrijednost	**60**	**61**	**59**	**66**
Granična vrijednost	**50**	**50**	**40**	**---**

Tabela 2-4 Vrijednosti indikatora nivoa buke na mjernom mjestu u Nikšiću

Vrijednosti indikatora nivoa buke za dan, veče i noć u oba ciklusa mjerenja prelaze granične vrijednosti buke. Srednje godišnje izmjerene vrijednosti dnevnog, večernjeg i noćnog indikatora nivoa buke takođe prelaze granične vrijednosti. Vrijednosti indikatora noćnog nivoa buke L_{night} koji se odnosi na vrijeme od 23 do 7 časova, prikazane su na grafikonu ispod.

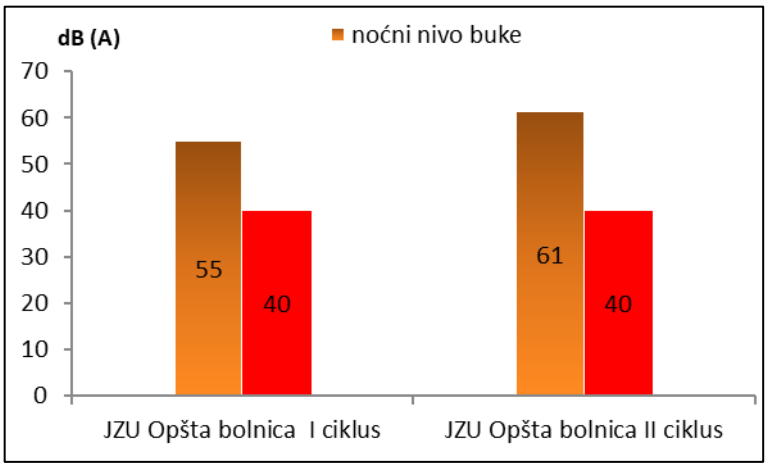

Grafik 2-5 Vrijednosti indikatora noćnog nivoa buke na mjernom mjestu u Nikšiću

Na osnovu Rješenja o utvrđivanju akustičkih zona u Opštini Nikšić, mjerno mjesto pripada zoni povišenog režima zaštite od buke.

Flora i vegetacija

Na osnovu pregleda endemičnih, endemoreliktnih, nacionalno i međunarodno zaštićenih vrsta/podvrsta, zaključujemo da je florističko bogastvo na području opštine Nikšić izuzetno veliko i vrijedno, a na to nam ukazuje i broj od 155 balkanskih endema, 46 subendema, 70 nacionalno zaštićenih vrsta/podvrsta i 31 međunarodno zaštićenih vrsta/podvrsta. Zbog nepreciznosti podataka navedenih u literaturi, a koji se odnose na one lokalitete koji jednim dijelom pripadaju opštini Nikšić, a drugim nekoj drugoj opštini u Crnoj Gori ili Bosni i Hercegovini (kao što su Orjen, Bijela Gora, Prekornica, Vojnik), kao i zbog nekih potpuno neistraženih djelova opštine broj navedenih vrsta/podvrsta treba smatrati okvirnim.

Među biljnim vrstama koje su zastupljene na području opštine Nikšić posebno se ističu one koje pored nacionalnog imaju i međunarodni status zaštite, a to su Natura 2000 vrste Gladiolus palustris (močvarna gladiola) i balkanski endem Nectaroscilla litardierei (livadski procjepak), vrsta zaštićena Bernskom konvencijom Orchis provincialis (gorocvijet), kao I veliki broj orhideja zaštićenih CITES konvencijom. Značajno mjesto među endemima prirpada vrstama koje su do sada na području Crne Gore zabilježene jedino na prostoru opštine Nikšić, a to su Dianthus knappii (Knapov karanfil) u zapadnom dijelu opštine (GrahovoGrahovac-Vilusi), Dioscorea balcanica (balkanska dioskoreja) na brdu Trebjesa i užoj okolini Nikšića, Edraianthus dalmaticus (dalmatinski zvončić) u Budoškim barama (retenzija Vrtac) u Nikšićkom polju i Haplophyllum patavinum (ruta) u Grahovskom polju i okolini. Vrste za koje je locus classicus na području opštine Nikšićke su: Aquilegia grata (prijatna kandilka) - na Bijeloj Gori i Campanula montenegrina (crnogorski zvončić) u Barama Bojovića.

Opština Nikšić najvećim dijelom pripada zoni dubokog krša u kojoj su zastupljene klimatogene zajednice submediteranske zone. U brdskim predjelima zastupljene su termofilne listopadne šume klase Quercetea pubescentis Doing-Kraft ex Scamoni et Passarge 1959, sa dominacijom hrasta medunca, bjelograbića, makedonskog hrasta i crnog graba. U planinskim predjelima zastupljena je termofilna varijanta bukovih šuma (klasa Carpino-Fagetea sylvaticae Jakucs ex Passarge 1968).

Na visokim planinama: Njegoš, Somina, Bijela gora, jela se nalazi na južnoj granici svog areala, u mješovitim šumama sa bukvom. Vegetacija borovih šuma predstavljena je klasom Erico-Pinetea Horvat 1959. Sastojine sa dominacijom crnog bora zabilježene su na Bijeloj gori i Grahovu, dok su na području Štitova i Prekornice zastupljene šume munike koje ovdje imaju najveći kompleks u svom današnjem arealu. Tamne četinarske šume (klasa Vaccinio-Piceetea Br.-Bl. in Br.-Bl. et al. 1939) su vrlo rijetke na području opštine Nikšić I karakteristične su za hladne planinske predjele. Sastojine sa dominacijom smrče, jele i bora krivulja ograničene su na sjeverne padine Njegoša, Golije i Vojnika. Riparijska vegetacija predstavljena je klasama Salicetea purpureae Moor 1958 i Alnetea glutinosae Br.-Bl. et Tx. Ex Westhoff et al. 1946. Prva klasa zastupljena je sa sastojinama bijele i krte vrbe uz tok rijeke Zete i na vlažnim mjestima oko Krupca i Slanog jezera, dok je druga predstavljena zajednicom crne jove sa rasprostranjenjem uz tok rijeke Zete.

U gradskim sredinama, zelene površine su prostori na kojima se njeguje zelenilo koje je obično zasađeno i uređeno po nekim određenim principima kao što su parkovi, skverovi, travnjaci, ulični drvoredi, grupacije žardinjera, zelene površine oko javnih i privatnih objekata, zelene površine oko obala rijeka i drugo.

Značaj zelenila u urbanim sredinama je višestruk. Zelenilo obezbjeđuje higijenske uslove života, obnavlja kiseonik u atmosferi, reguliše temperaturu vazduha, pritisak i vazdušna strujanja, ublažava uticaj ulične buke, apsorbuje prašinu i čađ, štiti od naleta vjetrova, ima baktericidno dejstvo u zagađenoj sredini, i td. Gradsko zelenilo poboljšava mikroklimu gradske teritorije. Ono omogućava stvaranje povoljnih uslova za odmor na otvorenom prostoru, štiti zemljište, zgrade i trotoare od pregrijevanja.

Na osnovu podataka DOO „Komunalno" Nikšić, RJ Zelenilo u opštini Nikšić ukupna površina pod travnjacima iznosi 228.896 m2 od čega 30.213 m2 pripada Gradskom parku, 3.563 m je prekriveno živom ogradom, 335 m2 je pod ružma a 328 m2 je pod sezonskim cvijećem. Broj zasađenih drvenastih vrsta iznosi 6.810 komada dok je žbunja 5.261 komada.

Javne zelene površine u našem gradu održava DOO „Komunalno" Nikšić, RJ Zelenilo, dijelom uz nadzor Sekretarijata za komunalne poslove i saobraćaj opštine Nikšić.

c) Apsorpcioni kapacitet prirodne sredine

Močvarna i obalna područja i ušća rijeka

Lokacija predmetnog objekata se ne nalazi se u blizini močvarnih područja i ne očekuju se negativni uticaji na životnu sredinu realizacijom ovog projekta.

Površinske vode

Lokacija predmetnog objekta se ne nalazi se u blizini površinskih voda i ne očekuju se negativni uticaji na životnu sredinu realizacijom ovog projekta.

d) Zaštićena i klasifikovana područja (strogi rezervat prirode, nacionalni park, posebni rezervat prirode, park prirode, spomenik prirode, predio izuzetnih odlika)

Pregled zaštićenih prirodnih dobara

U biližoj i široj lokaciji premdetnog koncesionog područja se ne nalaze zaštićena prirodna dobra.

Pregled zaštićenih objekata i dobara kulturno-istorijske baštine

Na lokaciji objekta i u njenom užem okruženju nema zaštićenih objekata i dobara kulturno istorijske baštine.

Stanovništvo

Prema rezultatima popisa 2011. godine u opštini Nikšić bilo je 72 824 stanovnika, što iznosi 11,6% ukupne populacije Crne Gore. Od toga u gradu 57 278, u Nikšićkom polju sa gradom 63 280 stanovnika, u Župi Nikšićkoj 3 731 stanovnik, u južnoj zoni sa Bogetićima 424 stanovnika, u Zapadnoj zoni je bilo 1 638 stanovnika a u Sjevernoj zoni 485 stanovnika.

U periodu 1991-2003. godina broj stanovnika u opštini Nikšić se povećao za 1404, dok je u narednom popisnom periodu opao za 2458 stanovnika. U istim periodima u gradu je broj stanovnika porastao za 2 563, odnosno opao za 1 242. U posmatranom periodu samo su seoska naselja u Nikšićkom polju imala konstantan rast broja stanovnika, u prvom periodu 500, a u drugom znatno manji za 55 stanovnika, zahvaljujući rastu broja stanovnika u tri naselja: Miločanima, Ozrinićima i Rastovcu. Ostala područja opštine imala su konstantno opadanje broja stanovnika, s tim što je intenzitet opadanja porastao u zadnjem međupopisnom periodu.

Na sledećem dijagramu se može vidjeti da broj stanovnika u opštini Nikšić konstantno opada od 2011. godine do 2023. godine.

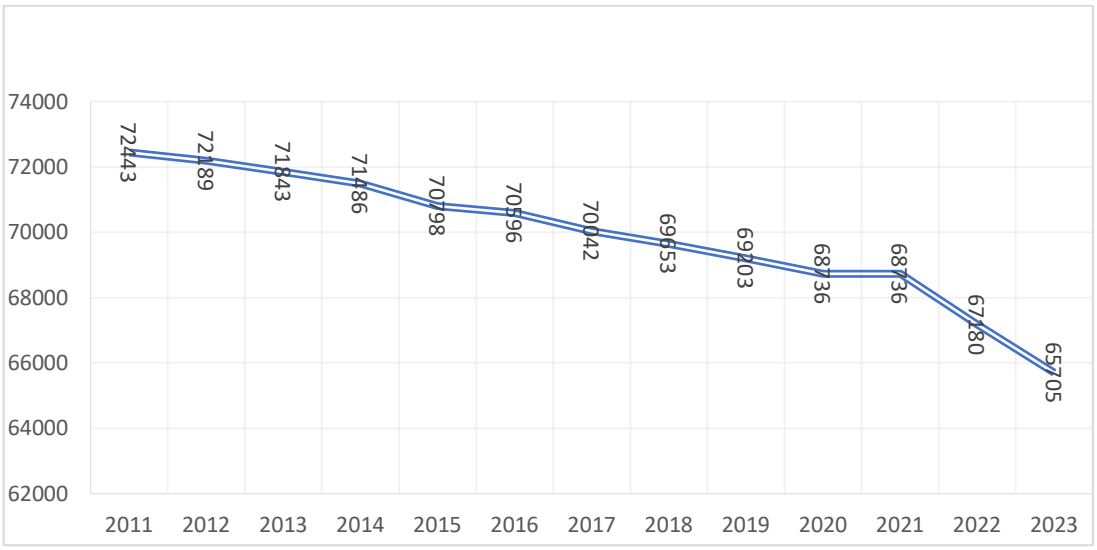

Dijagram 1 Broj stanovnika u opštini Nikšić[1]

Gustina naseljenosti iznosi 36,45 stanovnika/km2, što opštinu Nikšić svrstava u grupu opština sa srednjom gustinom naseljenosti. Gustina naseljenosti je 1,23 puta manja od gustine na niovu Crne Gore koja iznosi 44,8 stanovnika/km2.

Stopa priraštanja u opštini Nikšić u konstantnom padu, što je i prikazano u sledećoj tabeli za period od 2017-2022.

Tabela 2-5 ***Stopa prirodnog priraštaja***

		Stanovništvo sredinom godine	Stopa prirodnog prirastaja	Stopa nataliteta	Stopa mortaliteta
CRNA GORA	**2020**	**621.306**	**-0,3**	**11,4**	**11,7**
Nikšić	2017	70 042	-1,1	10,4	11,5
	2018	69 653	0,0	11,0	10,9
	2019	69 203	-1,0	102	11,3
	2020	68 736	-2,8	9,6	12,5
	2021	68 172	-6,2	9,8	16,0
	2022	67180	-2,3	9,9	12,2

[1] https://www.monstat.org/cg/page.php?id=222&pageid=57

3 KARAKTERISTIKE PROJEKTA

a) opis fizičkih karakteristika cjelokupnog projekta i po potrebi opis radova uklanjanja

Projektom se predviđa izgradnja poslovnog objekta – samouslužna perionica sa 4 zatvorena i dva otvorena boksa za pranje vozila, kao i 4 parking mjesta opremljena uređajima za usisavanje. Pored osnovnog objekta – samouslužne perionice, predviđen je i pomoćni objekat za stražara koji je postavljen u skladu sa odlukom o postavljanju odnosno građenju i uklanjanu pomoćnih objekata na teritoriji Opštine Nikšić (Službeni list Crne Gore broj 1/14, 22/16 i 45/20 – opštinski propisi).

POZICIJA NA PARCELI

Osnovni objekat je postavljen unutar građevinske linije koja je postavljena tako da rastojanje novog slobodnostojećeg objekta od bočne ivice parcele je najmanje 1/4 visine objekta, a od zadnje granice parcele najmanje 1/3 visine objekta po zahtjevima UTU, (UTU strana broj 2). Građevinska linija objekta ili djelovi objekta poslovnog karaktera, spratnosti P, može da bude ispred građevinske linije stambenog objekta, a najmanje 2m udaljenosti od regulacione linije, (UTU strana broj 3).

Visina poslovnog objekta – samouslužna perionica iznosi 4.25m, stoga je građevinska linija definisana na rastojanju od 1.50m od granice katastarske parcele sa zadnje i bočnih strana, dok je sa prednje strane na 2m od regulacione linije.

Objekat je orjentisan tako da je glavna fasada okrenuta ka jugozapadu.
Pomoćni objekat je takođe postavljen unutar građevinske linije, visina pomoćnog objekta iznosi 3.24m, dok svijetla visima prostora unutra objekta iznosi 2,60m, pomoćni objekat je postavljen na udaljenosti od 2m od granica parcele.

SPRATNOST

Projektovan je osnovni objekat spratnosti P u skladu sa UTU.
Spratna visina objekta je 4,25m kako je i dozvoljeno UTU.
Projektovan je pomoćni objekat spratnosti P.
Spratna visina objekta je 3,24m.
Svijetla visinina prostorije je 2.60m

Prizemlje je postavljeno na visinu od 0,10cm od kote konačno uređenog i nivelisanog terena, tačnije na apsolutnoj koti +631,20mnv kako bi se postiglo prirodno oticanje povšinskih atmosferskih voda.

OSNOVNI URBANISTIČKI PARAMETRI – BRGP I ZAUZETOST
Površina katastarske parcele 547 koja je u vlasništvu investitora iznosi 1.138,00m2 te maksimalna dozvoljena BRGP iznosi 1.365,60m2 računajući po indexu izgrađenosti 1,20, dok ostvarena BRGP iznosi 144.00m2 za osnovni i 9.00m2 za pomoćni objekat (153.00m2 zajedno).

Dozvoljena zauzetost za predmetnu parcelu iznosi 455.20m2 računajući po indexu zauzetosti 0.40, a ostvarena zauzetost iznosi 144.00m2 za osnovni i 9m2 za pomoćni objekat (153.00m2 zajedno). Bruto površine za osnovni i pomoćni objekat su ostvarene na sljedeći način:

- **Osnovni objekat** –planirana su 4 otvorena boxa za pranje vozila, kao i 1 tehnička prostorija za smještaj postojenja potrebnih za rad perionice, ukupna BRGP osnovnog objekta iznosi **144.00m2.**
- **Pomoćni objekat** – planiran je pomoćni objekat za smještaj stražara, ukupna BRGP osnovnog objekta iznosi **9.00m2.**

Osnovni objekat

Parametar	Ostvareno	Dozvoljeno po UTU
Površina prizemlja	144,00 m^2	455,20m^2
BRGP	144,00 m^2	1.365,60m^2
Spratnost	P	P+2+PK

Pomoćni objekat

Parametar	Ostvareno	Dozvoljeno po odluci*
Površina prizemlja	9,00 m^2	455,20m^2
BRGP	9,00 m^2	1.365,60m^2
Spratnost	P	P+2+PK

*Odluka o postavljanju odnosno građenju i uklanjanu pomoćnih objekata na teritoriji Opštine Nikšić (Službeni list Crne Gore broj 1/14, 22/16 i 45/20 – opštinski propisi).

Osnovni+pomoćni objekat

Parametar	Ostvareno	Dozvoljeno po odluci*
Površina prizemlja	153,00 m^2	455,20m^2
BRGP	153,00 m^2	1.365,60m^2

Ukupna ostvarena BRGP osnovnog objekta iznosi 144.00m2.

Ostvarena zuzetost iznosi 144.00 m2.

Ukupna ostvarena BRGP pomoćnog objekta iznosi 9.00m2.

Ostvarena zuzetost iznosi 9.00 m2.

Ukupna BRGP osnovni + pomoćni objekat iznosi 153.00m2.

Ostvarena zauzetost osnovni + pomoćni objekat iznosi iznosi 153.00m2.

SAOBRAĆAJ

Glavni kolski prilaz parceli je planiran sa saobraćajnice na jugozapadnom dijelu parcele (Ulica II dalmatinske brigade) kako je dato saobraćajno tehničkim uslovima. Planiran je jedan kolski prilaz parceli. Obzirom da se radi o specifičnoj vrsti poslovanja, predviđena su 4 parking mjesta sa uređajima za usisavanje, koja se mogu koristiti za potrebe parkiranja u slučaju da to bude potrebno.

Parking mjest sa uređajima za usisavanje su planirana tako da se postave travne rešetke kojepovršini parking mjesta omogućavaju odgovarajuću stabilnost podloge uz očuvanje prirodnog izgleda. Ove saćaste strukture - ACO Areal omogućavaju da površina bude i ozelenjena, a i da se može koristiti za parkiranje.

Ostvaren je zahtijevani procenat ozelenjavanja parcele: 32%, tačnije 368.40m2, što je u skaldu sa UTU gdje se zahtjeva da procenat ozelenjenosti prcele bude od 30 do 40%,(UTU strana broj 3).

Slika 3-1 Aco Areal – travne rešetke

OBLIKOVNOST I MATERIJALIZACIJA

Oblik i arthitektura su u velikoj mjeri definisani namjenom objekta, objekat je oplemenjen ACP aluminijumskim i sendvič panelima u crnoj, sivoj i crvenoj boji (RAL dat u legendi materijla fasada).Krov je kos, dvovodan, pokriven falcovanim limom nagiba 2º sa atikom koja ga skriva.

Fasade su jednostavne, predviđene od ACP aluminijumskih i sendvič panela većinski u sivoj I crnoj boji sa crvenim i bijelim detaljima. Pomoćni objekat je planiran u vidu kontejnera od sendvič panela u sivoj boji oivičen ACP profilima u crnoj boji, sve u skladu sa bojama na onsnovnom objektu. Uređenje terena je jednostavno i ujednačeno. Predviđeno je da dio parcele bude asfaltiran zbog saobraćajnice koja je neophodna za finkcionisanje objekta, ulica se nalazi na prosječnoj koti koja iznosi 631.10m, kota prizemlja objekta je uzdignuta u odnosu na ulicu za 10cm kako bi se omogućilo pravilno oticajnje atmosferske vode. Dio parcele na kojem se nalaze parkinzi sa uređajima za usisavanje popločan je ACO rasterima za ozelenjavanje parking površina. Ostatak pacele je oslobođen sadržaja i predviđen kao travnate površine. Površina parcele pod zelenilom iznosi 368,40m2. Asfaltirana površina iznosi 698,00m2.

Procenat ozelenjenosti parcele je 32%.

VODOVOD I KANALIZACIJA

Uslovima je dato da se predmetni objekat može priključiti na vodovodnu mrežu Ø150mm izgrađenu od LG cijevi. Pritisak u cjevovodu na mjestu priključenja u normlanim uslovima iznosi 2,5 bara.

VODOVOD

Projekat instalacija vodovoda urađen je prema arhitektonskim rješenjima u skladu sa pravilima struke. Dato je rješenje prključenje objekta na postojeći cjevovod Ø150mm kako je navedeno u uslovima. Predviđen je centralni vodomjerni šaht koji je smješten na granici parcele u kojem će biti smješten jedan kontrolni vodomjer za obračun ukupne potrošnje objekta. Vodovodne instalacije su predviđene od cijevi prečnika 1''. Spoljašnji razvod je predviđen od PEHD cijevi. Dovod vode od mjesta priključenja do centralnog vodomjernog šahta je predviđen od cijevi prečnika 1''. Investitor se može odlučiti i za drugu vrstu cijevi projektovanog profila koje moraju imati odgovarajuće ateste. Nakon završene grube montaže prije izolovanja, premazivanja, bojenja ili falcovanja vodova i prije početka malterisanja zidova u objektu, potrebno je izvršiti ispitivanje na nepropusnost i funkcionisanje instalacije. Ispitivanje vršiti u prisustvu nadzornog organa na pritisak od 12,00 bara, po dionicama i komplet instalacije.

Nakon završene grube montaže, a prije zatvaranja šliceva i kanala, treba izvršiti test vodonepropusnosti svih djelova, provjeru kvaliteta ugrađenih materijala, kao i kontrolisati električni otpor. Ove provjere izvrši uz prisustvo nadzornog organa i izvođača.

Nakon završetka svih radova, izvršiti ispiranje i dezinfekciju izvedene mreže, i na kraju od nadležne institucije zatražiti da se uzmu uzorci vode sa najviših točećih mjesta na svakoj vertikali i izvrši hemijska I bakterioloska analiza tih uzoraka. Tek nakon dobijanja povoljnih rezultata tih analiza može se izdati upotrebna dozvola za predmetni objekat.

ATMOSFERSKA KANALIZACIJA

Projektom je dato rješenje odvođenja kišnice sa krova pomoću dvije vertikale prečnika Ø110mm koje se ulivaju u kanale sa rešetkom za sakupljanje vode od pranja automobila, kanali su predviđeni kao taložnici iz kojih se dalje voda preliva u slivnike po obodu ulice kojima je riješeno odvođene atmosferske vode sa ulice oko objketa, odakle se dalje odvodi do **separatora ulja i masti**, a zatim do upojnog bunara. Cjelokupan razvod oko objekta je predviđen od sn4 cijevi prečnika Ø150mm I Ø200mm.

PRORAČUN UPOJNOG BUNARA

Ukupna količina atmosferskih voda koja se uliva u upojni bunar kao i prelivanje sa priključkom na uličnu atmosfersku kanalizaciju je:

Qu=16,750 l/s x 60 x 15 = 15.07 m³

Usvajen je= 15.62 m³ (usvojena zapremina se odnosi na korisnu, zapreminu ispod dna kote ulivne cijevi) Proračun upojnog bunara za prihvat prvog poplavnog talasa 15-to minutne kiše inteziteta 264 l/s Qu=2.50 x 2.50 x 2.50= 15.62 m³

Bunar raditi veličine a=2.50m b=2.50m h=2.50m, V=15.62 m³

Usvojen je bunar dimenzija 2.50m x 2.50m x 2.50m =15.62m^3

Snadbijevanje objekata vodom predviđeno je preko spoljne vodovodne mreže koja čini sastavni dio gradskog vodovodnog sistema. Kvalitet vode odgovara svim propisima vode za piće, a vrši se stalna kontrola kvaliteta vode uzimanjem uzoraka i vršenjem bakterioloških i hemijskih analiza u ovlašćenim organizacijama za ovu vrstu poslova, čime se dokazuje kvalitet vode

Prije puštanja u eksplotaciju instalacija vodovodne mreže mora se ispitati i izvršiti njena dezinfekcija i pribaviti potvrda od odgovarajuće institucije da je instalacija dezinfikovana i da se može koristiti, Instalacija vodovoda je odvojena od kanalizacione mreže i izbjegnuta su ukrštanja i bilo kakvi prodori kroz kanalizaciona reviziona okna,

Okno za smeštaj mjernog uredjaja (vodomjera) je tako projektovano da je spriječeno prodiranje

površinskih voda umjesto izdizanja poklopca 30 cm. iznad kote terena, a na dovoljnoj udaljenosti od revizionih kanalizacionih okana. Projektom je predviđen kvalitet betona i unutrašnja obrada zidova koja garantuje sprečavanje prodora podzemnih voda u okno kao i infiltriranje površinskih voda.

Investiciono-tehničkom dokumentacijom predviđeno je ispitivanje instalacija po njihovom završetku na propisani pritisak o čemu se sačinjava poseban zapisnik,

Predvidjeni materijal koji se ugrađuje u instalacije je određen propisima a odgovara JUS-u.

Glavni napojni (priključni) kabal

Za predmetni objekat je dato rešenje napajanja sa PMO, koji se nalazi na granici parcele, okrenut ka ulici radi lakšeg očitavanja i kontrole. Napojni kabl (kablovi) nisu predmet ove tehničke dokumentacije, već će isti biti obrađeni kroz projekat NN kablovske mreže, nakon dobijanja saglasnosti od strane CEDIS-a. Za priključak napojnog kabla sa spoljne kablovske NN mreže do priključnog mjernog ormara (PMO)predvidjeti polaganje dvije gibljive PVC ili HDPE cijevi fi 110mm od ornara u tehničkoj prostoriji RO-P sa završetkom u zelenoj površini ispred objekta (pozicija PMO). Predmet ovog segmenta projektne dokumentacije će biti unutrašnji priključak sa izborom i provjerom presjeka kablova od glavnih mjernih razvodnih ormara do etažnih tabli.

Veza između PMO ormana i razvodnih ormara je predviđena provodnikom tipa PP00-Y 5x16mm2. Predviđeno je i polaganje:
• posebnih izvoda provodnikom PP-Y 3x1.5mm2 i PP00-Y 3x1.5mm2 , za osvjetljenje
• posebnih izvoda provodnikom PP-Y 3x2.5mm2, za napajanje RACK ormara slabe struje, instalacija u kontejneru

Prilikom izvođenja radova na objektu razvod - polaganje instalacionih kablova se vrši većim dijelom u bužir crijevima odgovarajućeg prečnika, u skladu sa presjekom kablova datih na šemama u

prilogu, a manjim dijelom u tvrdim UNIVOLT cijevima. Dimenzije razvodnih tabli treba odrediti na osnovu potrebnog prostora za pravilan smeštaj i povezivanje predviđene opreme, uključujući i 20% rezervnog prostora.

Električna instalacija osvjetljenja

U svim djelovima objekta predviđeno je odgovarajuće osvjetljenje prilagođeno namjeni i uslovima montaže. Osvjetljenjem u dijelu perionice se upravlja u zavisnosti od namjene prostora običnim prekidačima i paljenjem preko vremenskog tajmera (astronomskog sata). Upravljanje rasvjetom u perionici i dijelu gdje se nalaze usisivači predviđeno je preko kontaktora i uklopnog sata. Prekidači su OG nadgradnog tipa i montiraju se na visini 1,2 m od poda u kontejneru i tehničkoj prostoriji. Sve metalne mase svetiljki neophodno je uzemljiti. Instalaciju osvetljenja izvesti provodnicima tipa PP-Y 3x1,5 mm2, položenim u cijevima na zidovima i plafonu, dok se u betonskim zidovima i ploči kablovi postavljaju u cijevima Ø 13mm. Za dio perionice predložena je montaža svjetiljki na plafonu dok je na terenu i dijelu sa usisivačima predviđena montaža stubne rasvjete. Svaki od provodnika ima žilu za uzemljenje provodnika, kako je dato na planu instalacija.

Instalacija gromobrana i uzemljenja

U skladu sa JUS IEC 1024-1 t.2.3.2., za uzemljenje predviđen je temeljni uzemljivač objekta zajednički za sve instalacije u objektu prema EN IEC 62305. Temeljni uzemljivač je predviđen od trake Fe/Zn 25x4mm položene u temelju objekta, prema planu u prilogu. Traka se ugrađuje u sloj betona tako da između uzemljivača i tla ovaj sloj bude debljine najmanje 10cm, što se obezbeđuje posebnim nosačima trake, ili polaganjem uzemljivača pri vrhu temeljne čelične konstrukcije. Prilikom polaganja traku povezati za armaturu u temelju na svaka 1-2 metra dužna spojnicom KON 09. Prihvatna površina iznosi 2.774,16 m², ali kako se oko ovog objekta nalaze objekti manje visine i drveće, onda ovu prihvatnu površinu množimo sa koeficijentom 0, 5 i onda ona iznosi 1.387,08 m².

b) zagađivanje, štetnim djelovanjima i izazivanje neprijatnih mirisa, uključujući emisije u vazduh, ispuštanje u vodotoke, odlaganje na zemljište, buku, vibracije, toplotu, jonizujuća i nejonizujuća zračenja

Otpad

Nosiva konstrukcija građevina izvedena je od armiranog betona, blok opeke, drvenih profila, sve prirodni elementi i nezavisno u kojem su obliku zastupljeni ne zagađuju zemlju, vodu i vazduh. Nakon izgradnje građevine I uklanjanja eventualnih nedostataka, potrebno je izvršiti sanaciju gradilišta kako bi se građevina uklopila u postojeći okolinu, te u što većoj mjeri udovoljilo ekološkim zahtjevima.
Svi kolski i pješački prilazi gradilištu će se organizovati prema potrebama i zahtjevima za nesmetano korištenje, a prema kriterijima za normalno odvijanje saobraćaja u zavisnosti od frekfentnosti. Sve privremene građevine koje su u okviru privremenih radova, oprema gradilišta, neutrošeni materijal, otpad i slično, treba ukloniti sa predmetne parcele i prilazima gradilištu.

Prostor koji je služio kao skladište alata i mehanizacije, ukloniti, a prostor dovesti u stanje prije formiranja gradilišta. Svo korišteno zemljište dovesti u uredno stanje prije izdavanja upotrebne dozvole.
Usled nepažnje radnika ili kvarova na građevinskoj mehanizaciji i mašinama moguće je izlivanje naftnih derivata u tlo. U ovakvim slučajevima potrebno je sanirati mjesto izlivanja upotrebom sredstva za upijanje (npr. piljevine ili pijeska) kako bi se spriječio ili umanjio negativan uticaj na podzemne vode i tlo. Nastali građevinski otpad sakuplja se u kontejnere postavljene na gradilištu. U postupku izgradnje ovog objekta nema opasnosti ili postupaka koji bi mogli uticati na zagađenje vazduha, okoline i vode, te nije potrebno sprovoditi posebne mjere zaštite okoline i propisivati posebne tehničke uslove upravljanja opasnim otpadom jer se isti ne pojavljuje kao nusprodukt procesa izgradnje predmetnih građevina.

Građevinski otpad na gradilištu skladišti se odvojeno po vrstama građevinskog otpada u skladu sa katalogom otpada i odvojeno od drugog otpada, na način kojim se ne zagađuje životna sredina.
Odlaganje građevinskog otpada koji se privremeno ne skladišti na gradilištu ili u objektu u kojem se izvode građevinski radovi može se vršiti u kontejnere postavljene na gradilištu, uz gradilište ili uz objekat na kojem se izvode građevinski radovi. Kontejneri moraju biti izrađeni na način kojim se omogućava odvoženje otpada u postrojenje za dalju obradu bez pretovara.

Investitor mora obezbijediti da se iz objekta izdvoji opasan građevinski materijal, radi sprečavanja miješanja opasnog građevinskog materijala sa neopasnim građevinskim otpadom, ukoliko je to tehnički izvodljivo. Građevinski otpad može se privremeno skladištiti na gradilištu do završetka građevinskih radova, a najduže jednu godinu. Građevinski otpad može se privremeno skladištiti I na drugom gradilištu investitora ili drugom mjestu koje je uređeno za privremeno skladištenje građevinskog otpada.

Predaja građevinskog otpada

Građevinski otpad investitor odnosno izvođač građevinskih radova koji je ovlašćen od strane investitora, predaje sakupljaču građevinskog otpada ili neposredno postrojenju za obradu građevinskog otpada.

Prerada i ponovna upotreba građevinskog otpada

Preradu građevinskog otpada investitor može da vrši na gradilištu na osnovu dozvole u skladu za zakonom.
Građevinski otpad (otpadni beton, opeka, keramika i građevinski materijal na bazi gipsa ili mješavina građevinskog otpada sa zemljanim iskopom) može se ponovno upotrijebiti za izvođenje građevinskih radova na gradilištu na kojem je otpad nastao ukoliko zapremina otpada ne prelazi 50 m3.

Sakupljanje građevinskog otpada

Sakupljač građevinskog otpada može građevinski otpad skladištiti, najduže godinu dana u postrojenju za preradu građevinskog otpada.

Prerada građevinskog otpada

Prerada građevinskog otpada vrši se u postrojenjima za preradu građevinskog otpada u skladu sa zakonom.
Postrojenje za preradu građevinskog otpada mora biti ograđeno ogradom visine najmanje dva metra radi sprječavanja pristupa neovlašćenim licima.
U postrojenju za preradu građevinskog otpada moraju se preduzimati mjere sprječavanja emisije prašine, raznošenja sitnog građevinskog materijala vjetrom i emisije buke, radi zaštite životne sredine. Postrojenje za preradu građevinskog otpada mora biti opremljeno opremom za pranje točkova vozila prije izlaska na javnu saobraćajnicu. U procesu prerade otpada mora se obezbijedititi recikliranje više od 70% građevinskog otpada, isključujući riječne nanose i drugi prirodni materijal koji su svrstani u grupu otpada sa kataloškim brojem 17 05 04.
Postrojenje za preradu građevinskog otpada mora obezbijediti dalju preradu ili odstranjivanje ostataka građevinskog otpada koja nastaje kod recikliranja u postrojenju za preradu građevinskog otpada.

Postupanje sa cement azbestnim otpadom
Cement azbestni otpad mora se pakovati u zatvorene kese ili foliju, tako da se spriječi ispuštanje azbestnih vlakana u životnu sredinu u toku utovara, prevoza i istovara na deponiju. Cement azbestni otpad može se pakovati u kese od platna, vještačke materije ili polietilensku foliju debljine najmanje 0.4 milimetra ili slojeve rastegljive folije ukupne debljine najmanje 0.6 milimetara.

Ukoliko je cement azbestni otpad namijenjen za odlaganje na deponiju pomiješan sa drugim otpadom, materijama ili predmetima, prije dolaganja na deponiju vrši se izdvajanje drugog otpada, materija ili predmeta, ukoliko je to neophodno radi zaštite ljudskog zdravlja ili životne sredine.

Prevoz cement azbestnog otpada na deponiju vrši se u pokrivenim vozilima za prevoz tereta, radi sprječavanja emisije azbestnih vlakana. Utovar i istovar cement azbestnog otpada mora biti izveden pažljivo na način da se cement azbestni otpad ne baca ili istresa. Ukoliko se cement azbestni otpad u toku prevoza raspe, mora se odmah ponovo upakovati i prevesti na deponiju.
Cement azbestni otpad odlaže se na deponiju u skladu sa zakonom.

Otpadne vode – Tehnološki otpadne vode će se prečišćavati na separatoru masti i ulja i tako prečišćene odvoditi u upojni bunar.

Zagađenje vazduha - Negativne posledice u fazi izgradnje objekta se javljaju kao rezultat iskopavanja zemlje i građevinskog otpada, transporta, kao i ugrađivanja velikih količina građevinskog materijala.
Posledice su povećan nivo buke, emisija izduvnih gasova mehanizacije sa gradilišta I raznošenje čestica prašine prilikom radova.
Zagađenja životne sredine u fazi izgradnje objekta su privremenog karaktera, po obimu i intenzitetu ograničena a zavisi od broja korisnika koji koriste usluge auto-perionice.

Buka - Iz tehničkog opisa izvođenja projekta može se zaključiti da će u ovoj fazi doći do povećanog nivoa buke koja nastaje usled rada mehanizacije i ručnih alata.
Buka na granicama predmetne lokacije ne smije prelaziti propisane granične vrijednosti nivoe buke u zoni sa kojom se graniči (Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke (Sl. list

Crne Gore, br. 60/11).

S obzirom da nivo buke opada sa kvadratom rastojanja, već na udaljenosti od 25 m njen nivo će biti oko 35dB, što je ispod dozvoljenog nivoa za naseljena mjesta. Prema JUS U.J6.205/1992 "Akustično zoniranje prostora", dvorišta susjednih stambenih objekata se svrstava u "stambenu zonu" sa najvećim dozvoljenim nivoom buke od 55dB danju i 45 dB noću. Pošto će nivo buke trafostanice za dan biti 34dB<50dB, a za noć 34dB<45dB trafostanica u redovnom radu neće stvarati buku veću od dozvoljene.

Vibracije - kao jedan od kriterijuma koji karakteriše odnos izvođenja radova na lokaciji projekta i životne sredine, nastaju kao posljedica oscilatornih kretanja vozila tokom izvođenja radova. Oscilacije vozila koje nastaju kao posljedica kretanja preko neravnina na pristupnom putu i lokaciji projekta prouzrokuju pojavu vertikalnih dinamičkih reakcija na kontaktnoj površini pneumatika i kolovoza koje su generatori vibracija u tlu, a koje se prostiru najviše u vidu površinskih talasa izazivajući negativne posljedice na životnu sredinu i ljude Nivo vibracija na lokaciji projekta je veoma mali, tako da je uticaj vibracija na okolinu tokom izvođenja radova na predmetnoj lokaciji zanemarljiv.

Zračenje - Uticaji jonizujućeg i nejonizujućog zračenja neće biti prisutni.

c) rizik nastanka udesa i/ili velikih katastrofa, koje su relevantne za projekat, uključujući one koje su uzrokovane promjenom klime, u skladu sa naučnim saznanjima

Primjenom izabranih tehničkih rješenja, ne postoji rizik za nastanka udesa i/ili velikih katastrofa, koje su relevantne za projekat. Do negativnog uticaja u toku eksploatacije predmetnog objekta na pojedine segmente životne sredine može doći, a to za slučaj pojave zemljotresa. Ne postoji rizik nastanka udesa i/ili velikih katastrofa, koje su relevantne za projekat, uključujući one koje su uzrokovane promjenom klime, u skladu sa naučnim saznanjima.

Shodno opisanim radovima tokom izvođenja, konstatujemo da ne postoji značajan rizik nastanka udesa. Rizici koji se mogu javiti tokom izvođenja se odnose na eventualno prosipanje/izlivanje na zemljište opasnih materija (nafta, ulje) iz građevinskih mašina u izvođenju projekta. Izvođač radova mora biti spreman da odmah sakupi eventualno kontaminirano zemljište i da ih preda ovlašćenom sakupljaču. Navedeno nema alternativu.

d) rizik za ljudsko zdravlje (zbog zagaćenja vode ili zagaćenja vazduha i drugo).

Do sada nije bilo redovnog praćenju uticaja zagađivača životne sredine prije svega vazduha na zdravlje ljudi u ovoj zoni. Uzimajući u obzir predmetnu lokaciju, obzirom na njenu gore opisanu izgrađenost i naseljenost može se pretpostaviti da je životna sredina predmetnog područja dobrog kvaliteta.

1) U toku funkcionisanja predmetnog objekta neće doći će do promjene u broju i strukturi stanovništva u ovoj zoni. Jedina promjena do koje će doći se ogleda u povećanju broja ljudi

angažovanih tokom izvoćenja radova. Funkcionisanjem projekta neće doći do povećanja naseljenosti, pa samim tim ni do povećanja koncentracije stanovništva. Funkcionisanje projekta neće imati uticaja na stalne migracije stanovništva. Obzirom na namjenu i praniranih objekata, njihova eksploatacija neće imati uticaja na lokalno stanovništvo, ali je prilikom izvoćenja i radova na tokom eksloatacije minerala moguć uticaj na zaposlene i to u slučaju ako se ne pridržavaju propisanih uslova u toku izvoćenja radova, a saglasno opisu radnog mjesta. U toku eksploatacije predmetnog projekta nema negativnih uticaja na zdravlje ljudi.

2) Prilikom realizacije projekta, kao izvor određenog nivoa buke javljaju se građevinske mašine i mehanizacija angažovana na izvoćenju radova. U toku izvoćenja projekta na lokaciji će takoće biti prisutna pojava vibracija usljed rada građevinskih mašina, i eventualnog kretanja kamiona. Ove vibracije su prisutne dok traju radovi na postavljanju, ali bez značajnijeg uticaja na okolinu obzirom na obim radova i vrijeme trajanja.

4) Uticaj elektromagnetnog dejstva predmetne auto-perionice ne postoji. Na osnovu naprijed iznijete analize, ne postoje negativni uticaji u toku realizacije ovog projekta koji bi se značajnije odrazili na ljudsko zdravlje. Takoće, iz opisanog postupka izvoćenja radova, može se sagledati da materijali koji se koriste nijesu materije koje su opasne.

Emisije gasova iz motora mehanizacije prilikom realizacije će biti ali ne u tim koncentracijama da se izazove značajno širenje neprijatnih mirisa u okolinu. U toku eksploatacije objekata ne postoji mogućnost oslobaćanja štetnih nus produkata.

4) VRSTE I KARAKTERISTIKE MOGUĆEG UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

a) veličina i prostornom obuhvatu uticaja projekta (kao što su geografsko područje i broj stanovnika na koje će projekat vjerovatno uticati)

POSLOVNI OBJEKAT- SAMOUSLUŽNA PERIONICA koji će se nalazti na lokaciji koju čini Katastarska parcela 547, KO Nikšić u obuhvatu izmjena i dopuna PUP-GUR-a Opštine Nikšić u III građevinskoj zoni, Opština Nikšić.

Ukupna neto površina osnovnog objekta	123.20m^2	
Ukupna bruto površina osnovnog objekta	144.00 m^2	
Ukupna neto površina pomoćnog objekta	7.80m^2	
Ukupna bruto površina pomoćno objekta	9.00 m^2	
Ukupna neto površina osnovni + pomoćni objekat	131.00m^2	
Ukupna bruto površina osnovni + pomoćni objekat	153.00 m^2	
Osnovni objekat	Zahtijevani parametri po UTU	Ostvareni parametri u projektu
Indeks zauzetosti	0.40	0.12
Indeks izgrađenosti	1.20	0.12
Spratnost objekta	P+2+PK	P
Ukupna BRGP	1.365,60 m^2	144.00 m^2
Površina zauzetosti	455.20 m^2	144.00 m^2
Pomoćni objekat	Zahtijevani parametri po UTU	Ostvareni parametri u projektu
Indeks zauzetosti	0.40	0.007
Indeks izgrađenosti	1.20	0.007
Spratnost objekta	P+2+PK	P
Ukupna BRGP	1.365,60 m^2	9.00 m^2
Površina zauzetosti	455.20 m^2	9.00 m^2
Osnovni + pomoćni obejkat	Zahtijevani parametri po UTU	Ostvareni parametri u projektu

Izgradnjom i funkcionisanjem neće doći do promjene u broju i strukturi stanovništva na području auto perionice i njihove uže okoline, pošto u toku funkcionisanja objekata je predviđeno stalno prisustvo zaposlenih osoba, dok u toku izgradnje biće prisutni izvršioci do završetka predvićenih radova.

Realizacijom projekta će doći do trajne promjene u namjeni i načinu korišćenja površina u odnosu na postojeće stanje na lokaciji. U toku eksploatacije objekta dolaziće do povremenog emitovanja zagađujućih izduvnih gasova iz prisutnih automobila, kao i supstanci koje bi mogle zagaditi zemljište i vodu ukoliko dođe do nepoštovanja primjene tehničke projekne dokumentacije.

Pošto se ne radi o velikom zahvatu, broj zaposlenih koji će obavljati poslove realizacije projekta (koji su privremenog karaktera), neće promijeniti broj i strukturu stanovništva, što bi moglo značajnije uticati na kvalitet životne sredine na razmatranom prostoru.

Procjena je da izdvojene količine zagaćujućih materija u toku fazne realizacije projekta, koje su privremenog karaktera ne mogu izazvati veći negativan uticaj na kvalitet vazduha na lokaciji auto perionice i njenom okruženju, a samim tim ni na okolno stanovništvo.

Kako je već rečeno, pri radu građevinskih mašina proizvodi se određeni nivo buke pri realizaciji projekta sve mašine ne rade u isto vrijeme, a većina njih pri radu je u pokretu i udaljena je jedna od druge.

b) priroda uticaja (nivo i koncentracija emisija zagaćujućih materija u vazduhu, površinskim i podzemnim vodama, zemljištu, gubitak i oštećenje biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa, gubitak zemljišta i drugo)

Emisija zagađujućih materija: gasova, prašine, dima, itd. u okolni prostor predstavlja njegovo zagađenje. Ovo zagađenje, nošeno vjetrom, može ugroziti radnu i životnu sredinu. Naime, ukoliko bi se radilo po vjetrovitom vremenu, mogućnost dospijeća zagađujućih materija može ih usmjeriti u pravcu gdje se odvija proces rada, što može uticati na zaposlene, kao i prema okolnom prostoru. Tačnije, zagađujuće materije nošene vjetrom mogu dospjeti na veće udaljenosti u odnosu na one kada se radi po mirnom vremenu, bez vjetra.

Aerozagađivanje kao mogućnost zagađivanja vazduha prilikom rada postrojenja za drobljenje kamena može se javiti putem pojave suspendovanih čestica odnosno mineralne prašine u toku perioda suvog vremena i prilikom duvanja jačih vjetrova.

Pošto prašina u određenim prirodnim i radnim uslovima svojom imisionom vrijednošću može preći dozvoljene granične vrijednosti koje važe za naseljena područja, to iste mogu predstavljati potencijalnu opasnost za kvalitet vazduha u životnoj sredini.

Granične vrijednosti prašine određuju se metodama mjerenja imisije prema Uredbi o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list CG“, br. 25/12).

Zagađivanje vazduha prašinom umnogome zavisi od meteoroloških uslova. Ovo se prije svega odnosi na sušni period koji se javlja tokom godine pri čemu može predstavljati potencijalnog zagađivača vazduha na lokaciji i oko nje.

Izvori štetnosti gasova, para i aerosola predstavljaju i proizvodi sagorijevanja tečnog goriva u motorima utovarno transportne i transportne opreme. Količina ovih gasovitih produkata zavisi od snage mašina, vremena rada mašina, specifične potrošnje goriva, kao i stepena iskorišćenja instalisane snage drobilice.

Procjenjuje se da u toku izgradnje objekta neće doći do promjena u kvalitetu atmosferskih voda koje odlaze u zemlju, odnosno vrednovanjem uticaja može se konstatovati da će uticaj izgradnje objekta na atmosferske vode koje odlaze u zemlju a time i na podzemne vode biti lokalnog karaktera, povremen, a sa aspekta inteziteta mali, jer u toku izgradnje objekta nema značajnih zagađivača.

Uticaj na vode i vodna tijela tokom građenja moguć je u slučaju nepridržavanja odgovarajućih postupaka tokom manipulacije različitim sredstvima koja se koriste pri građenju (boje, rastvarači, gorivo, maziva i slično) što za posljedicu može imati njihovu infiltraciju u tlo, a posljedično tome i podzemne vode (površinskih vodnih tijela nema na lokaciji zahvata). Ti nekontrolisani događaji mogu se u najvećoj mjeri izbjeći pridržavanjem zakonom definisanih obaveznih mjera zaštite i bezbjednosti na radu, pravilnom organizacijom rada, korištenjem redovno održavanih mašina i vozila te pridržavanjem svih mjera zaštite određenih Elaboratom.

S obzirom na karakteristike projekta ocjenjuje se da planirani zahvat neće uzrokovati degradaciju hidromorfološkog, odnosno ekološkog i hemijskog stanja podzemnih voda i površinskih vodnih objekata na širem području. Područje projekta se ne nalazi u sanitarnim zonama zaštite izvorišta. Procjenjuje se da u toku funkcionisanja objekta neće doći do promjena u kvalitetu atmosferskih voda koje se izlijevaju u okviru auto perionice i odlaze u zemlju.

Generalno posmatrano, privođenje namjeni određenog prostora i gradnja objekata na njemu dovode do promjena u životnoj sredini koje su uglavnom ograničene na neposrednu okolinu i najčešće su ograničenog vremenskog trajanja (traju koliko i sam proces izgradnje) izuzimajući nepovratnu degradaciju zemljišta.

Uticaj na tlo manifestuje se direktnim iskopavanjem za izgradnju temelja za konstrukciju objekata, te kopanjem kanala (rovova) za vodovodne i kanalizacione cijevi. Mjestimično se može pojaviti i potreba za nivelisanjem terena (izravnavanje lokalnih uzdignuća i udubljenja) što isto tako zahtijeva iskopavanje i/ili nasipavanje tla. Osim toga, već i samo kretanje teške građevinske i ostale mehanizacije tokom izvođenja radova dovodi do zbijanja tla. Mogućnost negativnoguticaja na zemljište postoji i usled radova na uklanjanju vegetacije te privremenog odlaganja otpadnog materijala na području izvođenja radova.

Sve navedene aktivnosti dovode do privremene ili trajne degradacije zemljišta. Po završetku radova površina zahvata će se sanirati i urediti čime će ovaj uticaj biti sveden na minimum.

Erozija predstavlja specifičan vid uticaja na zemljište, koji se manifestuje dislociranjem (ispiranjem) čestica tla. Erozija kao prirodni proces nastaje djelovanjem gravitacije, vode i/ili vjetra. Kada je

ispiranje zemljišta manjeg intenziteta, odnosno sporije od izgradnje tog istog zemljišta uzrokovane pedogenetskim procesima, eroziju doživljavamo prirodnim procesom koji ne utiče negativno na sastav i kvalitet zemljišta. U slučajevima intenzivn(ij)ih erozijskih procesa, kada je odnošanje čestica zemljišta brže od njihovog stvaranja, erozija može predstavljati ozbiljan problem koji vodi ka degradaciji zemljišta.

Procjena je da u toku izgradnje objekta neće doći do većih promjena postojećeg fizičkohemijskog i mikrobiološkog sastava zemljišta na lokaciji objekta i njenoj okolini, odnosno vrednovanjem uticaja može se reći da će uticaj izgradnje objekta na kvalitet zemljišta biti lokalnog karaktera i povremen, a sa aspekta inteziteta mali.

Zemljište na (užem) području zahvata predstavljaju neplodna zemljišta, što predstavlja trajno nepogodno zemljište za obradu. Iz toga se može zaključiti da na području zahvata nema obradivih poljoprivrednih površina, odnosno ne radi se o poljoprivredno vrijednom zemljištu. **Shodno tome, ne postoji značajan uticaj planiranog zahvata na poljoprivredu za vrijeme pripreme i izvođenja radova.**

Uticaji tokom funkcionisanja projekta

Imajući u vidu djelatnost objekta u toku njegovog funkcionisanja neće se izvršiti depozicija hemijskih i drugih materija koje bi mogle uticati na zagađenje zemljišta.

c) Prekogranična priroda uticaja

S obzirom na vrstu djelatnosti, kapacitet, namjenu i na lokaciju može se konstatovati da prilikom realizacije predmetnog projekta ne može doći do zagaćivanja voda, zemljišta i vazduha preko dozvoljenih vrijednosti i u takvom obimu da bi se posljedice mogle osjetiti i u nekim susjednim državama. U toku eksploatacije, postoji mogućnost zagaćenja voda i zemljišta u slučaju akcidenta i više sile, no s obzirom na projektovane sisteme zaštite ta mogućnost je svedena na minimum. **Mogućnost za prekogranični uticaj faktički ne postoji.**

d) Jačina i složenost uticaja

U ovom dijelu može se govoriti o stvaranju buke. Buka će se pojavljivati naročito pri izvođenju objekata a zvučni efekti su privremenog karaktera. Najveći izvor buke u ovoj oblasti predstavlja drumski saobraćaj. On ima direktan zvučni uticaj na objekte koji se naslanjaju u široj okolini na saobraćajnice sa kojima će biti povezani i predmetni objekat. *Sa sigurnošću, može se konstatovati da je obim uticaja predmetnog projekta na okolinu mali.* Samim tim ne može se govoriti ni o nekom složenom uticaju.

e) Vjerovatnoća uticaja

Vjerovatnoća pominjanih štetnih uticaja predmetnog projekta na životnu sredinu je mala. U fazi eksploatacije može doći do određene količine emisije štetnih materija od izduvnih gasova automobila, ali su ove količine neznatne da bi djelovale štetno po korisnike i okolno stanovništvo u širem području. Uzimajući u obzir tehnološki postupak i ugrađenu opremu prilikom obavljanja navedene djelatnosti neće doći do stvaranja otpadnih materija u količinama koje bi uticale negativno na kvalitet zemljišta, voda, vazduha, biljni i životinjski svijet, ovo sve pod uslovom da se sprovedu u potpunosti projektovane mjere koje se odnose na tretman fekalnih otpadnih voda i postupanje sa komunalnim otpadom.

f) Očekivani nastanak, trajanje, učestalosti i vjerovatnoća ponavljanja uticaja

Na osnovu svega izloženog može se donijeti jedna generalna konstatacija, a to je da predmetni projekat neće značajno promijeniti postojeće stanje životne sredine na datoj lokaciji, ni u njenom širem okruženju. S obzirom da smo konstatovali mali obim uticaja na životnu sredinu, jasno je da nema učestalosti niti vjerovatnoće ponavljanja tog uticaja.

g) Mogućnost efektivnog smanjivanja uticaja

Obzirom na prethodno navedeno negativni uticaji pri realizaciji ovog projekta su u manjem obimu mogući samo tokom izvođenja radova. Predviđeno je i da se okolina predmetnih objekata kao i sami objekti prskaju pomoću prskalica što će uticati na smanjenje koncentracije prašine u vazduhu. Čvrsti drveni otpad će biti zanemarljiva isti se ne spaljuje tako da u vazduh neće dospjeti štetne materije nastale kao produkt sagorijevanja.

Djelatnost predmetnih objekata je takva da u procesu njihove eksploatacije ne dolazi do stvaranja komunalnog otpada. Opsluživanje i rad predmetnih objekata i sadržaja ne zahtijeva stalno prisustvo ljudske posade. Komunalni otpad u toku izvoćenja radova će se kontrolisano sakupljati u kontejnerima i redovno odvoziti od strane JKP Nikšić na predviđenu deponiju.

h) Kumulativni uticaj sa uticajima drugih postojećih i/ili odobrenih projekata

Područje u kojem će se obavljati navedena djelatnost predmetnog objekta, pripada urbanoj oblasti Opštine Nikšić. Navedeni projekat ne uključuje kumuliranje sa efektima drugih projekata koje se nalaze u okruženjem jer istih u blizini nema.

5) OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Očekivane zagaćujuće materije i emisija i proizvodnje otpada, kada je to relevantno i uticaj korišćenja prirodnih resursa, posebno tla, zemljišta, vode i biodiverziteta

a) Uticaj emisije zagađujućih materija i buke na zdravlje ljudi

Zdravstveni i socijalni uticaji kao elementi odnosa prema životnoj sredini mogu se odnositi na populaciju u okolnim objektima, odnosno na stanovnike šire okoline lokacije.

Uticaj izgradnje auto-perionice na životnu sredinu na lokaciji i njenom okruženju neće biti značajan, a može se javiti:

- u fazi izgradnje,
- u fazi eksploatacije i
- u slučaju akcidenta.

Prvu grupu predstavljaju uticaji koji se javljaju kao posljedica izvođenja radova na auto-perionici koji su po prirodi privremenog karaktera. Ovi uticaji nastaju kao posljedica prisustva ljudi, građevinskih mašina i organizacije izvođenja radova. Negativne posljedice na određene segmente životne sredine se javljaju zbog iskopa određenoe količine materijala za temelje kao i ugrađivanja građevinskog materijala.

b) Uticaj na kvalitet vazduha

U toku izgradnje

Uticaji na kvalitet vazduha u toku izvođenja radova nastaju kao posljedica prisustva građevinskih mašina, primjene različitih tehnologija i organizacije izvođenja radova. Negativne posljedice se javljaju kao rezultat iskopa određene količine materijala, njegovog transporta i ugrađivanja.

Prilikom izgradnje do narušavanja kvaliteta vazduha može doći usljed:

- uticaja izduvnih gasova iz građevinske mehanizacije (bager, utvarivač, kamion) koja će biti angažovana na izgradnji objekta,
- uticaja lebdećih čestica (prašina) koje nasataju usljed iskopa i
- usljed transporta iskopa prilikom prolaska kamiona i mehanizacije.

Imajući u vidu da se radi o privremenim poslovima, količina izduvnih gasova zavisiće prvenstveno od dinamike radova, odnosno od tipa i brojnosti mehanizacije koja će biti angažovani na izgradnji objekta, kao i od vremena korišćenja. Iz navedenih razloga tačnu količinu izduvnih gasova je teško

odrediti, već se samo može izvršiti procjena na bazi poznatih modela, koji za ulazne podatke koriste snagu uređaja, prosječnu potrošnju goriva i prosječno vrijeme rada mašina na dan.

Vrsta opreme	Snaga motora [kW]	Emisije gasova i čvrstih čestica (g/s) od angažovane mehanizacije			
		CO	CH	NO_x	PM10
Bager	170	0,0708	0,0217	0,0944	0,00094
Utovarivač	169	0,0704	0,0216	0,0939	0,000938
Kamion	187	0,0779	0,0239	0,1039	0,001039

Kvantifikacija ovih uticaja zavisiće prvenstveno od dinamike radova, odnosno brojnosti mehanizacije koji će biti angažovani na izgradnji objekta, kao i od vremena njenog korišćenja.

Procjena je da se najveći negativan uticaj na kvalitet vazduha javlja u situaciji kada su mašine u toku rada sa najvećom snagom skoncentrisane blizu jedna druge, a to je za vrijeme kopanja temelja objekata.

Tokom izgradnje auto-perionice u određenim uslovima može doći do pojave prašine.

Prašina se sastoji od čestica materijala koje su prenosive vazduhom, i koje nakon oslobađanja kratak vemenski period provode u atmsoferi i budući da su dovoljno teške relativno se brzo talože. Efekti ovih emisija će biti lokalnog karaktera i oni ne izazivaju dugoročne i široko rasprostranjene promjene na kvalitet vazduha u lokalnoj sredini, ali hjihovo taloženje na okolnim posjedima izaziva prljavštinu, koja je privremenog karaktera.

Na osnovu prethodne analize, procjenjuje se da izdvojene količine zagađujućih materija u toku izgradnje auto-perionice ne mogu izazvati veći negativan uticaj na kvalitet vazduha na predmetnoj lokaciji i njenom okruženju.

Sa druge strane odvođenje izduvnih gasova pri faznom izvođenju predmetnog objekta ne predstavlja poseban problem, pošto se radi o otvorenom području, čime se smanjuje opasnost od zagađenja. Svakako, kao što je već rečeno na to utiču i meteorološki uslovi kao što su brzina i pravac vjetra, temperatura i vlažnost, turbulencija i topografija, a povoljna okolnost je i ta što se radi o privremenim radovima, koji vremenski ne traju dugo.

No, da bi se negativni uticaji na kvalitet vazduha sveli na još manju mjeru u sušnom period i za vrijeme vjetra poželjno je povremeno kvašenje praškastog otpada.

U toku funkcionisanja

Prilikom eksploatacije objekta do narušavanja kvaliteta vazduha može doći samo uslijed uticaja izduvnih gasova iz automobila koji dolaze ili odlaze od objekta. Imajući u vidu kapacitet objekta, odnosno broj vozila koja će dolaziti ili odlaziti, količine zagađujućih materija po ovom osnovu ne mogu izazvati veći negativan uticaj na kvalitet vazduha na ovom području.

Tehnološki otpadne vode će se prečišćavati na separatoru masti i ulja i tako prečišćene odvoditi u upojni bunar. Projektom je predviđeno postavljanje separatora za prečišćavanje voda iz samouslužne perionice, prije upuštanja otpadnih voda u upojni bunar. Predviđen je hvatač ulja koji se koristi na svim benzinskim pumpama, parkiralištima, autoperionicama, saobraćajnicama i u sličnim situacijama.

U slučaju akcidenta

Akcidentna situacija koja može imati uticaj na kvalitet vazduha, kada je u pitanju predmetna lokacija, slučaj da dođe do požara. Usljed pojave požara na predmetnoj lokaciji javljaju se produkti sagorjevanja koji mogu imati toksični uticaj na vazduh u životnoj sredini. Do požara na lokaciji može da dođe usljed: nekontrolisane upotrebe otvorenog plamena, neispravnosti, preopterećenja i neadekvatnog održavanja električnih instalacija. Kao posljedica nastanka požara obrazuje se dim kao vidljiva komponenta produkata sagorijevanja, koju čini mutna aerosolna mješavina čvrstih, tečnih i gasovitih produkata sagorijevanja. U toku požara u gasovitim produktima razlaganja prate se i normiraju nedostatak (deficit) kiseonika O_2, sadržaj ugljen-dioksida CO_2 i sadržaj ugljen-monoksida CO. Kvalitet vazduha umnogome zavisi od meteoroloških parametara i klimatskih karakteristika. Ovo znači da će i kvalitet vazduha biti različit u različitim godišnjim dobima i pri različitim vremenskim prilikama.

c) Uticaj buke

U toku izgradnje predmetnog objekta usljed rada teških mašina i kompresora može doći do povećanog nivoa buke. Buka koja će se javiti na gradilištu generiše se usljed rada mašina, transportnih sredstava i u toku rada zaposlenih sa raznim oblicima ručnog i drugog alata.

Prilikom rada sa mašinama naročito se pojavljuju istaknuti i impulsni tonovi. Uticaj buke u toku gradnje izražen je u pogledu uznemiravanja ljudi na gradilištu. Efekti ovako nastalih zvučnih uticaja su privremenog karaktera, samo za vrijeme realizacije projekta.

Izvor buke	**Rastojanje od izvora buke [m]**	**Nivo buke [dB]**
Utovarivač + Kamion – kiper	5	62
	10	56
	15	52
	19,95	50
	25	48

Na osnovu izloženog može se zaključiti da su nivoi buke na odstojanju manjem od 20m od izvora buke veći od Zakonom dozvoljenog nivoa. Ovaj uticaj može se umanjiti primjenom odgovarajućih mjera.

Rezultati proračuna pokazuju da će u fazi izvođenja radova doći do povećanja nivoa buke u okolni prostor na rastojanju do: 28m - za buldozer, 16m - za utovarivač i kamion, 22m - za buldozer + kamion i za utovarivač + kamion i 35m za buldozer + utovarivač + kamion u odnosu na dozvoljene vrijednosti prema Pravilniku o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke (”Sl. list CG”, br.60/11), dopušteni nivo buke je 50dBA za dnevne.

Na buku u udaljenim lokacijama, utiče više spoljašnjih faktora, kao što su brzina i pravac vjetra, temperatura i prije svega, jačina vjetra i apsorpcija buke u vazduhu (u zavisnosti od pritiska, temperature, relativne vlažnosti, frekvencije buke), reljefa zemljišta i količine i tipa vegetacije. Očekuje se da će se povećani nivo buke registrovati na udaljenjima do 55m od lokacije na kojoj se izvode radovi.

Shodno projektnoj lokaciji, gdje je postoji nekoliko stambenih objekata na udaljenosti od oko 5 do 50m, može se konstatovati da će lokalno stanovništvo biti pod odrešenim uticajem buke usled izvođenja radova.

d) Uticaj na kvalitet voda

Rijeka Bistrica se nalazi na oko 300m od predmetne lokacije.

Kako na predmetnoj lokaciji, a ni u njenoj blizini, ne postoje površinske vode to ne postoji mogućnost da izvođenje radova i funkcionisanje objekta imaju uticaj na njih.

Do određenog uticaja na kvalitet voda može doći u toku pripremnih i građevinskih radova uslijed eventualnog ispuštanja ulja, maziva i goriva iz građevinske mehanizacije i prevoznih sredstava na zemljane površine, što se smatra akcidentnom situacijom. Kako će se za realizaciju ovog projekta koristiti savremena prevozna sredstva i mehanizacija i uz njihovu redovnu kontrolu pojava ove akcidentne situacije je malo vjerovatna.

Odlagališta građevinskih materijala u koliko su nedovoljno zaštićene, takođe mogu biti potencijalni izvor zagađenja, posebno u periodu kiša jakog intenziteta, kao i voda sa pristupnih puteva i parkirališta građevinske mehanizacije.

Primjena odgovarajućih mjera može pomenute uticaje smanjiti na najmanju moguću mjeru.

e) Uticaj na zemljište

U toku izgradnje

Odlaganje otpada može imati uticaja na kvalitet životne sredine na trasi kabla ukoliko se ne bude vršilo njegovo adekvatno odlaganje. Tako je nakon izvođenja projekta sav građevinski otpad potrebno ukloniti sa lokacije auto-perionice. Takođe je neophodno u toku izvođenja projekta sav komunalni otpad, ukoliko nastane, uklanjati u skladu sa zakonskom regulativom. Druge vrste otpada biće zbrinute u skladu sa Planom upravljanja otpada Investitora. Procjenjuje se da u toku realizacije projekta neće doći do promjene postojećeg fizičko-hemijskog i mikrobiološkog sastava zemljišta na lokaciji auto-perionice i njihovoj okolini.

Građevinski otpad koji nastaje usled izvođenja radova će se prerađivati u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom (Sl. List CG, br.34/2024) i Pravilnikom o postupanju sa građevinskim otpadom, načinu i postupku prerade građevinskog otpada, uslovima i načinu odlaganja cement azbestnog građevinskog otpada" .

Važno je navesti da usled nekontrolisanog izlijevanja goriva može doći do incidentnog zagađenje tla i podzemnih voda depozicija hemijskih i drugih materija koje bi mogle uticati na zagađenje zemljišta i podzemnih voda.

U toku funkcionisanja

U toku funkcionisanja projekta ne može da dođe do zagađenja zemljišta.

U slučaju akcidenta

U toku izvođenja radova, akcidentna situacija može se javiti usljed prosipanja goriva, ulja i maziva na lokaciji koje je posledica rada mehanizacije koja će biti angažovana na realizaciji projekta. Na ovaj način može biti ugrožen kvalitet zemljišta na lokaciji. Funkcionisanje jednog ovakvog projekta nosi sa sobom i rizik usled akcidentne situacije koja se može manifestovati kroz zagađenje zemljišta usljed nepropisnog odlaganja otpada, kako komunalnog tako i otpadnog motornog ulja, otpadnih akumulatora, otpadnih filtera i slično.

f) Uticaj na kvalitet voda

U toku izvođenja radova na predmetnoj lokaciji, moguća su ispuštanja ulja, maziva i goriva iz mehanizacije koja će biti angažovana na lokaciji. Međutim, ovdje je veoma značajno napomenuti da površinskih i podzemnih voda na lokaciji nema, tako da vode na ovoj lokaciji neće predstavljati limitirajući faktor.

Potrebe za pijaćom vodom na lokaciji su minimalne. Potrebno je obezbijediti vodu za piće za veoma mali broj radnika koji će biti angažovani tokom eksploatacije. Snadbijevanje vodom za piće vršiće se iz mobilnih aparata sa pitkom vodom, dok će se snabdijevanje tehničkom vodom vršiti iz lokalnog rezervoara za vodu.

g) Uticaj na lokalno stanovništvo

U toku izvođenja radova

Imajući u vidu namjenu objekata, njihovom izgradnjom i funkcionisanjem neće doći do promjene u broju i strukturi stanovništva na području lokacije objekta i njihove uže okoline, pošto je u toku funkcionisanja auto-perionice predviđen mali broj stalno zaposlenih osoba, dok u toku izgradnje biće prisutni izvršioci do završetka predviđenih radova. Procjena je da izdvojene količine zagađujućih materija u toku fazne realizacije projekta, koje su privremenog karaktera ne mogu izazvati veći negativan uticaj na kvalitet vazduha na lokaciji auto-perionice i njenom okruženju, a samim tim ni na okolno stanovništvo.

U toku funkcionisanja

Moguće promjene u broju i strukturi stanovništva u toku funkcionisanja projekta se prvenstveno ogleda u povećanom broju korisnika usluga, kao i u broju zaposlenih, koji će raditi na održavanju objekata. Navedeno može imati pozitivan uticaj na razvoj turizma, odnosno povećanje prihoda.

U neposrednom okruženju lokacije projekta se nalaze stambeni objekti koji su udaljeni oko 5 do 50 m. Uzroci mogućih negativnih uticaja su prije svega zbog neažurnog i neadekvatnog praćenja i kontrole zagađenja vazduha i nivoa buke, neadekvatna primjena mjera zaštite od navedenih štetnih uticaja i neadekvatno održavanje opreme i uređaja.

Slika 5-1 Prikaz objekata u neposrednoj blizi planirane auto-perionice

Slika 5-2 Uklapanje perionice u okolno okruženje

Slika 5-3 Uklapanje perionice u okolno okruženje

Shodno opisanim procedurama funkcionisanja, te mjerama zaštite koje su predviđene, sa sigurnošću se može reći da tokom funkcionisanja projekta neće doći do ugrožavanja stanovništva.

Vizuelni uticaji neće biti povoljni u toku izvođenja projekta, s obzirom da će u tom periodu biti gradilište. Nakon izgradnje, vizuelni uticaji će biti povoljniji a objekat će se uklopiti u okruženje.

h) Uticaj na ekosisteme i geologiju

U toku izvođenja projekta neće doći do gubitka i oštećenja geoloških, paleontoloških i geomorfoloških osobina.

Staništa prisutna na lokaciji planiranog zahvata dobro su zastupljena na širem prostoru, te pretežno ne spadaju u rijetka i/ili ugrožena staništa. Iz ovog razloga se tokom izgradnje planiranog zahvata očekuje lokalan, slab do umjeren negativni uticaj na prisutna staništa i floru.

Izvođenjem građevinskih radova će doći do širenja prašine po prisutnoj vegetaciji, ali se tu radi samo o lokalnom, kratkotrajnom i slabom uticaju.

Tokom izgradnje planiranog zahvata očekuje se stvaranje buke, vibracija tla, te povećana frekvencija prisutnosti ljudi. Građevinski radovi će uticati na staništa lokalno prisutne faune, a moguće i izazvati stradanje slabo pokretnih jedinki.

Usled planirane izgradnje na predmetnom prostoru očekuju se minimalni uticaji na floru i faunu jer je u pitanju već izgrađena lokacija. Uticaj na floru manifestovaće se minimalnim zauzimanjem prirodnih staništa i njihovom transformacijom u izgrađena područja. Tokom izgradnje objekta, sa lokacije će biti uklonjen zemljišni pokrivač i svi biljni organizmi koji se na njoj nalaze.

Tokom izvođenja građevinskih radova, buka koju proizvode građevinske mašine i sam proces izgradnje, imaće negativan uticaj po faunu užeg prostora okolo lokacije. Ovo se naročito odnosi na ptice koje su najosjetljivije na buku tokom gniježđenja, kao i na gmizavce koji su osjetljivi na sve vidove vibracija.Utiacaji su privremenog i povremenog karaktera.

Procjenom vrednovanja uticaja može se konstatovati da će uticaj rada objekta na ekosisteme biti lokalnog karaktera i stalan, a sa aspekta inteziteta mali.

i) Namjena i korišćenje površina

Prostor planiran za realizaciju izgradnje u najvećem dijelu naseljenom i neplodnom zemljištu sa izgrađenim okruženjem. Nadležni državni organ Opštine Nikšić je Urbanističko - tehničkih uslova za izgradnju poslovnog objekta na katastarskoj parceli broj 547 KO Nikšić u ul. II Dalmatinske brigade u u zahvatu Izmjene i dopune PUP-GUR-a Opštine Nikšić.

Realizacijom projekta će doći do trajne promjene u namjeni i načinu korišćenja površina u odnosu na postojeće stanje na lokaciji na način što će se livada I klase površine 539m2.

j) Uticaj na komunalnu infrastrukturu

Uticaj na ostalu komunalnu infrastrukturu (električnu, vodovodnu i telekomunikacionu mrežu) biće zanemarljiv. Kada je u pitanju eksploatacija auto-perionice uticaja na komunalnu infrastrukturu neće biti.

k) Uticaj na zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihovu okolinu

O uticaju izgradnje i eksploatacije auto-perionice na zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihovu okolinu ne može se govoriti, pošto istih nema na predmetnoj lokaciji, kao ni u njihovom užem okruženju.

l) Akcidentne situacije

Akcidentne situacije mogu nastati u toku izgradnje, dok je u eksploataciji objekta pojava akcidentih situacija malo vjerovatna.

U toku izgradnje objekata akcidentna situacija može nastati usljed prosipanja goriva i ulja iz angažovane mehanizacije, dok u toku eksploatacije objekta akcidentne situacije mogu nastati uslijed nedovoljno kvaltetno izvedenih radova, što bi eventualno moglo dovesti do pojave požara, koji bi mogao zahvatiti pojas lokalnog niskog rastinja.

Tokom izvođenja radova identifikovane su sljedeće opasnosti za koje su predviđene odgovarajuće mjere:

- Opasnosti zbog rada mehanizacije i transportnih sredstava na gradilištu,
- Opasnost od pada u iskopane kanalske rovove za vodovodnu i kanalizacionu mrežu, kao i u reviziona okna.
- Opasnost od oburdavanja zemlje prilikom iskopa rovova za polaganje mreže vodovoda i kanalizacije.
- Opasnost od oštećenja postojećih objekata, lociranih u neposrednoj blizini izvodjenja radova.
- Opasnost od oštećenja položenih instalacija električnih kablova visokih i niskih napona, PTT mreže, gasovoda, vodovoda i drugih instalacija.
- Opasnosti od pada čvrstih predmeta na izvršioce koji u iskopanom rovu rade na polaganju
- cjevovoda.

Radi sprečavanja ovih opasnosti, potrebno je da se za izvođenje radova angažuje radna organizacija koja je registrovana za izvođenje ovakvih vrsta radova, da na gradilištu ima odgovarajući broj ovlašćenih lica koja rukovode izvodjenjem radova i da se naprave takve dinamike izvodjenja radova koje ne sputavaju normalno izvođenje radova.

Da bi se ova opasnost otklonila moraju se izgraditi ograde oko iskopanih rovova kao fizička prepreka, istaći znake opasnosti, upozorenja da su radovi u toku. U toku noći postaviti svjetlosne upozoravajuće signale radi upozorenja. Preko revizionih okana do ugradnje predvidjenih šaht poklopaca, postaviti privremene poklopce od dasaka debljine 50 mm.

m) Opasnost od prosipanja goriva i ulja

Ova akcidentna situacija može nastati usljed prosipanja goriva i ulja iz mehanizacije u toku izgradnje objekata.
U fazi izgradnje objekata u slučaju prosipanja goriva ili ulja iz mehanizacije, hemijski opasne supstance (ugljovodonici, organski i neorganski ugljenik, jedinjenja azota i dr) mogu dospjeti u površinski sloj zemljišta.

U koliko se desi ova vrsta akcidenta treba prekinuti radove i zagađeni dio zemljišta ukloniti sa lokacije, skladištiti ga u zatvorena burad, u zaštićenom prostoru lokacije, shodno Zakonu o upravljanju otpadom ((„Sl. List CG“, br. 34/2024 od 12.04.2024).

Obim posljedica u slučaju ovakvih akcidenata bitno zavisi od konkretnih lokacijskih karakteristika, a prije svega od sorpcionih karakteristika tla i koeficijenta filtracije.

n) Uticaj na karakteristike pejzaža

Uticaji na pejzaž predstavljaju fizičke promjene koje su uzrokovane zahvatima koji utiču na karakter pejzaža i na način na koji se on doživljava.

Vizuelni efekti (aspekti) predstavljaju promjene vizure/vidika izazvani zahvatima, promjenama u ljepoti pogleda u kome uživaju oni koji imaju koristi od toga, kao i reakciju ljudi u odnosu na ove promjene.

Sliku predjela odlikuje prožimanje prirodnih, kultivisanih i urbanih struktura. Dosadašnji razvoj je doveo do promjena karaktera šireg predjela. Uništavanje autohtone vegetacije (sječa), izgradnja objekata i saobraćajnica su najvažniji procesi koji su uticali na sadašnji karakter predjela.

Građevinski radovi će izmijeniti izgled područja za vrijeme gradnje, no budući da je ovaj uticaj privremenog karaktera, može se smatrati zanemarivim uz obavezno sprovođenje ovim Elaboratom predloženih mjera.

6) MJERE ZA SPREČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA

Na osnovu analize svih karakteristika postojeće lokacije, kao i karakteristika planiranih postupaka u okviru izvođenja i funkcionisanja projekta, ista ukazuje, da su ostvareni osnovni uslovi za minimizaciju negativnih uticaja na životnu sredinu.

Sprječavanje, smanjenje i otklanjanje štetnih uticaja sagledaće se preko mjera zaštite predviđenih tehničkom dokumentacijom, mjera zaštite predviđenih prilikom izgradnje biznis centra, kao i mjera zaštite u toku eksploatacije objekta centralne djelatnosti.

6.1. Mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokovi za njihovo sprovođenje

Bez obzira što se radi o privremenim uticajima na životnu sredinu, neophodno je preduzeti sve zakonske mjere kako bi se svi privremeni uticaji na životnu sredinu minimizirali.

U ovu kategoriju spadaju sve one mjere zaštite koje treba preduzeti u sklopu planskog i projektnog koncepta, a čija primjena je preduslov za minimiziranje mogućih uticaja na životnu sredinu.

U toku realizacije predmetnog sistema Nosilac projekta mora primjenjivati odgovarajuće mjere zaštite životne sredine.

Sprječavanje, smanjenje i otklanjanje štetnih uticaja može se sagledati preko mjera zaštite predviđenih zakonima i drugim propisima, mjera zaštite predviđenih prilikom izgradnje objekta, mjera zaštite u toku eksploatacije objekta i mjera zaštite u incidentu.

Tokom funkcionisanja projekta je neophodno pridržavati se važećih zakona u Crnoj Gori (navodimo osnovne zakone: *Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 34/2024), Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG“, br. 64/17, 44/18, 63/18 i 82/20), Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“ br. 52/16, 73/19, 73/19), Zakon o zaštiti i zdravlju na radu („Sl. list CG“, br. 34/14, 44/18), Zakon o zaštiti vazduha („Sl. list CG“ br. 25/10, 40/11, 043/15), Zakon o vodama („Sl. list CG“, br. 27/07, 73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 055/16, 02/17, 80/17, 84/18), Zakon o upravljanju komunalnim vodama („Sl. list CG“, br. 2/17).*

Pomenuti zakonski akti, kao i podzakonski dokumenti specificiraju mjere kojih se treba pridržavati u smjeru zaštite ljudi i životne sredine.

Mjere zaštite životne sredine predviđene zakonima i drugim propisima proizilaze iz normi koje je neophodno ispoštovati pri izgradnji objekta. Osnovne mjere su:

- S obzirom na značaj objekta, kako u pogledu njegove sigurnosti tako i u pogledu zaštite ljudi i imovine, prilikom projektovanja i izgradnje potrebno je pridržavati se svih važećih zakona i propisa koji regulišu funkcionisanje.
- Ispoštovati sve regulative (domaće i Evropske) koje su vezane za granične vrijednosti intenziteta određenih faktora kao što su zagađenje vazduha, voda i nivoa buke, i dr.
- Obezbijediti instrumente o neophodnosti poštovanja i sprovođenja propisanih mjera zaštite.
- Implementirati sve uslove i zahtjeve koje utvrđuju nadležni organi države Crne Gore
- pri izdavanju odobrenja i saglasnosti za rad predmetnog objekta i njegovu namjenu
- Sprovesti sve zakonske procedure za aktivnosti za koje se traže dozvole, odobrenja i saglasnosti.

6.2. Planovi i tehnička rješenja za zaštitu životne sredine

Tokom procesa izgradnje objekta centralne djelatnosti izvođač se mora strogo pridržavati tehnološkog procesa rada, kao i dinamičkog plana izvođenja radova, što će omogućiti smanjenje mogućih negativnih uticaja na životnu sredinu na najmanju moguću mjeru.

Mjere za zaštitu vazduha

Usled angažovanja građevinske operative koja izvodi radove, procjenjujemo da ne može doći do značajnijeg povećanja imisione koncentracije zagađujućih materija na lokaciji, s obzirom na to da su u okruženju projekta veoma frekventne saobraćajnice. Realizacija projekta ne može imati značajnije uticaje na vazduh, odnosno ti uticaji su praktično zanemarivi.

Tokom realizacije na lokaciji projekta će se uvesti odgovarajuće mjere kontrole i upravljanja kako bi se kontrolisala emisija prašine. Građevinske operacije će se tako definisati da nema nepotrebnih kretanja materijala i opreme koji su potencijalni izvori stvaranja prašine (radi se o veoma malim količinama prašine usled radova na iskopu). Uopšteno, mjere ublažavanja će se sprovoditi gdje je to god moguće praktično izvesti:

- Tokom vjetrovitih i sušnih perioda, redovno vlažiti područje i materijal za iskopavanje kako biste smanjili prašinu.
- Vozila i mašine koje se koriste treba tako izabrati da podliježu najnovijim standardima emisije zagađivača. Takođe tokom građevinskih radova, ova vozila i mašine treba stalno održavati u najboljem stanju Bilo koji problem sa vozilima i mašinama, koji se može vizuelno uočiti, treba odmah razriješiti, na način da se odmah isključe iz rada i ponovo aktiviraju nakon dovođenja u ispravno stanje
- Tokom izvođenja projekta sve pogonske mašine moraju zadovoljavati norme standarda graničnih emisija EU Direktivom 2004-26 FC

Funkcionisanje projekta ne može imati značajnije uticaje na vazduh, odnosno ti uticaji su zanemarljivi.

Mjere za zaštitu voda

U toku izvođenja projekta stvaraće se otpad (građevinski, ambalažni, čvrsti komunalni i opasni). Uopšte posmatrano, u koliko se ovaj otpad ne sakuplja u skladu sa propisima i na predviđenim mjestima, može doći do uticaja na kvalitet voda.

Sav višak iskopanog zemljanog materijala koji je preostao nakon iskopa ili nakon drugih radova treba vozilima odvesti sa lokacije na odobrenu lokaciju. Za ovo je odgovoran Nosilac projekta i izvođač radova.

Sve građevinske mašine i sredstva za rad potrebno je postaviti na bezbjedno - odgovarajuće mjesto s obzirom na vrstu posla koji se obavlja na gradilištu i za sva korišćena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa iz oblasti zaštite i zdravlja na radu od ovlašćene organizacije

Obzirom da u blizini predmetne lokacije nema površinskih voda, projekta ne može imati značajnije uticaje na vodu, odnosno ti uticaji su zanemarljivi.

Visinu mulja u taložniku je potrebno kontrolisati jednom mjesečno. Pri kontroli je potrebno izmjeriti visinu mulja u taložniku. Mjerenje se vrši pomoću dovoljno dugačke mjerne letvice od aluminijuma koja je na kraju premazana sa posebnom pastom za vodu. Vanrednu kontrolu taložnika i izmjere mulja je potrebno izvršiti nakon većih naliva, dugotrajnih kiša i drugih vanrednih događaja itd. Rezultate mjerenja potrebno je upisati u zapisnik kontrole.

Mulj je potrebno odstraniti iz taložnika prije nego što je debljina mulja veća od 350 mm. Čišćenje vrši serviser za održavanje, koji je ovlašćen za servisiranje i održavanje separatora ulja. Mulj iz taložnika se ne smije odlagati na komunalne deponije.

Količinu izdvojenoga ulja je potrebno kontrolisati jedanput mjesečno, pomoću mjerne letve od aluminijuma, premazane s pastom za vodu. Ulje, koje se skuplja u separatoru je potrebno odstraniti prije nego što debljina sloja postane veća od 400 mm.

Prije svakog ulaska u separator ulja je potrebno odstraniti izdvojene lake tečnosti. Za sve radove u unutrašnjosti separatora moraju biti prisutna dva radnika tako, da se međusobno čuvaju. U toku rada se separator neprestano provjetrava.

Koalescentni filter je potrebno pregledati i kontrolisati jedanput godišnje ili prilikom svakog vanrednog čišćenja kompletnog uređaja. Logična je veza čišćenja koalescentnoga filtera sa odstranjivanjem mulja i ulja. Pranje izvodi lice određeno za održavanje naprave, koje je ovlašćeno za servisiranje i održavanje separatora ulja.

Pravilan rad ventila kontroliše se na osnovu položaja plovka u tečnosti. Kada je u separatoru ulja čista voda, gornja ivica plovka je cca. 5 mm iznad nivoa vode. Kada je debljina sloja izdvojenih

lakih tečnosti blizu 400 mm, to je znak, da je potrebno odstraniti izdvojene lake tečnosti, jer bi u suprotnom slučaju došlo do zatvaranja automatskoga ventila. Suvišno ulje je potrebno usisati, skinuti i odstraniti, a to treba da izvede preduzeće, koje je ovlašćeno za servisiranje i održavanje separatora ulja.

Nosilac projekta je dužan da sklopi ugovor sa ovlašćenom institucijom o redovnom servisiranju, čišćenju separatora i zbrinjavanje otpadnog mulja.

Kvalitet prečišćenih otpadnih voda, biće u skladu sa Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl.list CG“ br.56/19).

Prečišćena otpadna voda odvodiće se upojni bunar.

Mjere za zaštitu zemljište

Za zaštitu zemljišta od negativnih uticaja realizacije projekta neophodne su sljedeće mjere:

- Prilikom privremenog odlaganja iskopa, voditi računa da se sitan materijal i zemlja ne rasipaju okolo kretanjem vozila i da se ne miješa sa podlogom;
- U periodu suvog vremena vršiti kvašenje materijala ili zemlje kako bi se izbegla eolska erozija, tj. raznošenje sitnih čestica vjetrom i deponovanje na okolno zemljište;
- Prilikom transporta sirovina ili gotovih proizvoda, odrediti granične brzine kretanja kamiona da ne dolazi do emisija čestica prašine i/ili prosipanja materijala na puteve;
- Tačno utvrditi mjesta kretanja i parkiranja radnog voznog parka. Ovo se čini radi sprječavanja dodatnog zbijanja tla. Uz to, mjesta na kojima je došlo do izlivanja nafte ili sličnih materija se moraju odmah fizički otkloniti, privremeno odložiti u skladište opasnog otpada i predati kompaniji koja ima dozvolu za prihvatanje ovakve vrste otpada-opasan otpad ili izvršiti remedijaciju in situ. Na mjesto ovoga nakon uklanjanja zamijeniti novim slojem zemlje.
- Pranje mašina i ostale radove (sipanje goriva, servisiranje građevinskih mašina) izvršiti na tačno određenim mjestima izvan područja građenja;
- Zabraniti otvaranje nekontrolisanih pristupnih puteva gradilištu. Sve redove vršiti samo u mjeri u kojoj je to neophodno;
- Da bi se izbjegli efekti sabijanja zemljišta, potrebno je racionalizovati kretanje svih vozila. Iskopavanje zemljišta treba vršiti pri optimalnim uslovima vlage u zemljištu. Kako bi se izbjeglo zbijanje podzemnih slojeva zemljišta, potrebno je izvršiti istovremeno uklanjanje humusnog materijala;
- Opasni otpad skladištiti posebno, u propisno opremljenom skladištu do trenutka preuzmimanja od strane ovlašćene kompanije.

Mjere zaštite od buke

Mjere ublažavanja će se sprovoditi gdje je to god moguće praktično izvesti:

- Građevinske mašine i druga oprema treba da zadovoljavaju standarde vezane za emisiju buke.

- Korišćenjem dobro održavane opreme i korišćenjem opreme sa prigušivačima zvuka, u skladu sa postojećim regulativama za kontrolu buke i ograničavanjem radnih aktivnosti na dnevno radno vrijeme.
- Izvođač radova je obavezan da izvrši pravilan izbor građevinskih mašina sa emisijom buke koje ne prelaze dozvoljene vrijednosti u životnoj sredini pri radu
- Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju, građevinske mašine i prevozna sredstva u ispravnom stanju, sa ciljem maksimalnog smanjenja buke, kao i eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivata i mašinskog ulja.
- Izbjegavati simultan rad velikog broja bučnih mašina.

Mjere zaštite stanovništva

Mjere koje su saopštene u prethodnim poglavljima, a odnose se na zaštitu vazduha, voda, zemljišta i zaštitu od buke, su praktično mjere koje treba sprovoditi i u cilju zaštite stanovništva. Svakako, usled izvođenja radova doći će do povećanja buke na mikrolokaciji projekta.

Povećanje nivoa buke je prouzrokovano radom građevinskih mašina. Da bi se minimizirao uticaj buke tokom izvođenja radova, izvršiće se izbor građevinske opreme sa dobrim akustičnim karakteristikama. Svi radovi će se izvoditi u dnevnim uslovima. Zabranjeno je izvođenje građevinskih aktivnosti tokom noći. Sve radne aktivnosti tokom izgradnje objekata treba sprovoditi u dnevnim časovima

Tokom funkcionisanja projekta ne očekuju se uticaji na lokalno stanovništvo, s obzirom na vrstu projekta, te nije potrebno sprovoditi posebne mjere zaštite.

Buka na granicama predmetne lokacije ne smije prelaziti propisane granične vrijednosti nivoe buke u zoni sa kojom se graniči (Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke (Sl. list Crne Gore, br. 60/11).

Radnici zaposleni u samouslužnoj auto-perionici, usmjeravanjem vozila na odgovarajuće mjesto za pranje ili usmjeravanjem vozila za brže uključenje u saobraćaj, mogu doprinijeti redukciji buke.

Adekvatan odabir i dispozicija biljnog materijala oko predmetne lokacije, može dovesti do redukcije buke.

Mjere za zaštitu ekosistema i geološke sredina

Radove na izgradnji objekta za centralnu djelatnost treba pažljivo planirati i izvesti, kako bi se što manje nanijelo štete biodiverzitetu, te smanjio svaki mogući negativan uticaj kao što je izlivanje goriva, nafte, razbacivanje materijala, različitog otpada, prije svega prilikom postavljanja objekta u prirodno okruženje.

Mjere zbrinjavanja otpada

Građevinski otpad se mora tretirati (prerada građevinskog otpada) u skladu sa *Zakonom o upravljanju otpadom ("Službeni list Cme Gore", br. 34/2024) i Pravilnikom o bližem sadržaju i načinu sačinjavanja plana upravljanja otpadom proizvođača otpada ("Sl. list Cme Gore", br. 05/13).*

Prema ovom Pravilniku, građevinski otpad se skladišti odvojeno po vrstama građevinskog otpada i odvojeno od drugog otpada na način da se na zagađuje životna sredina

Nosilac projekta mora obezbijediti da se sa gradilišta izdvoji opasan građevinski materijal radi sprječavanja miješanja opasnog sa neopasnim građevinskim materijalom.

Građevinski otpad se prema ovom Pravilniku može privremeno skladištiti na gradilištu do završetka građevinskih radova, a najduže godinu dana. Sav drugi otpad uključujući i inertan otpad biće tretiran i preuzet od preduzeća za sakupljanje otpada i odvezen sa lokacije izvođenja radova u skladu sa zakonom. Opasni otpad koji može nastati usled izgradnje projekta će se redovno sakupljati u nepropusne kontejnere i predati ovlaštenom sakupljaču otpada.

U toku eksploatacije vodovoda ne očekuju se nikakve opasnosti te se i ne predvidja njihovo otklanjanje sem redovnog održavanja i povremenog pregleda armatura.

Kod kanalizacije u toku eksploatacije mora se posebna pažnja obratiti na šaht poklopce jer je to u eksploataciji jedino opasno mesto. Rukovanje šaht poklopcima može se odobriti jedino ovlašćenim licima za održavanje koje može otvoriti i zatvoriti poklopce na revizionim oknima.

Mjere za zaštitu pejzaža

Za očuvanje pejzaža neophodno je pridržavati se sledećih mjera:

- Očuvati karakteristike prirodnog pejzaža (morfologiju, autentičnu samoniklu vegetaciju, i dr.)
- Izraditi procjenu prirodnih vrijednosti područja u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode
- Održavati postojeće puteve i staze u skladu sa principima očuvanja
- Ne planirajte izgradnju novih objekata na vrhovima i grebenima brda, tj. sačuvajte horizontalnu liniju
- Uređenje vidikovaca, pješačkih staza i odmorišta treba izvršiti uz minimalne zahvate u prostoru i minimalne građevinske zahvate prilagođene prirodnim uslovima terena.

Mjere zaštite na radu

Zakonom o zaštiti na radu propisana je obaveza izrade normativa i uputstava za zaštitu na radu pri izvođenju svih radova koji mogu imati rizik po život i zdravlje radnika. Pri izgradnji objekta moraju se strogo primjenjivati odredbe Pravilnika o tehničkim normativima za ovu vrstu posla i mjerama zaštite na radu. Precizni opis ličnih zaštitnih sredstava će se definisati Elaboratom zaštite na radu.

Mjere zaštite u toku eksploatacije

U analizi mogućih uticaja konstatovano je da u toku eksploatacije objekata neće biti većih uticaja na životnu sredinu, tako da nema potrebe za preduzimanjem većeg broja mjera zaštite.

U tom smislu potrebno je:

- Redovna kontrola svih instalacija u objektu.
- Investitor treba da sklopi ugovor sa pravnim licem koje upravlja javnom kanalizacijom ili licem koje je registrovano za obavljanje ovih poslova za pražnjenje biološkog prečistača.
- Nosioc projekta je obavezan da sklopi Ugovor sa ovlašćenom organizacijom koja ima dozvolu za upravljanje opasnim otpadom.
- Obezbijediti dovoljan broj korpi i kontejnera za prikupljanje čvrstog komunalnog otpada i obezbijediti sakupljanje i odnošenje otpada u dogovoru sa nadležnom komunalnom službom grada.
- Obaveza je vlasnika opasnog otpada da vodi evidenciju sakupljanja i odvoza opasnog otpada.
- Prevozna sredstva i oprema, kojima se sakuplja, odnosno transportuje opasni otpad moraju obezbjediti sprječavanje njegovog rasipanja ili prelivanja, odnosno moraju ispuniti uslove utvrđene Zakonom o prevozu opasnih materija („Sl. list CG", br. 33/14). -
- Redovno održavanje biljnih vrsta i travnatih površina koje će biti postavljene shodno projektu o uređenju terena, a što obuhvata:
    - okopavanje sadnica zimzelenog, listopadnog i četinarskog drveća, šiblja, perena;
    - prihranjivanje travnjaka mineralnim đubrivom (NPK) tri puta godišnje (u martu, krajem aprila i krajem maja);
    - redovno orezivanje drveća i žbunja radi podmlađivanja • tretiranje travnjaka od korovskih biljaka;
    - zalivanje travnjaka i sadnica;
    - njega perena, plijevljenje, okopavanje, zalivanje i dr.
    -

6.3. Mjere koje se preduzimaju u slučaju udesa ili velikih nesreća

Mjere zaštite od požara

Stepen otpornosti objekta na požar biće određen u skladu sa standardima i biće prikazan u Elaboratu zaštite od požara.

Radi zaštite od požara potrebno je:

- Svi materijali koji se koriste za izgradnju objekta moraju biti testirani u odgovarajućim nadležnim institucijama po važećem Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata i Propisima koji regulišu protivpožarnu zaštitu.
- Pravilnim izborom opreme i elemenata električnih instalacija, treba biti u svemu prema Projektu, odnosno treba obezbijediti da instalacije u toku izvođenja radova, eksploatacije i održavanje ne bude uzrok izbijanju požara i nesreće na radu.
- Za zaštitu od požara neophodno je obezbijediti dovoljan broj mobilnih vatrogasnih aparata, koji treba postaviti na pristupačnim mjestima, uz napomenu da se način korišćenja daje uz uputstvo proizvođača
- Građevinska mehanizacija treba da bude opremljena protivpožarnim aparatima.
- Održavati vatrogasnu opremu u ispravnom stanju.
- Pristupne saobraćajnice treba da omoguće nesmetan pristup vatrogasnim jedinicama do objekta.

Mjere zaštite od prosipanja goriva, ulja i opasnog sadržaja

Mjere zaštite životne sredine u toku akcidenta - prosipanja goriva, ulja i opasnog sadržaja pri izgradnji i eksploatacije objekta, takođe obuhvataju sve mjere koje je neophodno preduzeti da se akcident ne desi, kao i preduzimanje mjera kako bi se uticaji u toku akcidenta ublažio.

U mjere zaštite spadaju:

- Izvođač radova je obavezan da izvrši pravilan izbor građevinskih mašina u pogledu njihovog kvaliteta - ispravnosti.
- Za sva korišćena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa tehničke ispravnosti vozila.
- Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju (građevinske mašine i vozila) u ispravnom stanju, sa ciljem eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivata i mašinskog ulja u toku rada.
- Ukoliko dođe do prosipanje goriva i ulja iz mehanizacije, ili drugih opasnih sadržaja u toku izgradnje objekta, neophodno je zagađeno zemljište skinuti, privremeno ga skladištiti u skladište opasnog otpada, shodno Zakonom o upravljanju otpadom („Sl. list CG" br. 34/2024.) i zamijeniti novim slojem. Uklonjeno zemljište predati kompaniji koja je ovlašćena za preuzimanje opasnog otpada.

Rizik od neadekvatnih mjera zaštite

Loše propisane i izvedene mjere zaštite takođe mogu dovesti do određenih nepoželjnih posljedica. Da bi se ovi slučajevi izbjegli neophodno je pratiti stanje životne sredine, odrediti mjere održavanja

planiranih rješenja, predvidjeti alternative koje treba sprovesti ukoliko se izvedene mjere pokažu neefikasne.

Rizik od prirodnih katastrofa

Na stabilnost objekta veliki negativan uticaj može imati jak zemljotres, čija se pojava, snaga i posljedice koje mogu nastati ne mogu predvidjeti. Stoga se pri projektovanju i izgradnji objekata mora pridržavati propisa o temeljenju u trusnim terenima, uz uvažavanje mikroseizmičkih parametara.

6.4. Druge mjere koje mogu uticati na sprječavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu

Nosilac projekta je obavezan da u fazi dalje eksploatacije zadrži karakteristike koje su bile prezentovane u fazi projektovanja, u domenu parametara koji su bili mjerodavni za analize izvršene u ovom dokumentu. Takođe eventualno povećanje obima ove djelatnosti na predmetnoj lokaciji (promjena snage, promjena opreme i sl.), ne može se izvršiti prije nego što se odgovarajućim analizama dokaže da takve izmjene neće imati negativnih uticaja na životnu sredinu.

Pored navedenog sve akcidentne situacije koje se pojave rješavaće se u okviru Plana zaštite i spašavanja - Preduzetnog plana.

7) IZVORI PODATAKA

U TOKU IZRADE DOKUMENTACIJE KORIŠĆENI SU PODACI IZ:

- Idejno rješenje za Poslovni objekat – samouslužna perionica
- Glavni projekat
- Projekat vodovoda i kanalizacije
- ELEKTROTEHNIČKI PROJEKAT – JAKA STRUJA

Zakonska regulativa

- Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22, 04/23).
- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG", br. 75/18).
- Zakon o životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 52/16, 73/19).
- Zakon o zaštiti prirode ("Sl. list CG", br. 54/16, 18/19).
- Zakon o zaštiti kulturnih dobara („Sl.list CG", br. 49/10, 40/11, 44/17, 18/19).
- Zakon o vodama („Sl.list RCG", br.27/07 i „Sl.list CG“, br.73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 02/17, 80/17, 84/18)
- Zakon o zaštiti vazduha („Sl.list CG", br.25/10, 40/11, 43/15, 73/19)
- Zakon o zaštiti buke u životnoj sredini („Sl.list CG", br.28/11, 01/14, 02/18)
- Zakon o upravljanju otpadom ((„Sl. List CG“, br. 34/2024 od 12.04.2024)
- Zakon o komunalnim djelatnostima ("Sl. list CG", br. 55/16, 74/16, 02/18, 60/19).
- Zakon o zaštiti i spašavanju ("Sl. list CG" , 13/07, 05/08, 86/09, 32/11, 54/16, 146/21, 03/23)
- Zakon o zaštiti i zdravlju na radu ("Sl. list CG" br. 34/14 i 44/18).
- Zakonom o prevozu opasnih materija ("Sl. list CG" br. 33/14, 13/18).
- Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br. 21/11 i 32/16).
- Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke ("Sl. list CG", br. 60/11, 94/21) i Odluka o utvrđivanju akustičnih zona na području Opštine Tivat ("Sl. list CG - Opštinski propisi, broj 43/17).
- Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu ipostupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda ("Sl. list CG", br. 056/19).
- Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada ("Sl. list CG" br. 59/13 i 83/16).
- Pravilnikom o postupanju sa građevinskim otpadom, načinu i postupku prerade građevinskog otpada, uslovima i načinu odlaganja cement azbestnog građevinskog otpada("Sl. list CG", br. 50/12).
- Pravilnik o uslovima koje treba da ispunjava privredno društvo, odnosno preduzetnik za sakupljanje, odnosno transport otpada ("Sl. list CG" br.16/13).
- Uredba o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u vazduhu iz stacionarnih

izvora ("Sl. list CG", br. 10/11, 129/21).

- Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br. 25/12).
- Uredba o maksimalnim nacionalnim emisijama određenih zagađujućih materija ("Sl. list CG" br. 3/12).

PRILOZI

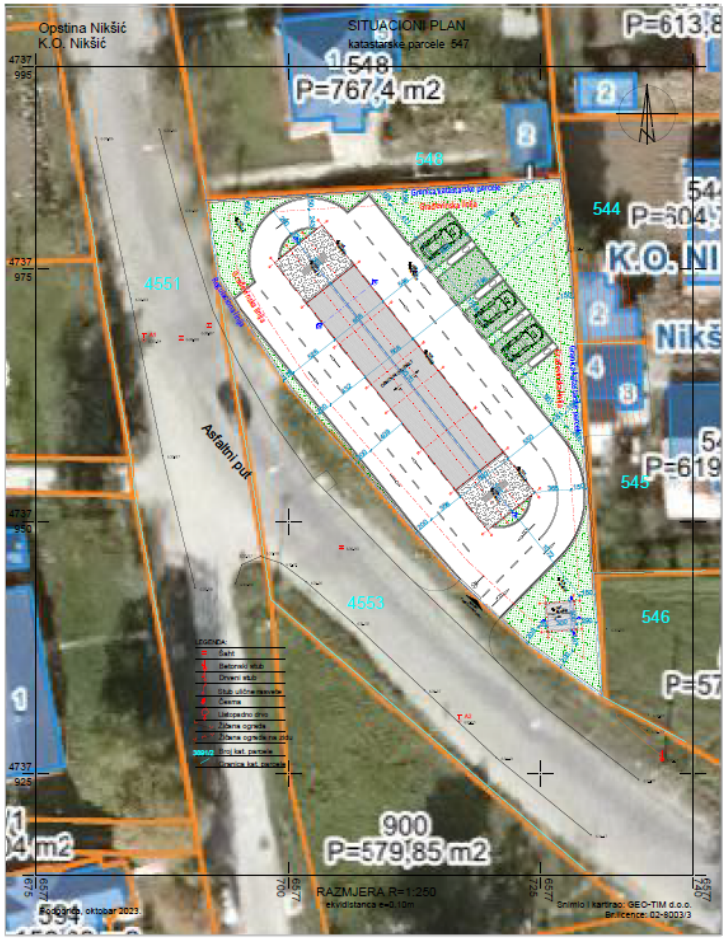

ŠIRA SITUACIJA PLANIRANOG STANJA

UVODNE NAPOMENE :

-SVE MJERE DATE SU U CENTIMETRIMA
-SVE VISINSKE KOTE DATE SU U METRIMA
-U OSNOVAMA OTVORA DATE SU ZIDARSKE MJERE. VISINA VRATA DATA JE OD GOTOVOG PODA DO BETONSKOG NADVRATNIKA
-VISINA PARAPETA DATA JE OD GOTOVOG PODA DO OTVORA PROZORA
-POVRŠINE STEPENIŠTA U TABELI PREDSTAVLJAJU HORIZONTALNU PROJEKCIJU PODESTA I GAZIŠTA
-SVE MJERE OTVORA ZA IZRADU VRATA, PROZORA I STAKLENIH STIJENA PROVJERITI NA OBJEKTU

S

R 1:50

LEGENDA	
	Reliefka
	Čelična konstrukcija
	Beton
	Falcovani lim
	Sendvič panel
	Pločice
	Armirani beton
	Tampon
	Zemlja
	Asfalt
	Trava
	Travne reliefke - sačuste strukture - ACO Areal - parking
P_01	Oznaka prostorija
± 0.00 AK +681.10	Apsolutna kota

LEGENDA MATERIJALA ZAVRŠNE OBRADE POVRŠINA PARTERA	m²	%
Travnate površine	360.40	32%
Asfalt	506.00	61%

PROJEKTANT: A-TIM STUDIO doo	INVESTITOR: Bogetić Ratko
Objekat: Poslovni objekat - samouslužna perlonica	Lokacija: Katastarska parcela 547, KO Nikšić u obuhvatu izmjena i dopuna PUP-GUR-a Opštine Nikšić u III građevinskoj zoni, Opština Nikšić.
Glavni inženjer: Marko Katnić d.i.a.	Vrsta tehničke dokumentacije: Idejno rješenje
Odgovorni inženjer: Marko Katnić d.i.a.	Dio tehničke dokumentacije: Arhitektura — Razmjera: 1:250
Saradnik: Bsc ing. politeh. Eris Krivošić	Prilog: Šira situacija planiranog stanja — Br. priloga: 2 — Br. crteža:
Datum izrade M.P.	Datum revizije M.P.

PRESJEK 2 - 2

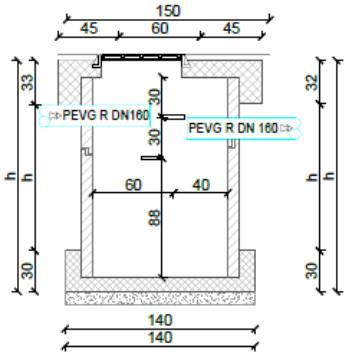

OSNOVA PLOCE

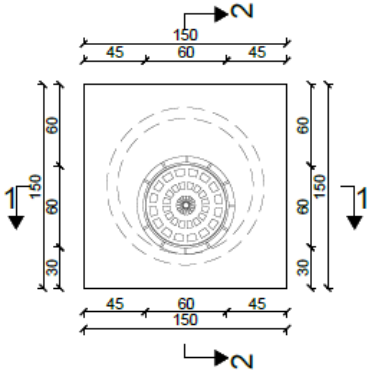

PRESJEK 1 - 1

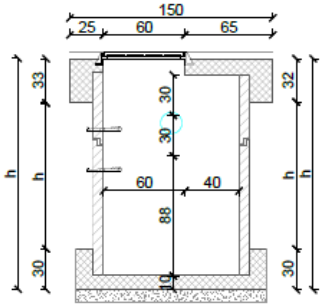

OSNOVA

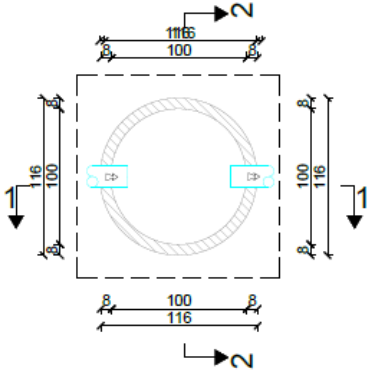

DETALJ TIPSKOG TALOŽNIKA

UVODNE NAPOMENE :

-SVE MJERE DATE SU U CENTIMETRIMA
-SVE VISINSKE KOTE DATE SU U METRIMA

	SIMBOL	NAZIV	PROFIL	BR. KOM.
1		POKLOPAC	DN 600	1
2		PENJALICE		2
3		MONTAŽNA PLOČA		
4		AB		
5		BETONSKI BLOK		
6		NABIJENI TAMPON		

PROJEKTANT:
A-TIM STUDIO D.O.O.

INVESTITOR:
Bogetić Ratko

Objekat:
Poslovni objekat - samouslužna perionica

Lokacija: Katastarska parcela 547, KO Nikšić u obuhvatu izmjena i dopuna PUP-GUR-a Opštine Nikšić u III građevinskoj zoni, Opština Nikšić.

Vodeći projektant:
mr Marko Katnić d.i.a.

Vrsta tehničke dokumentacije:
Glavni projekat

Odgovorni projektant:
mr Marko Katnić d.i.a.

Dio tehničke dokumentacije:
Vodovod i kanalizacija

Razmjera:
1:25

Saradnik:
Bsc ing. politeh. Eris Krivošić

Prilog:
Detalj tipskog taložnika

Br. priloga:
9

Br. strane:

Datum izrade M.P.

Datum revizije M.P.

OSNOVA PLOCE

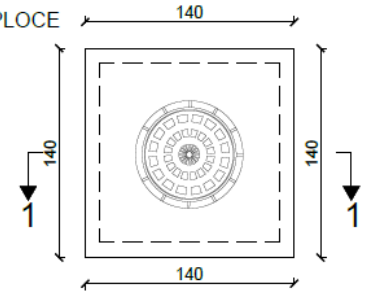

OSNOVA

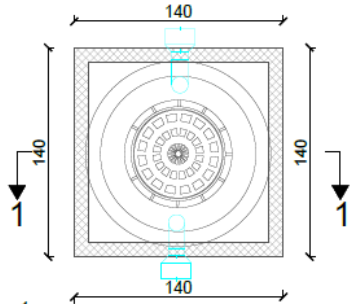

PRESJEK 1 - 1

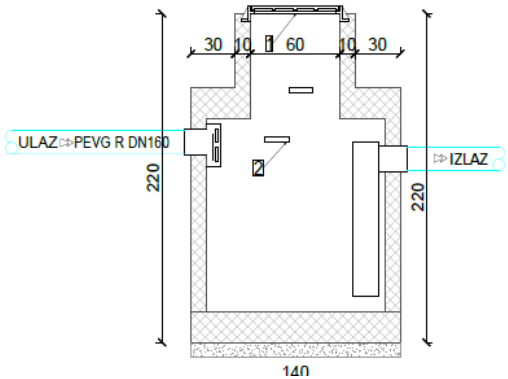

DETALJ SEPARATORA ULJA I MASTI

UVODNE NAPOMENE :

-SVE MJERE DATE SU U CENTIMETRIMA
-SVE VISINSKE KOTE DATE SU U METRIMA

	SIMBOL	NAZIV	PROFIL	BR. KOM
1		POKLOPAC	DN 600	1
2		PENJALICE		2
3		MONTAŽNA PLOČA		
4		AB		
5		BETONSKI BLOK		
6		NABIJENI TAMPON		

PROJEKTANT:
A-TIM STUDIO D.O.O.

INVESTITOR:
Bogetić Ratko

Objekat:
Poslovni objekat - samouslužna perionica

Lokacija: Katastarska parcela 547, KO Nikšić u obuhvatu izmjena i dopuna PUP-GUR-a Opštine Nikšić u III građevinskoj zoni, Opština Nikšić.

Vodeći projektant:
mr Marko Katnić d.i.a.

Vrsta tehničke dokumentacije:
Glavni projekat

Odgovorni projektant:
mr Marko Katnić d.i.a.

Dio tehničke dokumentacije:
Vodovod i kanalizacija

Razmjera:
1:25

Saradnik:
Bsc ing. politeh. Eris Krivošić

Prilog:
Detalj separatora ulja i masti

Br. priloga:
10

Br. strane:

Datum izrade M.P.

Datum revizije M.P.

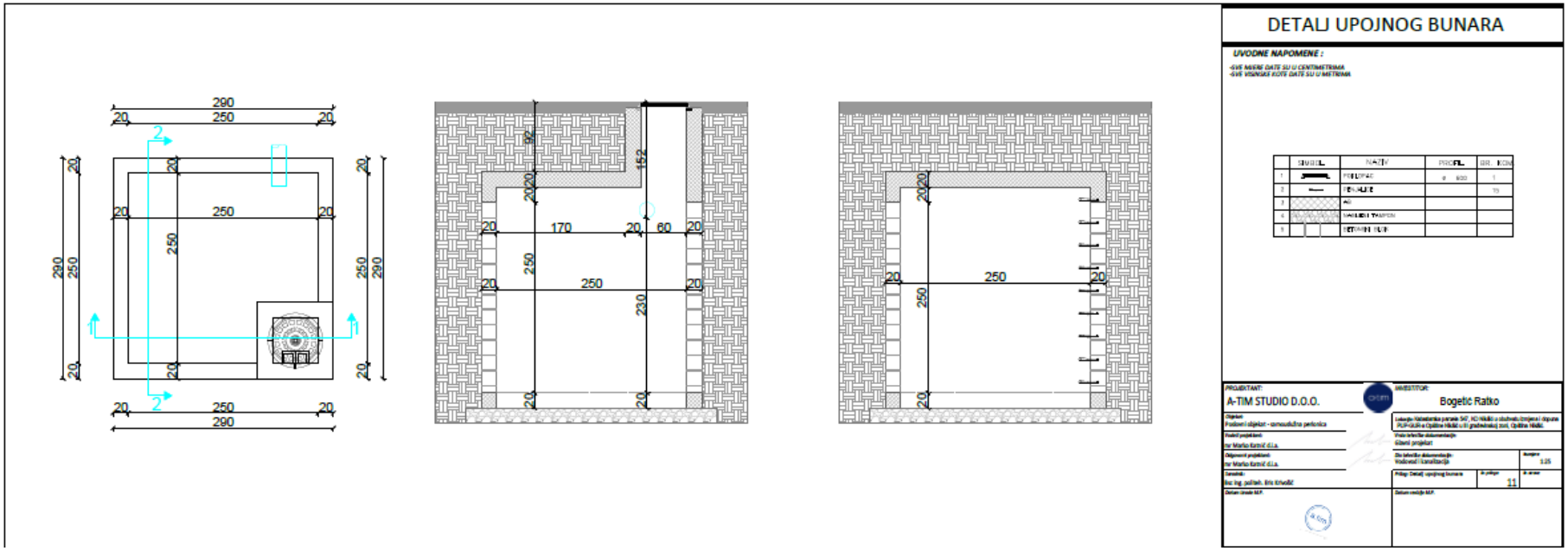
DETALJ UPOJNOG BUNARA
UVODNE NAPOMENE :
-SVE MJERE DATE SU U CENTIMETRIMA
-SVE VISINSKE KOTE DATE SU U METRIMA
PROJEKTANT:
A-TIM STUDIO D.O.O.
INVESTITOR:
Bogetić Ratko
Objekt:
Podsemi objekat - samoudužna perionica
Podnij projekten:
nr Marko Kirnić d.i.a.
Odgovorni projekten:
nr Marko Kirnić d.i.a.
Samotnik:
Bez ing. politech. Eric Krivošić
Datum izrade M.P.
Lokacija: Katastarska parcela 547, KO Hildić u sluzbeni Zmijeva i dopuna PUP-GUR a Opštine Hildić u III gradevinskoj zoni, Opština Hildić.
Vrsta tehnicke dokumentacije:
Glavni projekat
Dio tehnicke dokumentacije:
Vodovod i kanalizacija
Nazivna
1:25
Prilog: Detalj upojnog bunara
Prilog
11
Datum zadnje M.P.
290
250
20
170
60
152
230
92

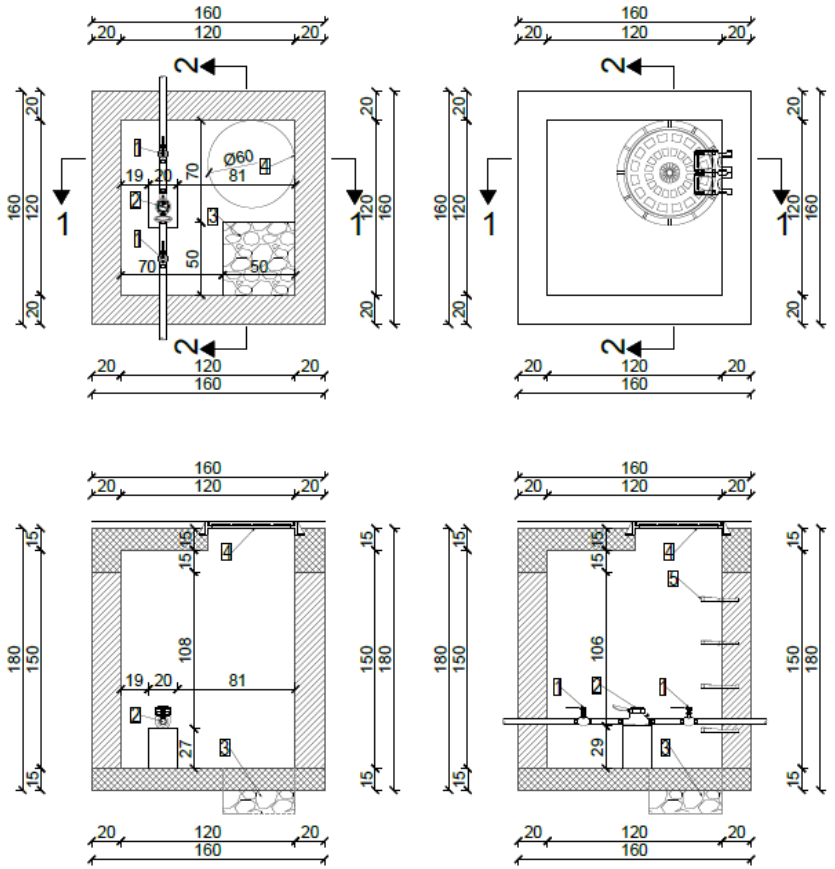

DETALJ CENTRALNOG VODOMJERNOG ŠAHTA

UVODNE NAPOMENE :

-SVE MJERE DATE SU U CENTIMETRIMA
-SVE VISINSKE KOTE DATE SU U METRIMA

	SIMBOL	NAZIV	PROFIL	BR. KOM.
1		ZATVARČ	Ø 20	2
2		KONTROLNI VODOMJER	Ø 20	1
3		DRENAŽA		
4		POKLOPAC	Ø 600	1
5		PENJALICE		4
6		AB		
7		BETONSKI BLOK		

PROJEKTANT:
A-TIM STUDIO D.O.O.

INVESTITOR:
Bogetić Ratko

Objekat:
Poslovni objekat - samouslužna perionica

Lokacija: Katastarska parcela 547, KO Nikšić u obuhvatu izmjena i dopuna PUP-GUR-a Opštine Nikšić u III građevinskoj zoni, Opština Nikšić.

Vodeći projektant:
mr Marko Katnić d.i.a.

Vrsta tehničke dokumentacije:
Glavni projekat

Odgovorni projektant:
mr Marko Katnić d.i.a.

Dio tehničke dokumentacije:
Vodovod i kanalizacija

Razmjera:
1:25

Saradnik:
Bsc ing. politeh. Eris Krivošić

Prilog:
Detalj centralnog vodomjernog šahta

Br. priloga:
12

Br. strane:

Datum izrade M.P.

Datum revizije M.P.

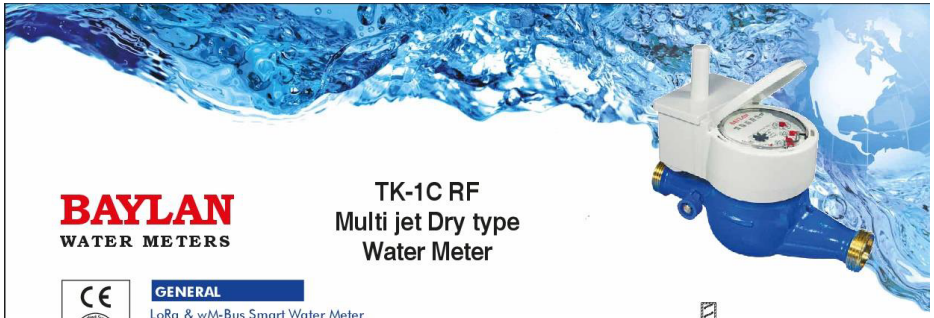

BAYLAN
WATER METERS

TK-1C RF
Multi jet Dry type
Water Meter

TS EN ISO 4064

GENERAL

LoRa & wM-Bus Smart Water Meter

- Compact design; meter and communication module in the same housing
- Integrated Lora module-chipset allows both LORA and FSK modulation
- Supports LoRaWAN™- Class A Protocol
- Supports Wireless MBUS Protocol
- Supports LoRaWAN™and Wireless MBUS Protocols simultaneously (Optional)
- Selectable Frequency Band EU 863-870 Mhz
- Power Supply 3.6V Lithium Battery • MID Certified
- Vacuumed/air-free mechanism suitable for tropical installation conditions
- Electrostatic epoxy painted body made of corrosion-resistant brass alloy
- Multi jet working principle assures a long service time
- Suitable for potable water and cold water up to 50°C
- Low pressure loss, high sensitivity at initial flow
- Special glass with high resistance to pressure and impact
- Star wheels indicator ready for optical pulse read-out
- 3 years of warranty • Integrated strainer and non-return valve
- Almost no maintenance
- Service and spare parts available for 10 years

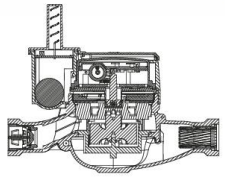

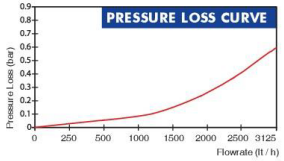

PERFORMANCE DATA

Overload Flowrate	Q4	m³/h	3,125								
Permanent Flowrate	Q3	m³/h	2,5								
Transitional Flowrate	Q2	m³/h	0,040	0,032	0,025	0,02	0,016	0,1	0,08	0,0635	0,05
Minimum Flowrate	Q1	m³/h	0,025	0,02	0,0156	0,0125	0,010	0,0625	0,05	0,03968	0,0312
Q3/Q1 (MI-001 OIML R49)			100	125	160	200	250	40	50	63	80
Mounting on the network			H					V			
Maximum Registration Capacity			9999 / 99999 / 99999,99 / 99999,999								
Initial Flowrate	Qi	l/h	5								
Maximum Working Pressure		bar	16								
Maximum Working Temperature		°C	50								
Pressure Loss		bar	0,6								
Smallest Reading Resolution		m³	0,00005								
Class			Class 1 / Class 2								

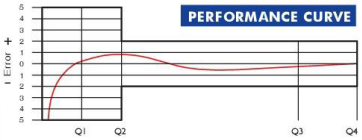

DIMENSIONS

Nominal diameter	DN	15	20	mm
Connecting diameter	D	G 3/4	G 1	B
Total overall meter height	H	152	154	mm
Axis height	h	33	32	mm
Width	B	85	84,5	mm
Length	L	190	190	mm
Length with connections	LB	270	270	mm
Unit weight		1,18	1,27	kg
Package Weight (without connect)		6,66	7,12	kg
Package Weight (with connect)		7,31	8,07	kg
Quantity per package		5	5	pcs
Package dimensions		19x54x23	19x54x23	cm

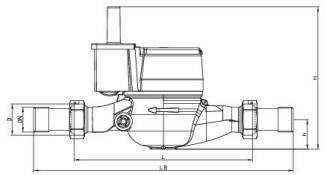

"Due to continuous development of our products, we reserve the right to modify our product design or construction without prior notice."

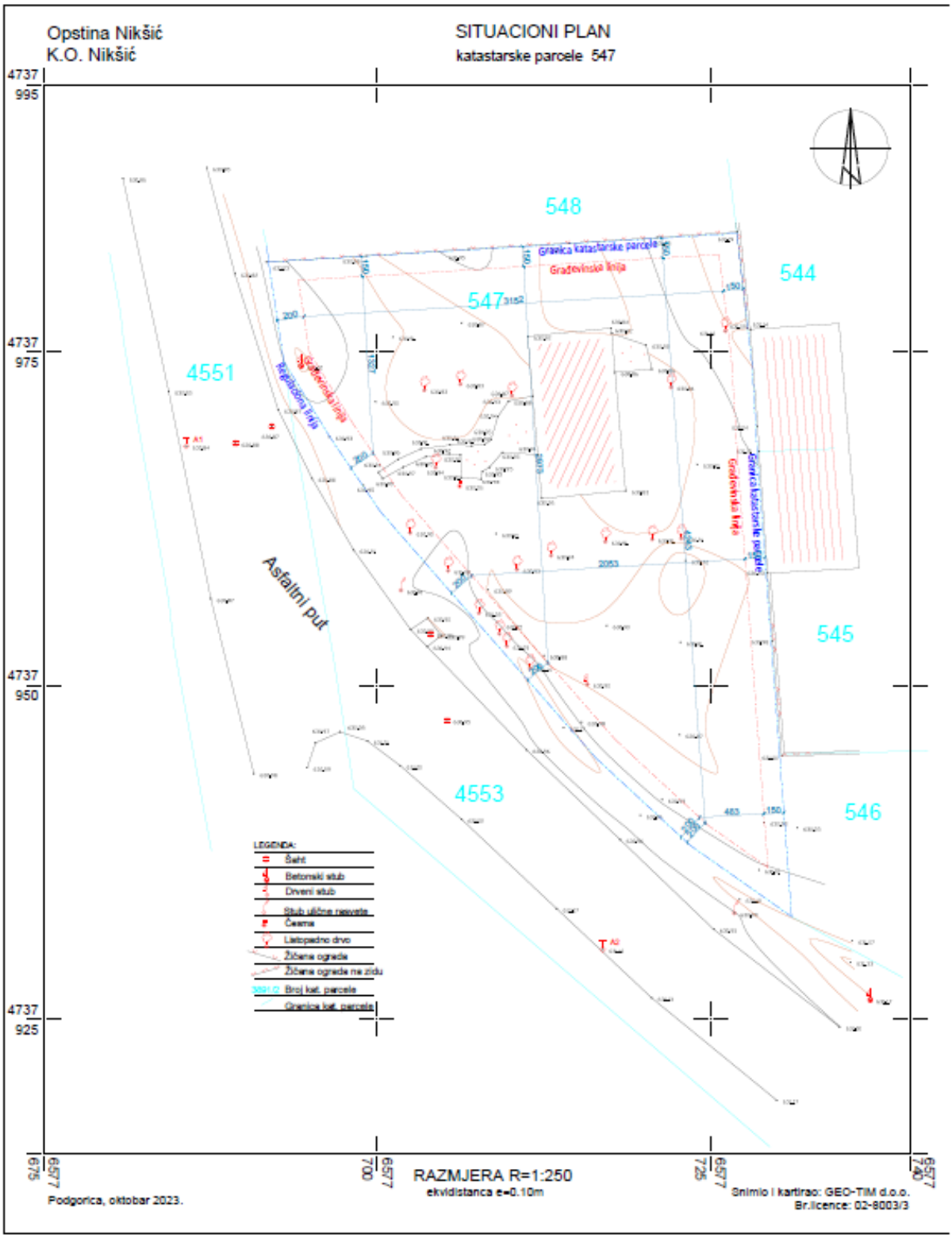
Opstina Nikšić
K.O. Nikšić
SITUACIONI PLAN
katastarske parcele 547
4737 995
4737 975
4737 950
4737 925
6577 675
6577 700
6577 725
6577 750
548
544
547
4551
545
4553
546
Granica katastarske parcele
Građevinska linija
Regulaciona linija
Asfaltni put
LEGENDA:
Šaht
Betonski stub
Drveni stub
Stub uličnog rasvjete
Česma
Lišćopadno drvo
Žičana ograda
Žičana ograda na zidu
Broj kat. parcele
Granica kat. parcele
RAZMJERA R=1:250
ekvidistanca e=0.10m
Podgorica, oktobar 2023.
Snimio i kartirao: GEO-TIM d.o.o.
Br.licence: 02-8003/3

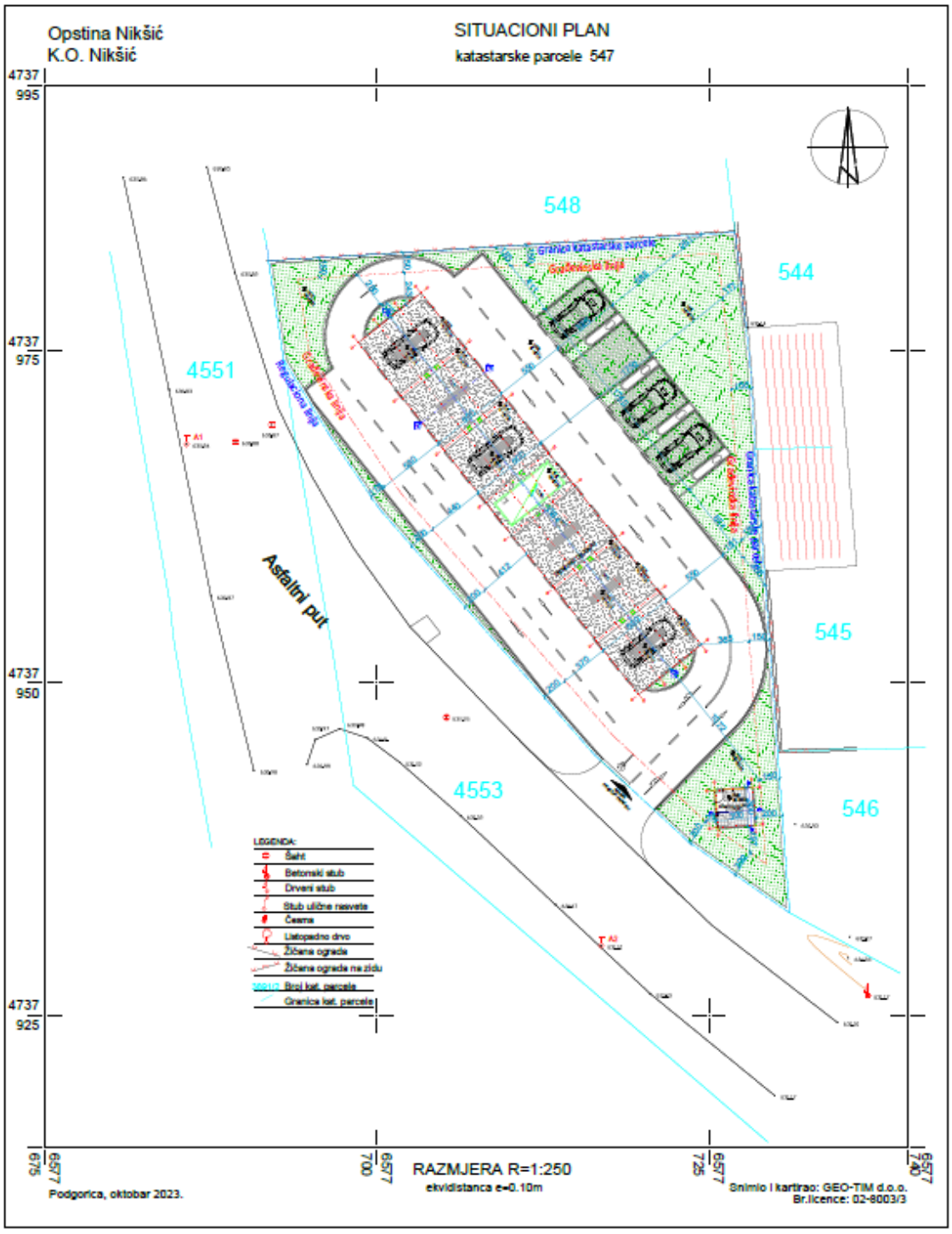
Opstina Nikšić
K.O. Nikšić
SITUACIONI PLAN
katastarske parcele 547
4737 995
4737 975
4737 950
4737 925
6557 675
6557 700
6557 725
6557 750
548
544
4551
545
4553
546
Asfaltni put
LEGENDA:
Šaht
Betonski stub
Drveni stub
Stub uličnе rasvete
Česma
Listopadno drvo
Žičana ograda
Žičana ograda na zidu
Broj kat. parcele
Granica kat. parcele
RAZMJERA R=1:250
ekvidistanca e=0.10m
Podgorica, oktobar 2023.
Snimio i kartirao: GEO-TIM d.o.o.
Br.licence: 02-8003/3

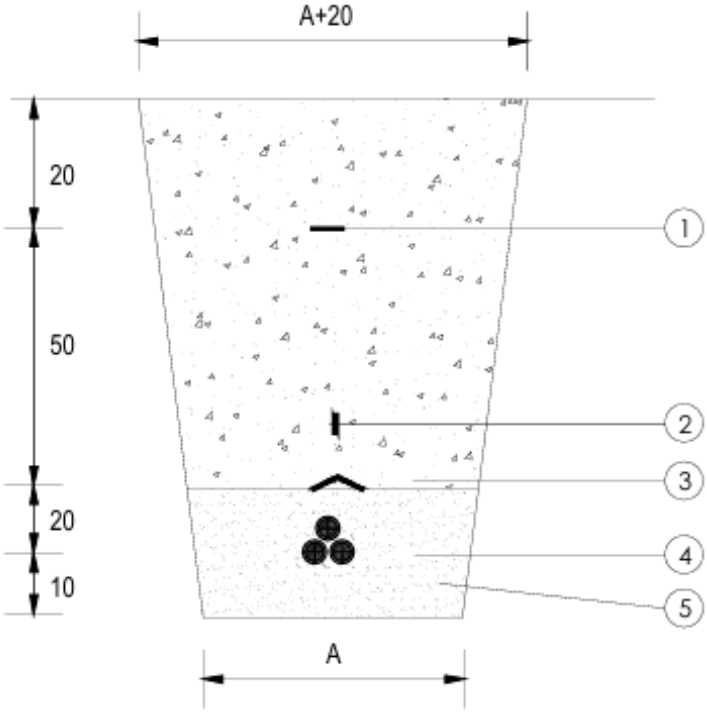

Broj kablova u rovu	Širina dna rova (A) u cm	Iskop m3/m
1	40	0.400
2	47	0.480
3	54	0.512
4	61	0.568
5	68	0.629
6	75	0.680

1 - Traka za upozorenje T-E/80
2 - Traka Fe/Zn 25x4 mm
3 - PVC "gal" štitnik
4 - Kabal 1kV
5 - Sitnozrnasta zemlja

NAZIV CRTEŽA:

KABL 1kV U KABLOVSKOM ROVU

BROJ PRILOGA: 14	Datum izrade i M.P. (pečat projektanta):
BROJ STRANE: 55	Datum revizije i M.P. (pečat revidenta):

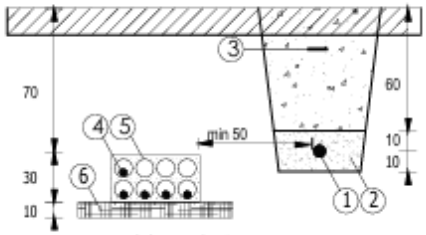

paralelno vođenje
energetskih i PTT kablova

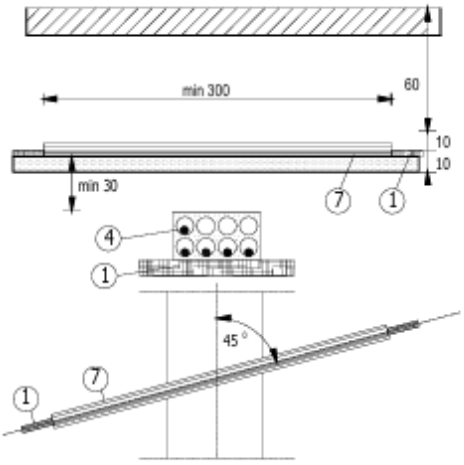

ukrštanje energetskih i PTT kablova

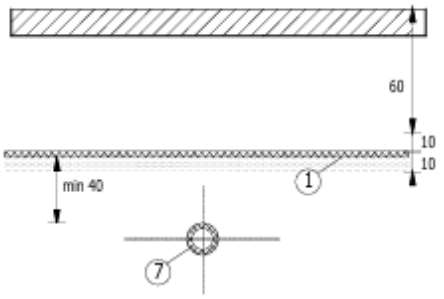

Ukrštanje sa vodovodom ili kanalizacijom

Napomena:
Energetski kabal može biti ispod ili iznad vodovoda
Nije dozvoljeno paralelno vođenje kabla i vodovoda

1 - Energetski kabal PP00 0,6/1kV
2 - Sitnoznasta zemlja
3 - Traka za upozorenje T-E/80
4 - Telekomunikacioni kabal
5 - Kablovska kanalizacija
6 - Betonska podloga
7 - Čelična cijev
8 - Vodovodna ili kanalizaciona cijev

NAZIV CRTEŽA:	BROJ PRILOGA:	Datum izrade i M.P. (pečat projektanta):
UKRŠTANJE KABLA SA OSTALIM INSTALACIJAMA	17	
	BROJ STRANE: 58	Datum revizije i M.P. (pečat revidenta):

OBRAZAC

URBANISTIČKO - TEHNIČKI USLOVI

1	*Crna Gora* ***OPŠTINA NIKŠIĆ*** ***Sekretarijat za uređenje prostora i zaštite životne sredine*** UP/Io br. 07- 350 –983 Nikšić, 03.09.2024.godine	
2	***Sekretarijat za uređenje prostora i zaštite životne sredine***, na osnovu člana 74 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG" br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22 i 004/23), Uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine jedinicama lokalne samouprave („Sl. list CG" br. 73/24), Odluke o donošenju izmjena i dopuna Prostorno – urbanističkog plana Opštine Nikšić („Sl.list Crne Gore br. 72/24) i podnijetog dopunskog zahtjeva ***Bogetić Ratka*** iz Nikšića, izdaje:	
3	**URBANISTIČKO-TEHNIČKE USLOVE** **za izradu tehničke dokumentacije**	
4	Za izgradnju ***poslovnog objekta*** na katastarskoj parceli broj 547 KO Nikšić u ul. II Dalmatinske brigade u zahvatu Izmjena i dopuna **PUP- GUR-a Opštine Nikšić.**	
5	**PODNOSILAC ZAHTJEVA:**	***Bogetić Ratko iz Nikšića***
6	**POSTOJEĆE STANJE**	
	Katastarsku parcelu broj 547 čine: zemljište pod objektom porodične stambene zgrade površine 77m2, pomoćne zgrade površine 22m2, dvorište površine 500m2 i livada 1. klase površine 539m2 upisane u LN 1918 KO Nikšić potes Grutska Mahala sa pravom svojine Bogetić Ratka u obimu prava 1/1. Prilaz parceli je javni put.	

7	**PLANIRANO STANJE**
7.1.	**Namjena parcele odnosno lokacije**
	Predmetna lokacija se nalazi u obuhvatu **Izmjena i dopuna PUP- GUR-a Opštine Nikšić** u III (trećoj) građevinskoj zoni, sa predviđenom namjenom površine ***SS- stanovanje srednje gustine.***
7.2.	**Pravila parcelacije**
	Površina lokacije na kojoj je predviđeno građenje poslovnog objekta je 1138m2. Lokacija može biti posebna parcela ili dio parcele. Prema smjernicama Izmjena i dopuna PUP- a Opštine Nikšić predviđeno je: ***3.1.2. Stanovanje srednjih gustina (SS)*** Opšti uslovi i parametri izgradnje su sljedeći: • Stambeni objekti se mogu graditi kao objekti porodičnog i višeporodičnog stanovanja, slobodnostojeći objekti, dvojni objekti ili objekti u nizu; • Ne mogu se u istom bloku graditi objekti porodičnog i višeporodičnog stanovanja; • Urbanističko-tehnički uslovi za nove objekte višeporodičnog stanovanja na površinama stanovanja srednjih gustina se mogu izdavati samo na osnovu planskog dokumenta sa detaljnom razradom. • Minimalna površina novoformirane urbanističke parcele za objekte porodičnog stanovanja je 300m2, za objekte višeporodičnog stanovanja spratnosi do P+2 je 800m2 a spratnosti preko P+2 1200 m2. • Minimalna širina fronta parcele za objekte porodičnog stanovanja je 16m, a za objekte višeporodičnog stanovanja 25; • Maksimalna spratnost objekata porodičnog stanovanja je P+2+Pk; a u blokovi višeporodičnog stanovanja spratnosti do P+4+Pk; • Izuzetno, pojedini objekti u blokovima višeporodičnog stanovanja, manjih horizontalnih gabarita, mogu biti i veće spratnosti. • Podrum se može graditi kao garažni prostor, tehnička ili /i ekonomska etaža, s tim da kao ekonomska etaža ulazi u bruto građevinsku površinu. • Građevinska linija novih objekata prema saobraćajnici treba da se formira u skladu sa okolnim tkivom u djelovima sa formiranom odnosno prepoznatljivom građevinskom linijom; • Građevinska linija ne može biti udaljena manje od 5m od saobraćajnice ukoliko oblik parcele ne omogućava korišćenje parcele ili objekta za za parkiranje; • Rastojanje novog slobodnostojećeg objekta od bočne granice parcele je najmanje 1/4 visine objekta, a od zadnje granice parcele najmanje 1/3 visine objekta; • Postavljanje objekata na manjem odstojanju od granica susjednih parcela, ili kao dvojnih, ili u nizu, moguće je ukoliko je takav objekat već izgrađen na susjednoj parceli, ili uz saglasnost susjeda; • Maksimalni indeks zauzetosti parcele nadzemnim etažama je 0.4; • Maksimalni indeks zauzetosti parcele podzemnom etažom je 0.6; • Maksimalni indeks izgrađenosti je za objekte porodičnog stanovanja je 1,2 i za objekte višeporodičnog stanovanja 1,8; • Svi parametri kod parcelacije i rekonstrukcije objekata u nizovima i grupacijama se prilagođavaju stanju i mogućnostima unapređenja. **• Na površinama stanovanja srednjih gustina mogu se graditi objekti kompatibilne namjene u koje spadaju: objekti za upravu, kulturu, školstvo, zdravstvenu i socijalnu zaštitu, sport i rekreaciju, vjerski objekti i ostali objekti društvenih djelatnosti koji služe potrebama stanovnika područja,**

	objekti trgovine i ugostiteljstva, objekti za smještaj turista, objekti infrastrukture, kao i: skladišta, komunalno-servisni i privredni objekti objekti koji ne ugrožavaju osnovnu namjenu; **• Kompatibilni sadržaji mogu se organizovati u okviru stambenog objekta ili kao zaseban objekat djelatnosti, na parcelama sa ili bez objekata stanovanja;** • Površine kompatibilnih sadržaja ulaze u obračun bruto građevinske površine. • Maksimalni indeks izgrađenosti za parcele sa kompatibilnim sadržajima je 1,2: • Postojeće objekte kod kojih su parametri (horizontalni i vertikalni gabarit i BGP) veći od zadatih planom, zadržati sa zatečenim stanjem ukoliko svojim položajem ne ugrožavaju realizaciju saobraćajne i ostale infrastrukture; • Građevinska linija objekata ili djelovi objekata poslovnog karaktera, spratnosti P, može da bude ispred građevinske linije stambenog objekta, a najmanje 2m udaljena od regulacione linije; • Pristup parceli obezbijediti sa javne kolske saobraćajnice. Ukoliko novoformirana parcela ne izlazi na javni put, za objekte višeporodičnog stanovanja mora se formirati parcela prilaznog puta minimalne širine 4,5 m; • Potrebe za parkiranjem rješavati unutar granica urbanističke parcele, na otvorenim parking prostorima ili garažama (podrumskim, suterenskim ili u nivou terena).
7.3.	**Građevinska i regulaciona linija, odnos prema susjednim parcelama**
	Za regulacione linije određena je granica između uređene javne površine i površine za koju će se raditi projekat uređenja u sklopu Glavnog projekta predmetnog objekta. Građevinske linije označavaju horizontalne gabarite prizemnog objekta, odnosno maksimalnu moguću granicu izgradnje. ***PRISTUPNI PUT*** Pristup do objekta je sa javnog ili pristupnog i isti obezbjeđuje investitor.
8	**PREPORUKE ZA SMANJENJE UTICAJA I ZAŠTITU OD ZEMLJOTRESA, KAO I DRUGE USLOVE ZA ZAŠTITU OD ELEMENTARNIH NEPOGODA I TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIH I DRUGIH NESREĆA**
	Tehničkom dokumentacijom predvidjeti mjere zaštite od požara shodno propisima za ovu vrstu objekata. U cilju zaštite od elementarnih nepogoda postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju („Službeni list CG“, br.13/07, 05/08, 86/09, 32/11 i 54/16) i Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda („Službeni list RCG“, br.8/93) i Zakonom o zapaljivim tečnostima i gasovima („Službeni list CG“, br.26/10 i 48/15). Proračun raditi na VII stepen seizmičkog intenziteta po MCS skali. Objekat mora biti izrađen prema važećim propisima za građenje u seizmičkim područjima. Za potrebe projektovanja koristiti podatke Zavoda za hidrometeorologiju o klimatskim i hidrometeorološkim karakteristikama u zoni predmetne lokacije. - Prilikom izrade tehničke dokumentacije poštovati Pravilnik o načinu obračuna površine i zapremine objekta (»Sl.list CG«,br.47/13). - Prilikom izrade tehničke dokumentacije poštovati Pravilnik o načinu izrade, razmjeri i bližoj sadržini tehničke dokumentacije (»Sl.list CG«,br.23/14).
9	**USLOVI I MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE**
	Tehničkom dokumentacijom predvidjeti uslove i mjere za zaštitu životne sredine u skladu sa odredbama Zakona o životnoj sredini („Službeni list CG“, br.48/08).

	Projektom predvidjeti sljedeće mjere zaštite: - od elementarnih nepogoda, shodno Zakonu o zaštiti i spašavanju („Službeni list CG", br.13/07, 05/08, 86/09, 32/11) i Pravilniku o merama zaštite od elementarnih nepogoda (Sl. list CG br.6/93), - životne sredine shodno Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG" br. 80/05). - Tehničkom dokumentacijom predvidjeti uslove i mjere zaštite od požara shodno propisima za ovu vrstu objekata.
10	**USLOVI ZA PEJZAŽNO OBLIKOVANJE**
	Potrebno je urediti prostore između građevinske i regulacione linije, u širokim frontovima ulica koje nemaju drvored preporučuje se sadnja visokih drvorednih sadnica čime ulica dobija drvored, a vlasnik okućnice vizuelnu barijeru. Preporučuje se sadnja živih ograda umjesto stvaranja betonskih zidova. U slučajevima projektovanja betonskih ograda potrebno ih je ozeleniti vertikalnim zelenilom, različitim vrstama visokodekorativnih puzavica. Neophodno je obezbijediti min. 30-40% zelenih površina, u zavisnosti od položaja parcele, zone stanovanja i namjene.
11	**USLOVI I MJERE ZAŠTITE NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA I NJIHOVE ZAŠTIĆENE OKOLINE**
	Ukoliko se prilikom izvođenja radova naiđe na nalazište ili nalaze arheološkog značenja, prema član 87. Zakona o zaštiti kuturnih dobara ("Sl. list CG", br. 49/10 od 13.08.2010, 40/11 od 08.08.2011, 44/17 od 06.07.2017) pravno ili fizičko lice koje neposredno izvodi radove, dužno je da prekine radove, obezbijedi nalazište, odnosno nalaze od eventualnog oštećenja, uništenja i od neovlašćenog pristupa drugih lica, sačuva otkrivene predmete na mjestu nalaženja u stanju u kojem su nađeni do dolaska ovlašćenih lica, odmah prijavi nalazište, odnosno nalaz Upravi za zaštitu kulturnih dobara, najbližoj javnoj ustanovi za zaštitu kulturnih dobara, organu uprave nadležnom za poslove policije i saopšti sve relevantne podatke u vezi sa mjestom i položajem nalaza u vrijeme otkrivanja i o okolnostima pod kojim su otkriveni.
12	**USLOVI ZA LICA SMANJENE POKRETLJIVOSTI I LICA SA INVALIDITETOM**
	Obezbijediti nesmetan pristup i upotrebu objekta licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekta za pristup i kretanje licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom („Sl. list CG« broj 48/13).
13	**USLOVI ZA POSTAVLJANJE I GRADNJU POMOĆNIH OBJEKATA**
	/
14	**USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU UTICATI NA BEZBJEDNOST VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA**
	/
15	**USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU UTICATI NA PROMJENE U VODNOM REŽIMU**

	/
16	**MOGUĆNOST FAZNOG GRAĐENJA OBJEKTA**
	Fazna mogućnost građenja je dozvoljena.
17	**USLOVI ZA PRIKLJUČENJE NA INFRASTRUKTURU**
17.1.	**Uslovi priključenja na elektroenergetsku infrastrukturu**
	Nadležnost CEDIS region 1 – Nikšić.
17.2.	**Uslovi priključenja na vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu**
	Prema uslovima priključenja objekta izdatim od strane JP Vodovod i kanalizacija Nikšić.
17.3.	**Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu**
	Prema uslovima Sekretarijata za komunalne poslove i saobraćaj.
17.4.	**Ostali infrastrukturni uslovi**
	Prilikom izrade tehničke dokumentacije elektronske komunikacione infrastrukture poštovati: - Zakon o elektronskim komunikacijama („Sl. list CG« broj 40/13) - Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti radio koridora u kojima nije dopušteno planiranje i građenje drugih objekata („Sl. list CG« broj 33/14) - Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za priključenje , izgradnju i korišćenje komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezivanje opreme i objekata („Sl. list CG« broj 41/15) - Pravilnik o uslovima za planiranje, održavanje i korišćenje komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Sl. list CG« broj 59/15) - Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme. („Sl. list CG« broj 52/15)
18	**POTREBA IZRADE GEODETSKIH, GEOLOŠKIH (GEOTEHNIČKIH, INŽENJERSKO-GEOLOŠKIH, HIDROGEOLOŠKIH, GEOMEHANIČKIH I SEIZMIČKIH) PODLOGA, KAO I VRŠENJA GEOTEHNIČKIH ISTRAŽNIH RADOVA I DRUGIH ISPITIVANJA**
19	**POTREBA IZRADE URBANISTIČKOG PROJEKTA**
20	**ZA ZGRADE URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI SADRŽE I URBANISTIČKE**

	PARAMETRE	
	Oznaka urbanističke parcele	Pripada Izmjenama i dopunama PUP-GUR-a Nikšić
	Površina urbanističke parcele	Pripada Izmjenama i dopunama PUP-GUR-a Nikšić
	Maksimalni indeks zauzetosti	0,40
	Maksimalni indeks izgrađenosti	1,20
	Bruto građevinska površina objekata (max BGP)	U skladu sa koeficijentima zauzetosti i izgrađenosti
	Maksimalna spratnost objekata	• P+2+Pk
	Maksimalna visinska kota objekta	Najveća visina etaže za obračun visine građevine, mjerenja između gornjih kota međuetažnih konstrukcija iznosi: - za garaže i tehničke prostorije do 3.0 m; - za stambene etaže do 3.5 m; - za poslovne etaže do 4.5 m; - izuzetno za osiguranje prolaza za pristup interventnih i dostavnih vozila, najveća visina prizemne etaže na mjestu prolaza iznosi 4.5 m. Podzemna etaža je dio zgrade koji je sasvim ili djelimično ispod zemlje. Podrum je podzemna etaža čiji vertikalni gabarit ne smije nadvisiti kotu terena, trotoara više od 1.00 m. Ukoliko se radi o denivelisanom terenu, relevantnom kotom terena smatra se najniža kota konačno uređenog i nivelisanog terena oko objekta Horizontalni gabariti podruma definisani su građevinskom linijom ispod zemlje (GL 0) iz člana 96 ovog Pravilnika, a ne mogu veći od 80% površine urbanističke parcele. Suteren je podzemna etaža zastupljena kod objekata koji su izgrađeni na denivelisanom terenu i kao takva predstavlja gabarit sa tri strane ugrađen u teren, dok je na jednoj strani kota poda suterena poklapa sa kotom terena ili odstupa od kote terena maksimalno za 1.00 m. Gabariti suterena definisani su građevinskom linijom na zemlji (GL 1) Nadzemna etaža je dio zgrade koji je iznad zemlje. Prizemlje (P) je nadzemna etaža čija se kota određuje planom u zavisnosti od namjene i morfologije terena. Za stambene objekte kota poda prizemlja je maksimalno 1.00 m, a za poslovne objekte maksimalno 0.20 m iznad kote konačno uređenog i nivelisnog terena oko objekta. Sprat je nadzemna etaža iznad

info@atimstudio.me

		prizemlja. Potkrovlje ili završna etaža se nalazi iznad posljednjeg sprata. Najniža svijetla visina potkrovlja ne smije biti veća od 1.20 m na mjestu gdje se građevinska linija potkrovlja i spratova poklapaju. Po pravilu, potkrovlja se predvidjaju na mjestima gdje treba pratiti kote vijenaca ili sljemena na susjednim objektima u ambijentalnim cjelinama. Tavan je dio objekta bez nazidka, isključivo ispod kosog ili lučnog krova, a iznad međuspratne konstrukcije posljednje etaže i može imati minimalne otvore za svijetlo i ventilaciju. Tavan nije etaža. Ukoliko krovna konstrukcija i visina sljemena omogućavaju organizovanje prostora tavana u svrhu stanovanja, taj prostor ulazi u obračun bruto razvijene građevinske površine sa 100% i kao takav mora biti prepoznat u planiranim indeksima izgrađenosti za tretitranu parcelu.
	Parametri za parkiranje odnosno garažiranje vozila	Potrebe za parkiranjem rješavati unutar granica parcele.
	Smjernice za oblikovanje i materijalizaciju, posebno u odnosu na ambijentalna svojstva područja	Arhitektonsko oblikovanje objekta treba da bude u skladu sa namjenom i sadržajem objekta, tako da objekat ima prepoznatljivost adekvatnu funkciji, uz obavezu da se ostvari vizuelno jedinstvo cjelovitog prostornog rešenja, i sklad sa okolnim strukturama. U projektovanju objekata je moguće koristiti savremene i tradicionalne materijale,vodeći računa o usaglašenosti likovnog izraza i ambijenta. Spoljna obrada objekata, mora biti izvedena od odgovarajućih materijala koji garantuju adekvatnu zaštitu objekata.Preporučuje se upotreba materijala koji daju mogućnost za savremena i ekonomična arhitektonska rešenja, a istovremeno su dobra zaštita objekata.
	Uslovi za unapređenje energetske efikasnosti	Prilikom urbanističkog planiranja i arhitektonskog projektovanja u dosadašnjoj praksi se pokazalo da se malo računa vodilo o energetskim aspektima objekta. Uvođenjem energetske komponente u urbanističko planiranje obavezuju se investitori i projektanti da teže postizanju optimalnih odnosa između arhitekture i potrebne energije objekta kroz pažljivo određenje sledećih komponenti:

		• orjentacija i dispozicija objekta, • oblik objekta, • nagib krovnih površina, • boje objekta, • toplotna akumulativnost objekta, • raspored i odnos stambenih i fasadnih površina, • ekonomska debljina termoizolacije, • razuđenost fasadnih površina itd. Na planu racionalizacije potrošnje energije ovim lokalnim planskim dokumentom predlaže se štednja, u okviru koje je osnovna mjera, koju ovaj dokument predlaže, poboljšanje toplotne izolacije prostorija, tako da se u zimskom periodu zadržava toplota a u ljetnjem sprečava nepotrebno zagrijavanje, zatim odgovarajuća orjentacija.
21	**DOSTAVLJENO:** Podnosiocu zahtjeva, Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj, Sekretarijat za uređenje prostora i zaštitu životne sredine- Sektor za zaštitu životne sredine, JP Vodovod i kanalizacija, u spise predmeta i arhivi.	
22	**OBRAĐIVAČI URBANISTIČO-TEHNIČKIH USLOVA:**	Nikčević Nevena, dipl.ing.građ.
23	**OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE:**	Milanka Radulović, dipl.ing.
24	**M.P.**	**potpis ovlašćenog službenog lica**
25	**PRILOZI**	
	- Grafički prilozi iz planskog dokumenta - List nepokretnosti i kopija katastarskog plana	

IZVOD IZ PUP- GUR OPŠTINE NIKŠIĆ

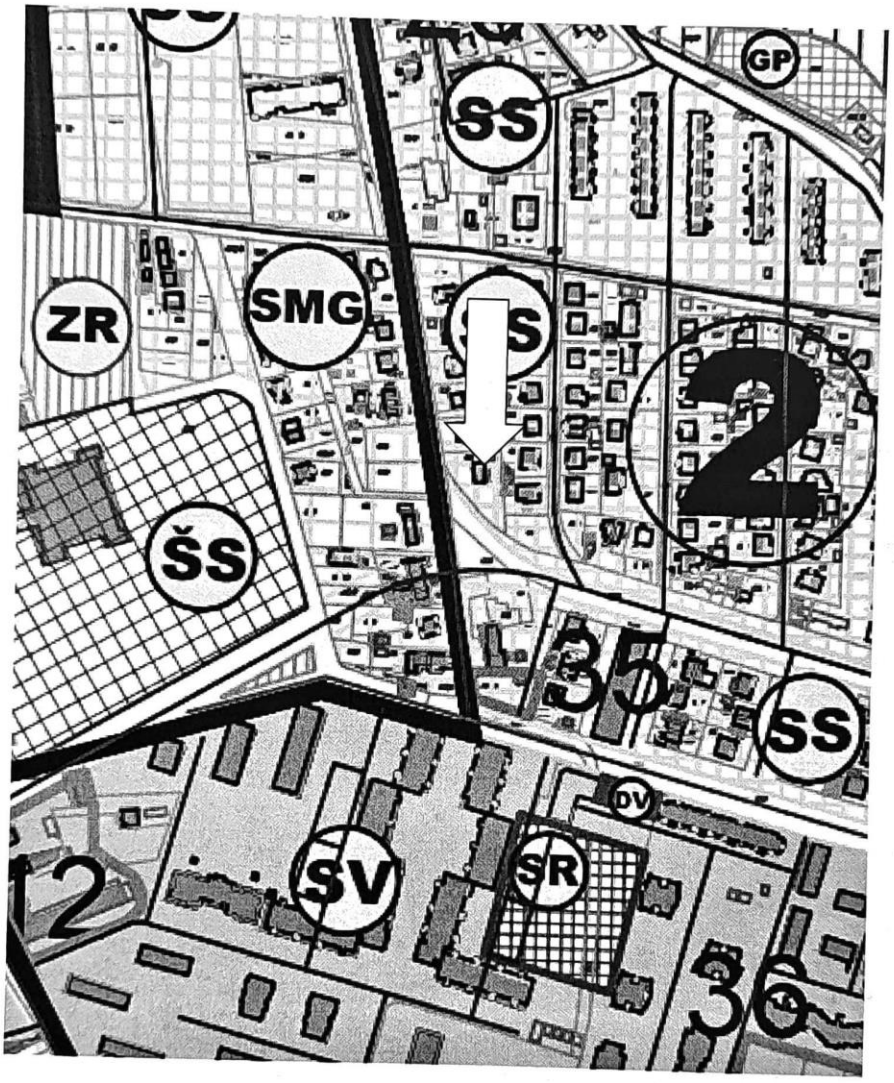

9

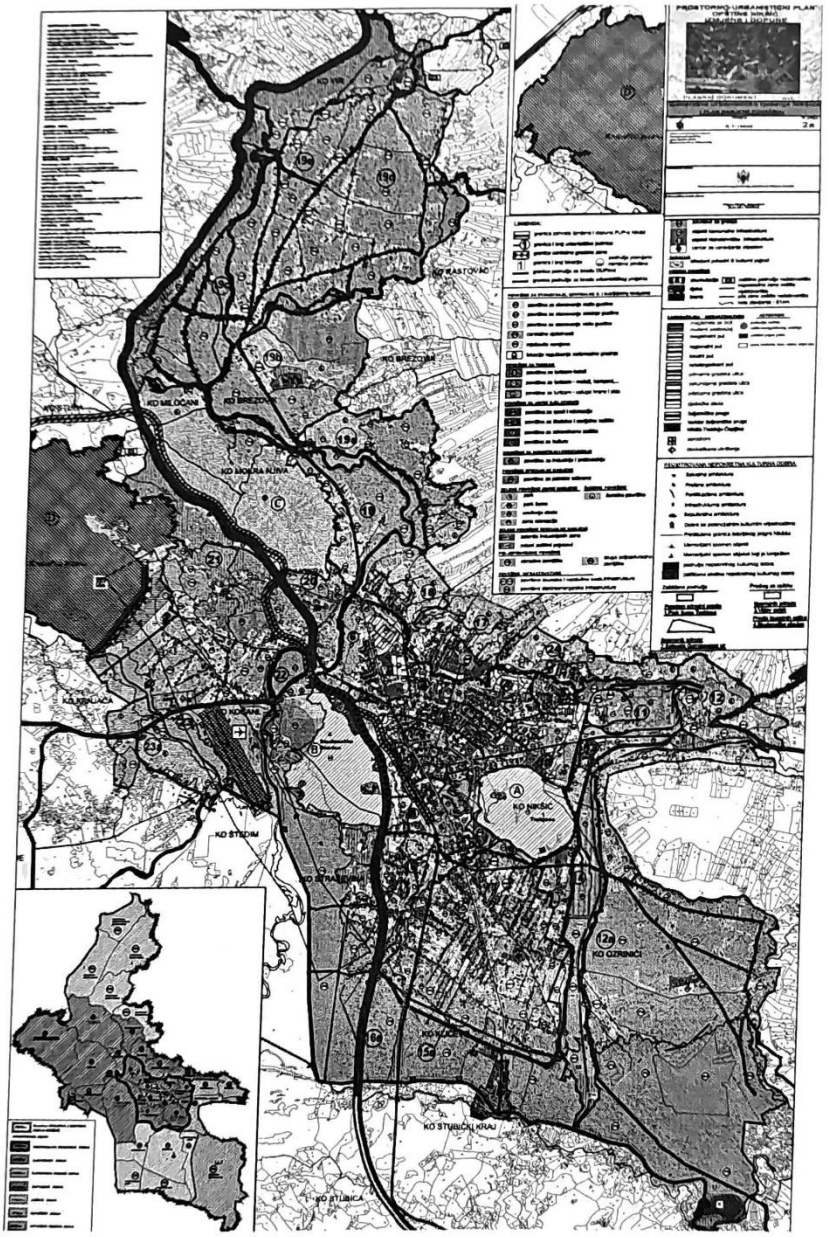
KO KASTOVAO
KO BREZOVIK
KO MILOČANI
KO MOKRA NJIVA
KO STUDIM
KO NIKŠIĆ
KO OZRINIĆI
KO STUBIČKI KRAJ
KO STUBICA

10

11

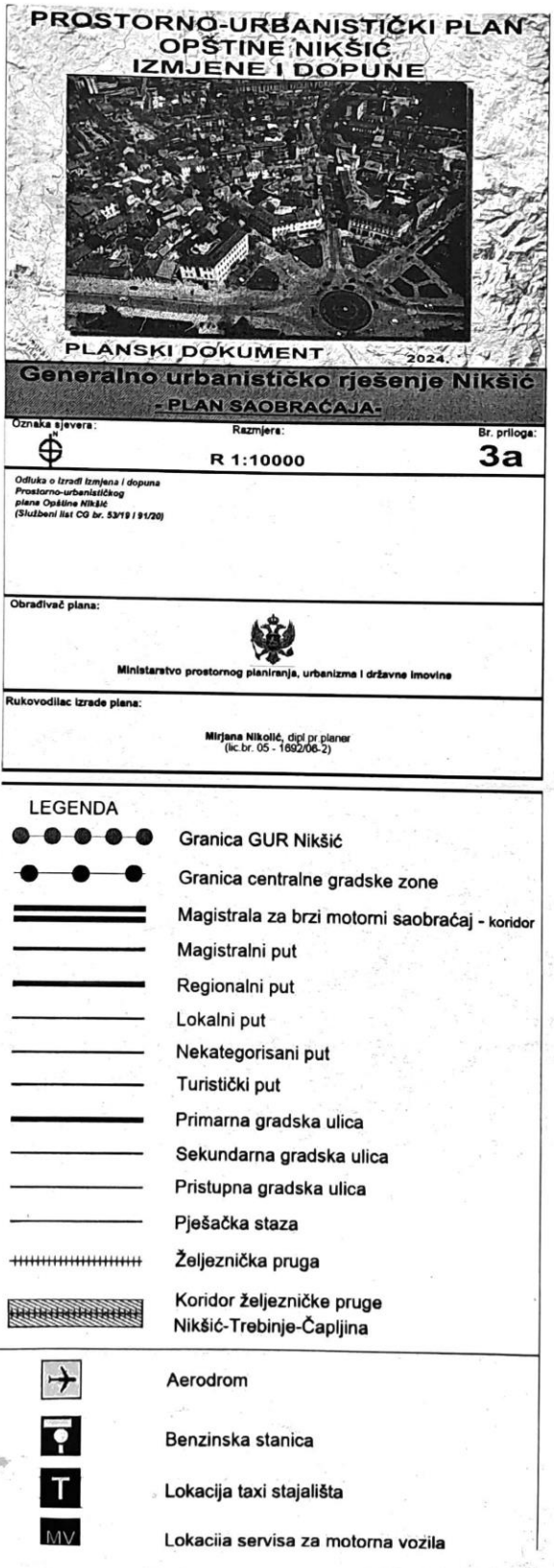
PROSTORNO-URBANISTIČKI PLAN
OPŠTINE NIKŠIĆ
IZMJENE I DOPUNE
PLANSKI DOKUMENT
2024.
Generalno urbanističko rješenje Nikšić
-PLAN SAOBRAĆAJA-
Oznaka sjevera:
N
Razmjera:
R 1:10000
Br. priloga:
3a
Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostorno-urbanističkog plana Opštine Nikšić (Službeni list CG br. 53/19 i 91/20)
Obrađivač plana:
Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine
Rukovodilac izrade plana:
Mirjana Nikolić, dipl pr planer
(lic.br. 05 - 1692/06-2)
LEGENDA
Granica GUR Nikšić
Granica centralne gradske zone
Magistrala za brzi motorni saobraćaj - koridor
Magistralni put
Regionalni put
Lokalni put
Nekategorisani put
Turistički put
Primarna gradska ulica
Sekundarna gradska ulica
Pristupna gradska ulica
Pješačka staza
Željeznička pruga
Koridor željezničke pruge Nikšić-Trebinje-Čapljina
Aerodrom
Benzinska stanica
T
Lokacija taxi stajališta
MV
Lokacija servisa za motorna vozila

13

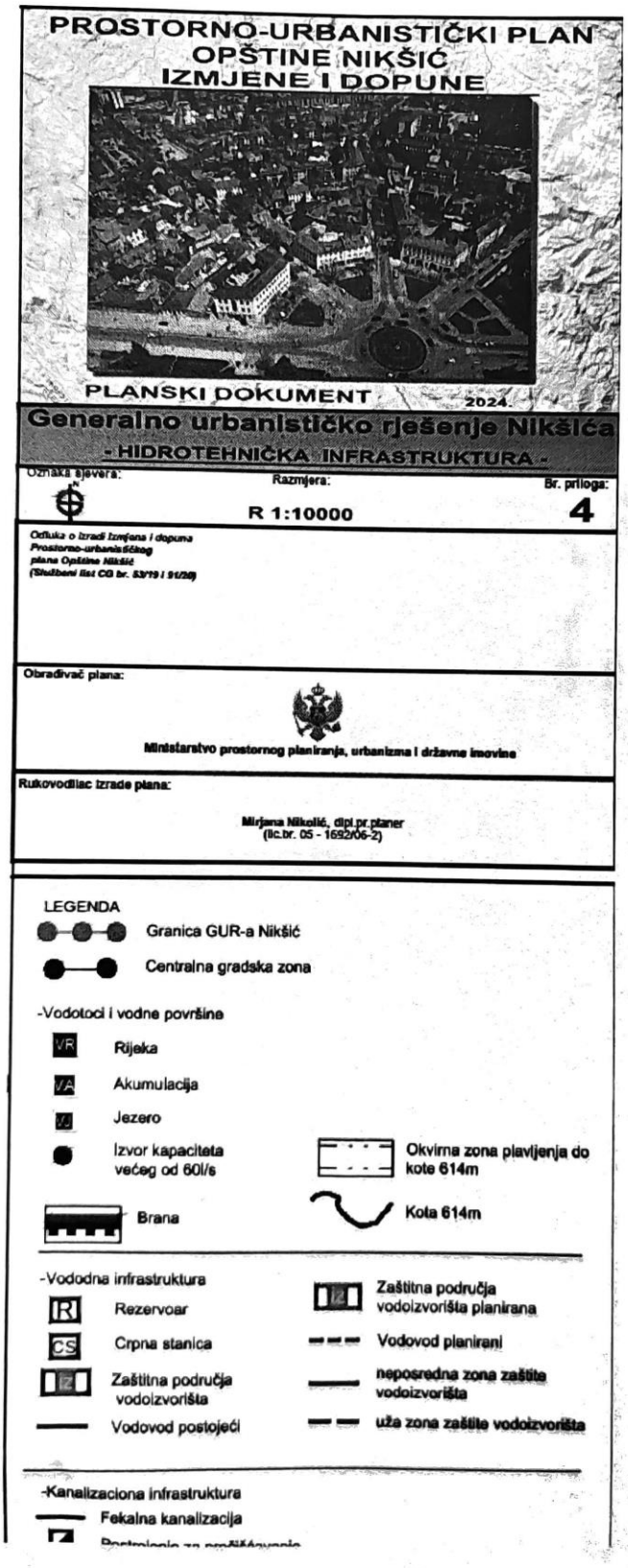

PROSTORNO-URBANISTIČKI PLAN
OPŠTINE NIKŠIĆ
IZMJENE I DOPUNE

PLANSKI DOKUMENT 2024.

Generalno urbanističko rješenje Nikšića
- HIDROTEHNIČKA INFRASTRUKTURA -

Oznaka sjevera: | Razmjera: R 1:10000 | Br. priloga: 4

Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostorno-urbanističkog plana Opštine Nikšić (Službeni list CG br. 53/19 i 91/20)

Obrađivač plana:
Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

Rukovodilac izrade plana:
Mirjana Nikolić, dipl.pr.planer (lic.br. 05 - 1692/06-2)

LEGENDA

Granica GUR-a Nikšić
Centralna gradska zona

-Vodotoci i vodne površine

VR Rijeka
VA Akumulacija
VJ Jezero
Izvor kapaciteta većeg od 60l/s
Brana
Okvirna zona plavljenja do kote 614m
Kota 614m

-Vododna infrastruktura

R Rezervoar
CS Crpna stanica
ZI Zaštitna područja vodoizvorišta
Vodovod postojeći
ZI Zaštitna područja vodoizvorišta planirana
Vodovod planirani
neposredna zona zaštite vodoizvorišta
uža zona zaštite vodoizvorišta

-Kanalizaciona infrastruktura

Fekalna kanalizacija

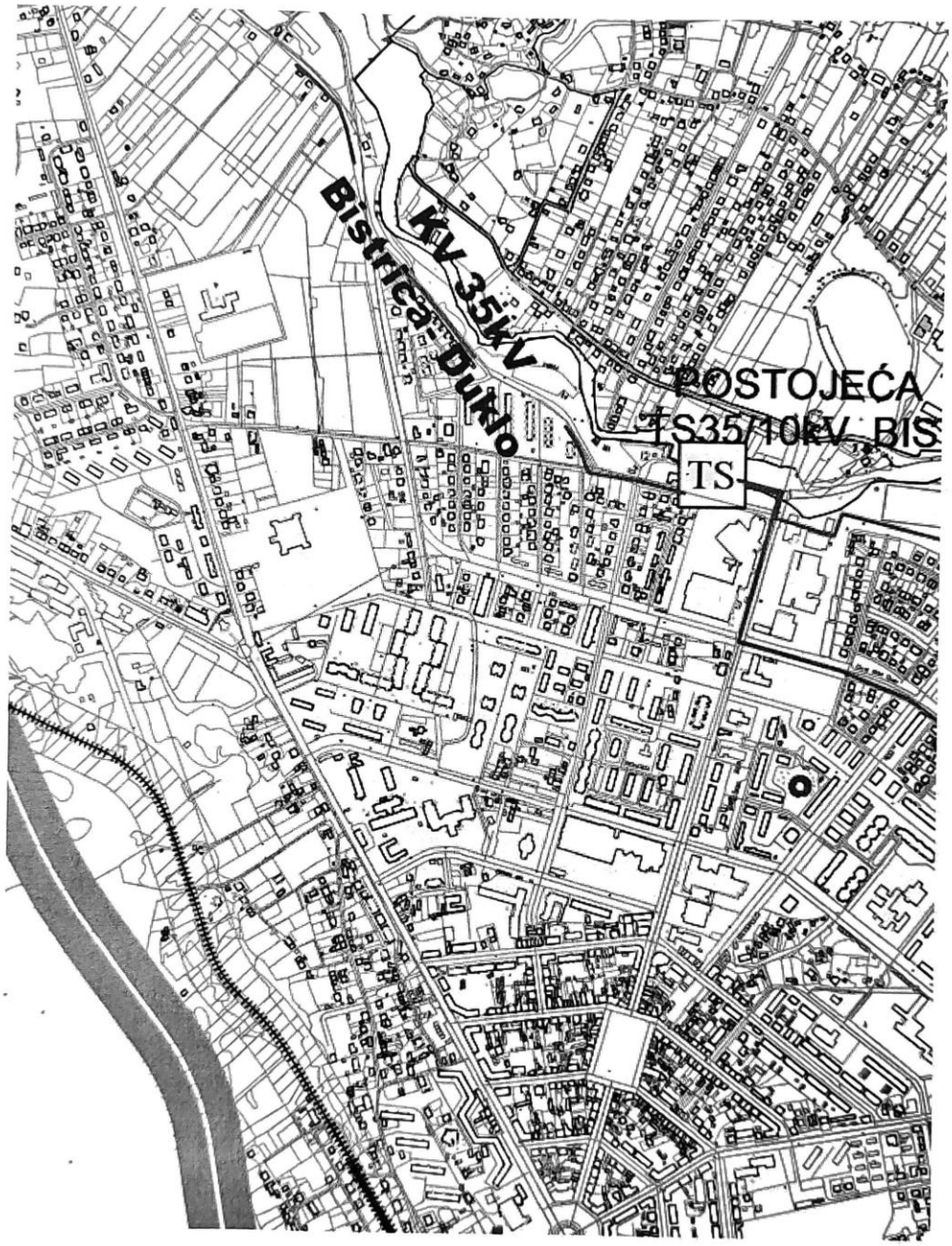

15

PROSTORNO-URBANISTIČKI PLAN OPŠTINE NIKŠIĆ IZMJENE I DOPUNE

PLANSKI DOKUMENT 2024.

Generalno urbanističko rješenje Nikšić
- ELEKTROENERGETSKA INFRASTRUKTURA-
(planirano)

Oznaka sjevera:	Razmjera:	Br. priloga:
	R 1:10000	5

Odluka o izradi izmjena i dopuna Prostorno-urbanističkog plana Opštine Nikšić (Službeni list CG br. 53/19 i 91/20)

Obrađivač plana:

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

Rukovodilac izrade plana:

Mirjana Nikolić, dipl.pr.planer
(lic.br. 05 - 1692/06-2)

LEGENDA

- Granica GUR Nikšić
- Dalekovod 220 kV postojeći
- Dalekovod 110 kV postojeći
- Dalekovod 35 kV postojeći
- Dalekovod 110 kV ukidanje
- Dalekovod 35 kV ukidanje
- Elektrovod 110 kV plan
- Elektrovod 35 kV plan
- Zaštitni koridor dalekovoda
- TS — Trafostanica postojeća 110/35kV i 35/10 kV
- TS — Trafostanica planirana 110/35kV i 35/110kV

Crna Gora
OPŠTINA NIKŠIĆ
Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj
Broj: 09- 340 – 727/1
Nikšić, 25.09.2024.godine

SEKRETARIJAT ZA UREĐENJE PROSTORA I ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

OVDJE

U prilogu Vam dostavljamo saobraćajno – tehničke uslove na Vaš zahtjev broj: 07-350-983 od 05.09.2024.godine za izdavanje uslova iz nadležnosti ovog Sekretarijata za izradu tehničke dokumentacije za radove na *izgradnji poslovnog objekta* na katastarskoj parceli broj 547 KO Nikšić, koja se nalazi u zahvatu Prostorno urbanistički plan – Generalna urbanistička razrada Opštine Nikšić („Službeni list Crne Gore", br. 72/24), investitora Bogetić Ratka iz Nikšića.

DOSTAVLJENO:

1 x Sekretarijat za uređenje prostora i zaštitu životne sredine,
1 x u spise predmeta,
1 x a/a

SEKRETAR
Vidak Krtolica dipl.ing.saobr.

Crna Gora
OPŠTINA NIKŠIĆ
Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj
Broj: 09- 340 – 727/1
Nikšić, 25.09.2024.godine

INVESTITOR: Bogetić Ratko iz Nikšića
KAT. PARCELA: broj 547 KO Nikšić
PLANSKI DOKUMENT: Prostorno urbanistički plan – Generalna urbanistička razrada Opštine Nikšić („Službeni list Crne Gore", br. 72/24)

Na osnovu člana 74 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG" br.64/17, 44/18, 11/19 i 82/20), podnijetog zahtjeva Sekretarijata za uređenje prostora i zaštitu životne sredine broj:07-350-983 od 05.09.2024.godine i zahtjeva za izmjenu saobraćajno – tehničkih uslova broj 09-340-727 od 24.09.2024. godine u predmetu izdavanja urbanističko - tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije *za izgradnju poslovnog objekta* na katastarskoj parceli broj 547 KO Nikšić, Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj p r o p i s u j e:

SAOBRAĆAJNO-TEHNIČKE USLOVE
za izradu tehničke dokumentacije

za priključenje lokacije *za izgradnju poslovnog objekta* na katastarskoj parceli broj 547 KO Nikšić, na opštinski put ulicu u naselju - Ul. II dalmatinske brigade

LOKACIJA: Ul. II dalmatinske brigade
NAMJENA: Ul. II dalmatinske brigade je namijenjena za mješoviti saobraćaj vozila.
VRSTA KOLOVOZA: Kolovoz ove ulice je izgrađen od asfaltnog zastora.
OSTALI ELEMENTI: Brzina kretanja vozila na ovoj saobraćajnici propisana je opštinskom Odlukom na 40 km/h.

USLOVI ZA PRIKLJUČENJE

Postojeće stanje - lokacija
Lokacija za izgradnju poslovnog objekta na katastarskoj parceli broj 547 KO Nikšić nalazi se u obuhvatu Prostorno urbanističkog plana – Generalna urbanistička razrada („Službeni list Crne Gore", br. 72/24), pored ulice u naselju - Ul. II dalmatinske brigade.

Ulica II dalmatinske brigade (na katastarskoj parceli broj 4553 KO Nikšić upisana je u LN 764 KO Nikšić, u svojini Crne Gore, raspolaganje Opština Nikšić, u obimu prava 1/1, način korišćenja – ulice), upisana je pod rednim brojem 16. pod nazivom Ul. dalmatinske brigade u Registar opštinskih i nekategorisanih puteva u opštoj upotrebi, koji je sastavni dio Odluke o opštinskim i nekategorisanim putevima (»Službeni list Crne Gore - opštinski propisi«, broj 36/15).

Mjesto i način priključenja

Lokaciju za izgradnju poslovnog objekta na katastarskoj parceli broj 547 KO Nikšić ***priključiti preko jednog priključka (preko putnog zemljišta) na opštinski put, ulicu u naselju - Ul. II dalmatinske brigade.***

Priključak planirati uz katastarsku parcelu broj 546 KO Nikšić, na udaljenosti minimalno 1,00m, od ivice katastarske parcele.

U projektu prikazati mjesto i način priključka.

Saobraćajno-tehnički uslovi za izradu tehničke dokumentacije su sastavni dio Urbanističko – tehničkih uslova Up/Io br.07-350-983 od 03.09.2024.godine izdatih od Sekretarijata za uređenje prostora i zaštitu životne sredine.

Ovim saobraćajno - tehničkim uslovima broj : 09-340-727/1 od 25.09.2024. godine, se zamjenjuju saobraćajno - tehnički uslovi broj: 09-340-727 od 24.09.2024. godine.

TEHNIČKA DOKUMENTACIJA:

Projektnu dokumentaciju uraditi prema gore propisanim uslovima i dostaviti ovom Sekretarijatu za izdavanje saobraćajne saglasnosti.

DOSTAVLJENO:

1 x Sekretarijat za uređenje prostora i zaštitu životne sredine
1 x u spise predmeta
1 x a/a

O B R A D I L I:

Jasmina Bulajić
Igor Perunović

SEKRETAR

Vidak Krnjica dipl.ing.saobr.

LIST NEPOKRETNOSTI

Štampaj

Korisnik: KORISNIK

Datum i vrijeme štampe: 26.09.2024 14:22

PODRUČNA JEDINICA
NIKŠIĆ

Datum: 26.09.2024 14:22
KO: NIKŠIĆ

LIST NEPOKRETNOSTI 1918 - PREPIS

Podaci o parceli

Broj/podbroj	Broj zgrade	Plan Skica	Datum upisa	Potes ili ulica i kućni broj	Način korišćenja Osnov sticanja	Površina m^2	Prihod
547	1	19 72-85	02.10.2023	G.Mahala	Porodična stambena zgrada KUPOVINA	77	0.00
547	2	19 72-85	02.10.2023	G.Mahala	Pomoćna zgrada KUPOVINA	22	0.00
547		19 72-85	02.10.2023	G.Mahala	Dvorište KUPOVINA	500	0.00
547		19 72-85	02.10.2023	G.Mahala	Livada 1. klase KUPOVINA	539	3.67

Podaci o vlasniku ili nosiocu prava

Matični broj - ID broj	Naziv nosioca prava - adresa i mjesto	Osnov prava	Obim prava
*	BOGETIĆ VIDOJE RATKO *	Svojina	1/1

Podaci o objektima i posebnim djelovima objekta

Broj/podbroj	Broj zgrade	Način korišćenja Osnov sticanja Sobnost	PD Godina izgradnje	Spratnost/ Sprat Površina	Osnov prava Vlasnik ili nosilac prava Adresa, Mjesto
547	1	Porodična stambena zgrada KUPOVINA	950	PRIZEMNA ZGRADA 54	Svojina 1/1 BOGETIĆ VIDOJE RATKO * *
547	2	Pomoćna zgrada KUPOVINA	950	PRIZEMNA ZGRADA 22	Svojina 1/1 BOGETIĆ VIDOJE RATKO * *

info@atimstudio.me